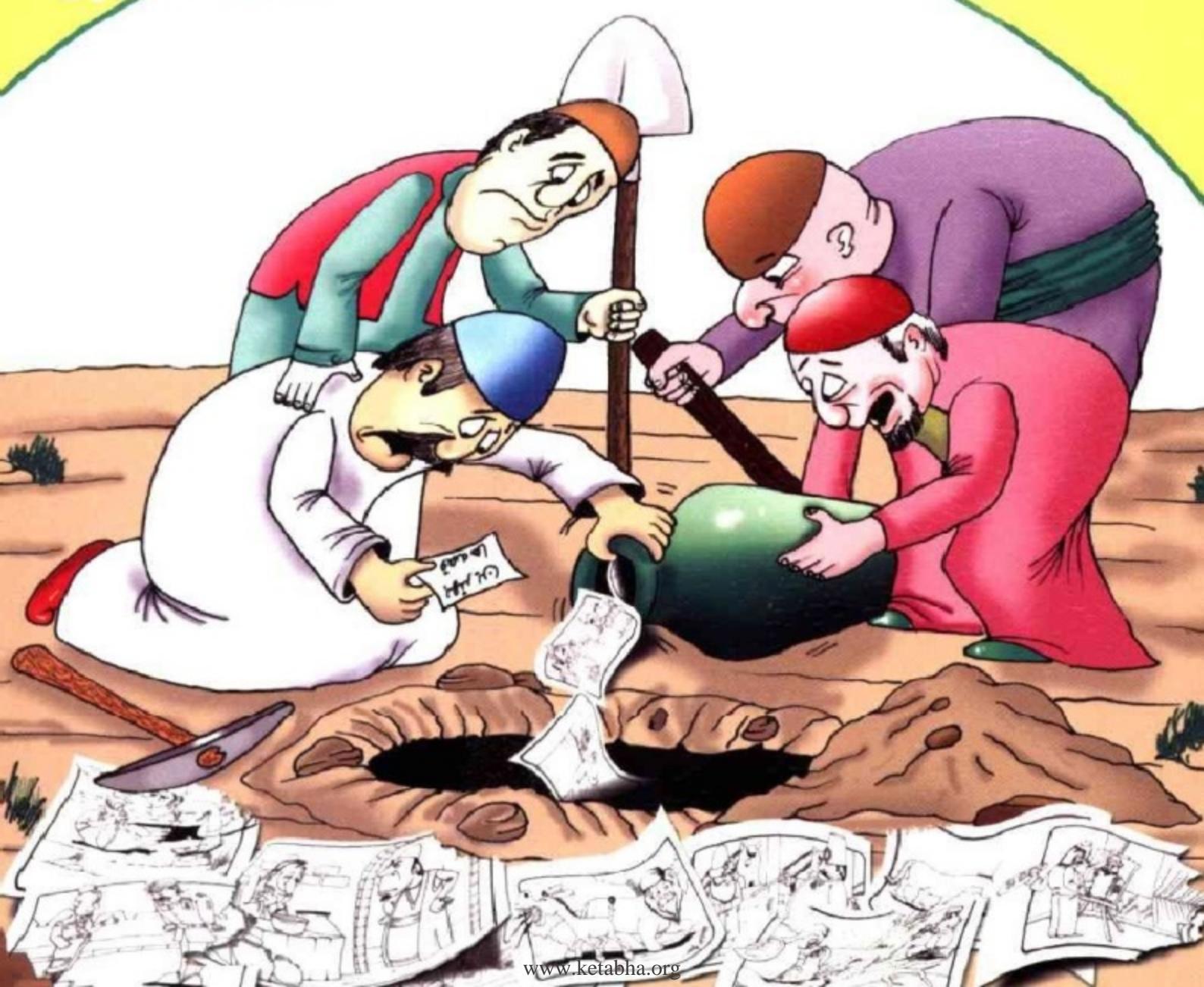

بهترین قصه ها

برای بهترین بچه ها

فاطمه صفاری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بهترین قصه‌ها
برای
بهترین بچه‌ها (۱)

مولف: فاطمه صفاری آشتیانی
تصویرگر: حمیدرضا حسینی

صفاری آشتیانی، فاطمه، ۱۳۵۹	: معرفنایه
بهترین قصه ها برای بهترین بچه ها(۱)/فاطمه صفاری آشتیانی، تصویرگر	: عنوان و نام پدیدآور
همید رضا حسینی،	
تهران: یاس بهشت، ۱۳۹۰	: مشخصات نشر
۹۷۸-۹۶۴-۹۹۱۶-۳۶-۱	: مشخصات ظاهری
۱۵۲ ص، ۲۱x۱۲ س.م.	: شابک
فیبا	: وضعیت فهرست نویس:
عنوان دیگر: داستان های بامزه.	: یادداشت
گروه سنی: ۷-	: یادداشت
داستان های کوتاه -- مجموعه ها	: موضوع
داستان های آموزنده	: موضوع
حسینی، همید رضا، تصویرگر	: شناسه افزوده
ردیه بندی دیویس: ۱۲۸۹۱۳۸۰۸/A۲	: ردیه بندی دیویس
۲۲۵۶۷۸۹	: شماره کتابشناسی ملی

بهترین قصه ها برای بهترین بچه ها «۱»

▪ مولف: فاطمه صفاری آشتیانی

▪ تصویرگر: همید رضا حسینی

▪ ناشر: یاس بهشت

۹۹۴۸۱۴۵۸

▪ نوبت چاپ: نهم / ۱۳۹۶

۹۹۴۷۸۶۵۰

▪ چاپ: دانش پژوه

۹۹۴۸۴۶۶۱

▪ شمارگان: ۵۰۰ جلد

۹۹۴۷۸۶۶۱

▪ شابک: ۱-۳۶-۹۶۴-۹۹۱۶-۹۷۸

۰۹۱۲۳۲۰۳۲۲۵

▪ قیمت: ۷۰۰۰ تومان

خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، خیابان فخر رازی

کوچه فاتحی داریان ، پلاک ۱۴، واحد ۴ و ۵

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۱	کودکی حاتم طائی
۱۲	من او را نفرستادم
۱۳	صلیب
۱۴	رازداری
۱۶	جلوداری الاغ
۱۷	ادعای پیامبری
۱۹	اقضای شیر مادر
۲۲	جواب دندان شکن
۲۳	رمز موفقیت فرمانروایی هند
۲۵	درد و دل دیوانه
۲۶	نتیجه پرخوری
۲۷	سرنگونی ضحاک
۲۹	حکم ناحق

۳۱	ماهی دانا
۳۲	گرگ ساده لوح و رویاه
۳۳	طوطی و گربه
۳۵	سزای سخن چینی
۳۷	مزد نابجا
۳۸	احسان به مار
۴۰	گنجشک ساده دل
۴۱	وصیت عجیب
۴۲	گول خوردن شیطان
۴۵	پامبر خوش ذوق
۴۶	قاضی حیله گر
۴۸	جوان بدشانس
۵۰	فریب شیطان
۵۱	یونجه خوب
۵۲	خر باسوان
۵۴	اسم بی شباهت
۵۵	به مردم دل نبند
۵۷	پاسخ به هیتلر
۵۸	آب بر یزید
۵۹	بیکاری

۶۱	همه از همین به عمل می آید
۶۲	تشییه قلم
۶۳	ریش متبرک
۶۶	تو غاز نیستی بادمجان هستی
۶۸	تلash گنجشک ها
۷۹	پاسخ سرباز به رضا شاه
۷۰	حمام خوشمزه
۷۲	بد اقبالی
۷۳	مرد ابله
۷۴	سیل و بلبل
۷۵	تعییر خواب
۷۷	از ماست که بر ماست
۷۸	دیوانه چو دیوانه ببیند خوشش آید
۷۹	معایب هنگفت
۸۰	طوطی سخنگو
۸۱	خفاش حیله گر و گربه زرنگ
۸۲	زحمت بیهوده
۸۴	الاغ نادان
۸۵	شیر عاقل
۸۶	سرگذشت موش و قورباغه

۸۷	دو قورباغه
۸۸	گرگ نادان و رویاه مکار
۸۹	دزد خیالی
۹۱	خیاط دزد
۹۲	جوان زیرک
۹۳	عیادت شیر
۹۴	تاجر و درویش
۹۵	عقل الاغ
۹۶	درد شاعری
۹۸	رویاه و شتر
۹۹	حکم را اجرا کنید
۱۰۰	بقیه دارد
۱۰۱	دوست زرنگ
۱۰۲	عرب جاہل
۱۰۳	طالب جان
۱۰۴	پند مرد خسیس
۱۰۵	مجازات بینی
۱۰۶	زبان سرخ سر سبز می دهد بر باد
۱۰۸	بزار بر هنه
۱۰۹	ژنرال مغورو

۱۱۰	رضاشاه در لباس آخوندی
۱۱۲	خيالبافي پردردرس
۱۱۳	نه شير شتر نه ديدار عرب
۱۱۵	جواب دندانشكن
۱۱۶	كشت را بساب
۱۲۰	بيداري پادشاه
۱۲۱	كلمه يك دلاري
۱۲۲	داماد مودب
۱۲۳	مهمان
۱۲۴	سزاي دروغ
۱۲۶	طعمكار
۱۲۷	تعويض آب قليان
۱۲۸	پيشگوبي
۱۲۹	با همه بله با ما هم بله
۱۳۲	انتقام مودبانه
۱۳۳	شاعر چاپلوس
۱۳۵	پسر رمال
۱۳۶	بخل هشام
۱۳۷	آرزوی نخست وزير
۱۳۸	طمع از سگ نجس تراست

۱۴۰	آب بدون بادنجان.....
۱۴۲	پاسخ با چند واسطه .....
۱۴۳	گواهی کبک.....
۱۴۵	پیرزن و شغال .....
۱۴۶	نصیحت پدر به پسر.....
۱۴۷	ترفند قاضی .....
۱۴۸	شرح حال .....
۱۴۹	گوش حاکم .....
۱۵۰	انسان ذمدار .....

پیشگفتار

به نام آفریننده قصه‌ها

فرزندان خوب ایران زمین

کتابی که هم اینک مقابل تان قرار دارد، گلچین شده‌ای از بهترین قصه‌ها و حکایت‌های مردم این مرز و بوم است که از منابع مختلف جمع‌آوری شده است.

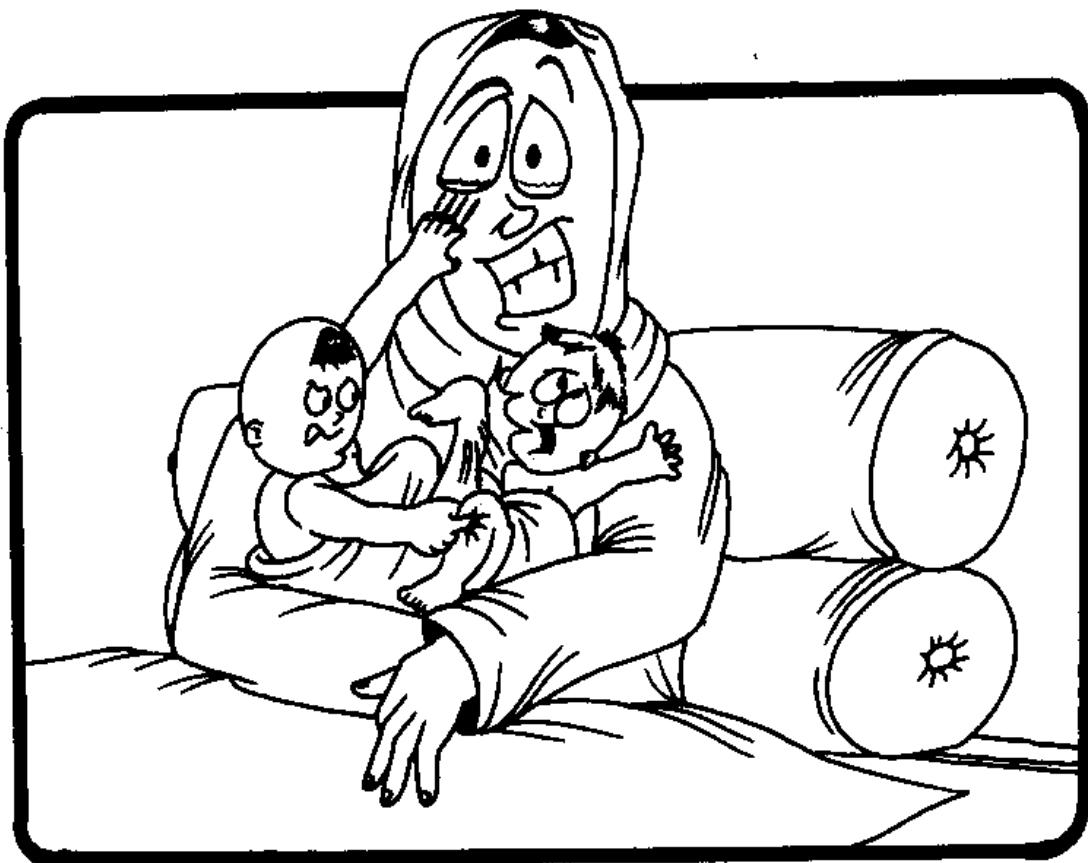
دور هم نشستن و قصه گفتن راهی برای انتقال خرد و درست اندیشیدن به دیگران است. در این کتاب هم سعی شده قصه‌ها و داستان‌ها علاوه بر طنزآمیز بودن دارای نکات مفیدی هم باشد. امیدوارم با خواندن این کتاب اوقات خوب و پر باری را در پیش روی داشته باشید و همیشه در پناه ایزد منان سربلند باشید.

مؤلف

کودکی حاتم طائی

حاتم طایی سخاوتمند معروف از دنیا رفت. برادرش خواست مانند او معروف به کرم و سخاوت گردد. مادرش گفت: خود را بیهوده رنج نده که تو به مقام حاتم نمی‌رسی.

او پرسید: چرا؟

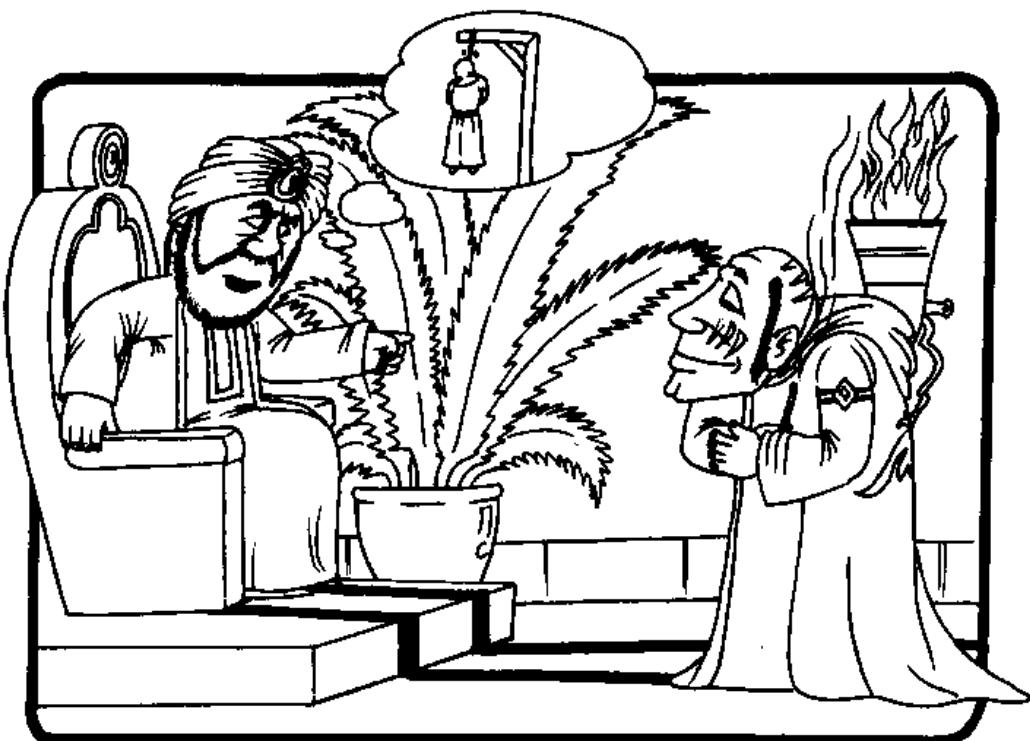
مادرش گفت: آن هنگام که حاتم کودکی شیرخوار بود، هر بار که می‌خواستم به او شیر بدهم، از شیرم نمی‌خورد، تا شیرخوار دیگری را بیاورم تا با او شریک شود و از پستان دیگرم شیر بخورد. ولی زمانی که تو را شیر می‌دادم برعکس بود. هرگاه که تو را شیر

می‌دادم، اگر شیرخوار دیگری به جلو می‌آمد، تو آنقدر گریه می‌کردی تا او از کنارت می‌رفت.

کشکول شیخ بهایی

من او را نفرستادم

مردی ادعای خدایی کرد. او را نزد هارون الرشید برداشتند. هارون برای این‌که او را بترساند به او گفت: چندی پیش شخصی را که

ادعای پیغمبری می‌کرد، دستور دادیم بکشند. مرد گفت: بسیار کار خوب و پسندیده‌ای کردی! چون من او را نفرستاده بودم.

صلیب

ابوالحسن علی بن میثم از مردی مسیحی پرسید: این صلیب را برای چه به گردنت آویخته‌ای؟

مرد گفت چون شبیه چیزی است که حضرت عیسی را از آن به دار آویخته‌اند.

ابوالحسن گفت: آن را که به صلیب آویختند حضرت عیسی نبود. ولی آیا آن حضرت دوست داشت که او را از صلیب به دار آویزند؟

مرد گفت: نه

ابوالحسن پرسید: آیا آن حضرت به الاغی که سوارش می‌شد و برای انجام کارهایش از آن استفاده می‌کرد علاقه داشت؟

گفت: آری

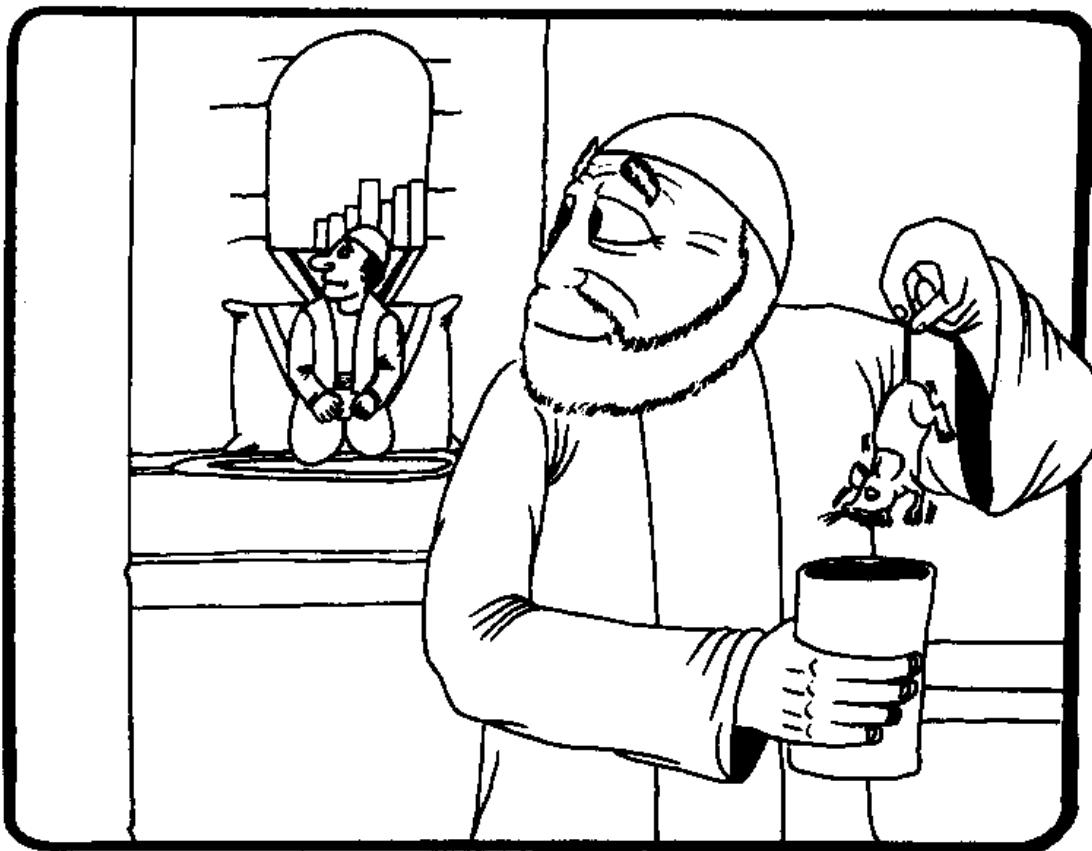
ابوالحسن گفت: پس چرا شما آن چیز را که حضرت عیسی به آن علاقه داشت را رها کرده‌اید و چیزی را که حضرت عیسی از آن بخش می‌آمد را به گردن آویخته‌اید! پس آن چیزی را که باید به گردنت بیاویزی الاغ است نه صلیب!

مردان عمل در میدان عمل ج ۱ صفحه ۴۷۶ (با تصحیح)

رازداری

روزی شخصی نزد شیخ ابوسعید آمد و گفت: «ای شیخ نزد تو آمده‌ام تا به من از اسرار حق چیزی بیاموزی» شیخ به او گفت: برگرد و فردا بیا تا راز حق به تو بیاموزم.

او رفت و فردا نزد شیخ آمد. شیخ موشی را درون قوطی کوچکی نهاد و در آن را محکم بست. وقتی آن شخص آمد، شیخ قوطی را به او داد و گفت: این را با خود ببر، ولی هرگز در آن را باز نکن. مرد نیز آن را با خود برد، ولی سرانجام وسوسه شد و در

قطی را باز کرد.

ناگهان موش از آن بیرون جهید و رفت.

مرد با عصبانیت نزد شیخ آمد و گفت: ای شیخ! من از تو سر خدا طلبیدم! تو به من موش دادی؟!

شیخ گفت: ای درویش! ما موشی در حقه به تو دادیم و تو نتوانستی آن را پنهان کنی. چگونه سر الهی را به تو یاد دهیم که آن را نگاه داری؟

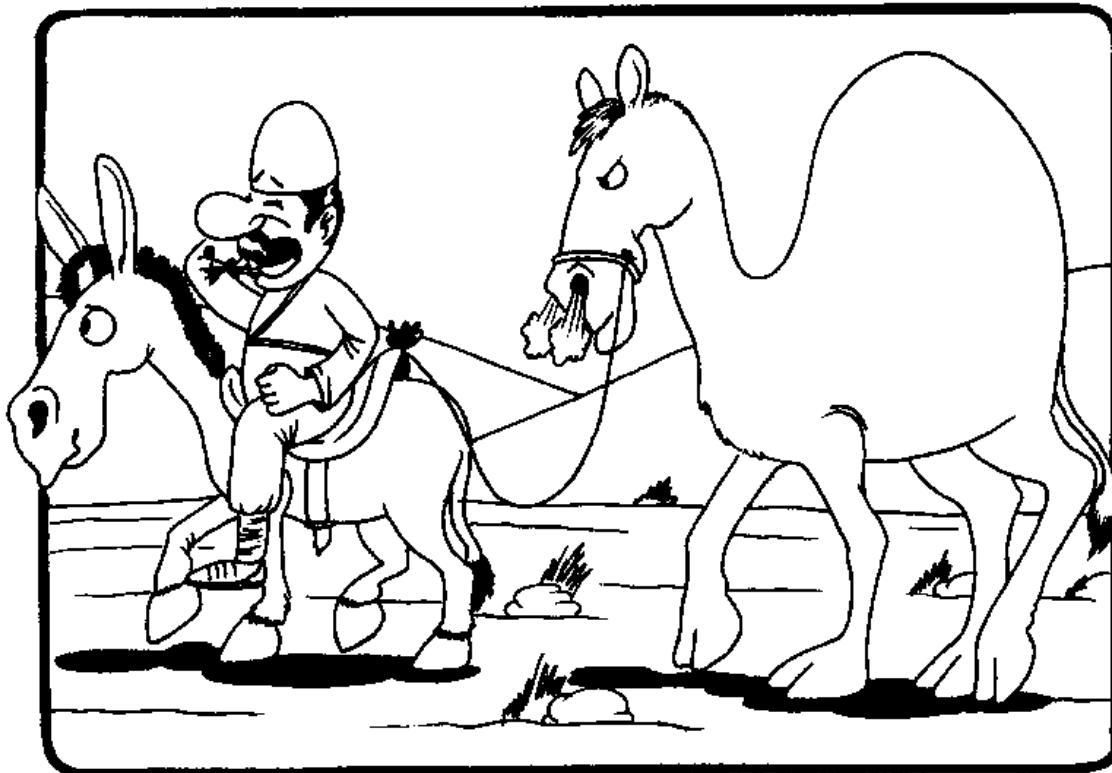
اسرار التوحید فی مقامات الشیخ ابوسعید

جلوداری الاغ

شخصی در بستر مرگ بود. دستور داد همه بستگان و دوستانش کنار بسترش بیایند تا او از همه آن‌ها حلالیت بطلبد. این کار انجام شد، و در آخر گفت: شتر من را بیاورید تا از او هم حلالیت بطلیم! شترش را آوردند. او دستی بر گردن و صورت شتر کشید و گفت: من مدت‌ها بر تو سوار شدم و تو برای من زحمت فراوان کشیده‌ای! اگر در این مدت از من آزار و زحمتی دیده‌ای و در علوفه تو کوتاهی کردہ‌ام، مرا ببخش و حلال کن.

شتر گفت: هرچه آزار و اذیت به من کردی همه را می‌بخشم، مگر وقتی که افسار مرا به پالان الاغ می‌بستی و خودت سوار الاغ می‌شدی و مرا به دنبال الاغ می‌بردی، و مردم نگاه می‌کردند و می‌دیدند جلوه‌دار من الاغ است و من هرگز نمی‌بخشم. چرا تو هنک احترام من نمودی و الاغ را بر من مقدم داشتی؟ مگر

نمی‌دانستی که مقدم داشتن نادان و ابله بر بزرگ و دانا جنایتی
نابخشودنی است!

ادعای پیامبری

شخصی ادعای پیامبری کرد. او را نزد خلیفه برداشت.

خلیفه گفت: حرف حابت چیست؟

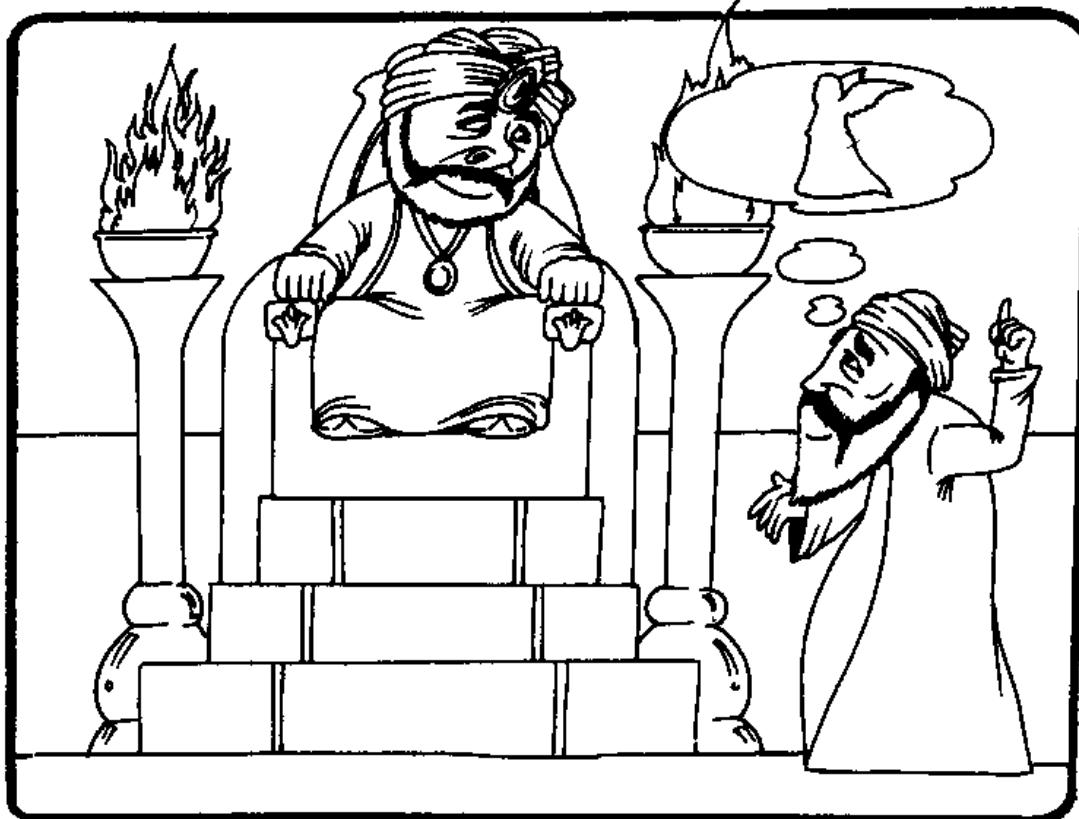
او گفت: من پیامبر خدایم و هر سه روز یکبار جبرئیل بر من
نازل می‌شود.

خلیفه گفت: معجزه‌ای نشان بده تا حرفت را قبول کنم.

مرد گفت: تا جبرئیل نیاید نمی‌توانم معجزه نشان بدهم.

خلیفه پرسید: جبرئیل کی می‌آید؟

مرد گفت: سه روز دیگر می‌آید.

خلیفه که احساس کرد او بر اثر گرسنگی دچار هذیان شده دستور داد او را به مطبخ ملوکانه ببرند و به او غذاهای مقوی بدهنند. پس از سه روز او را نزد خلیفه آوردند. خلیفه پرسید: هان! ای پیغمبر! حالت چطور است؟ مرد گفت: حالم خیلی بهتر از گذشته شده است! خلیفه پرسید: آیا در این سه روز جبرئیل هم بر تو نازل شده است؟

مرد گفت: آری! قبلًا هر سه روز یکبار به دیدارم می‌آمد اما اکنون هر روز سه بار به دیدارم می‌آید! خلیفه پرسید: آیا پیغامی هم برایت آورده است؟

گفت: آری! جبرئیل امین بر من نازل شد و گفت: حَقَّتْ سلام
می‌رساند و می‌گوید که خوب جایی پیدا کرده‌ای! مبادا آن‌جا را
ترک کنی و به جای دیگری بروی و گرنه تو را از درجهٔ پیامبری
ساقط خواهم کرد.

ریاض الحکایات صفحه ۱۲۲

اقتضای شیر مادر

الاغ و شتری را که لاغر شده بودند و دیگر توانایی بارکشی را
نداشتند، رها کرده بودند. این دو خود را به علفزاری رساندند و
باهم مأنوس شدند.

الاغ گفت: خوب است ما در این‌جا مثل دو برادر باهم زندگی
کنیم و از این‌جای پر آب و علف به جایی نرویم و مخفیانه باهم
بسازیم تا کسی از حال و روز ما باخبر نشود و این علفزار در
اختیار ما باشد و کیف کنیم.

شتر گفت: فکر خوبی است، اگر شیر مادر بگذارد.

الاغ گفت: شیر مادر چه دخالتی دارد؟

شتر گفت: بی‌دخلات نیست.

مدتی گذشت و آن دو حیوان، بدون هیچ مزاحمتی، از آب و هوا
و علف آن علفزار استفاده کردند و هر دو چاق و فربه شدند.

روزی کاروانی که دارای چند الاغ بود از آن علفزار عبور می‌کرد. کاروانیان برای رفع خستگی، چند ساعتی را در آنجا ماندند و استراحت کردند. در همین حال صدای عرعر الاغ‌های کاروان بلند شد و همین باعث شد، دوست شتر نیز عرعر کند.

شتر گفت: چرا صدایت را بلند می‌کنی، مگر نمی‌دانی صدای تو باعث می‌شود که کاروانیان ما را ببینند و ما را با خود ببرند و زیر بارهای سنگین خود قرار دهند.

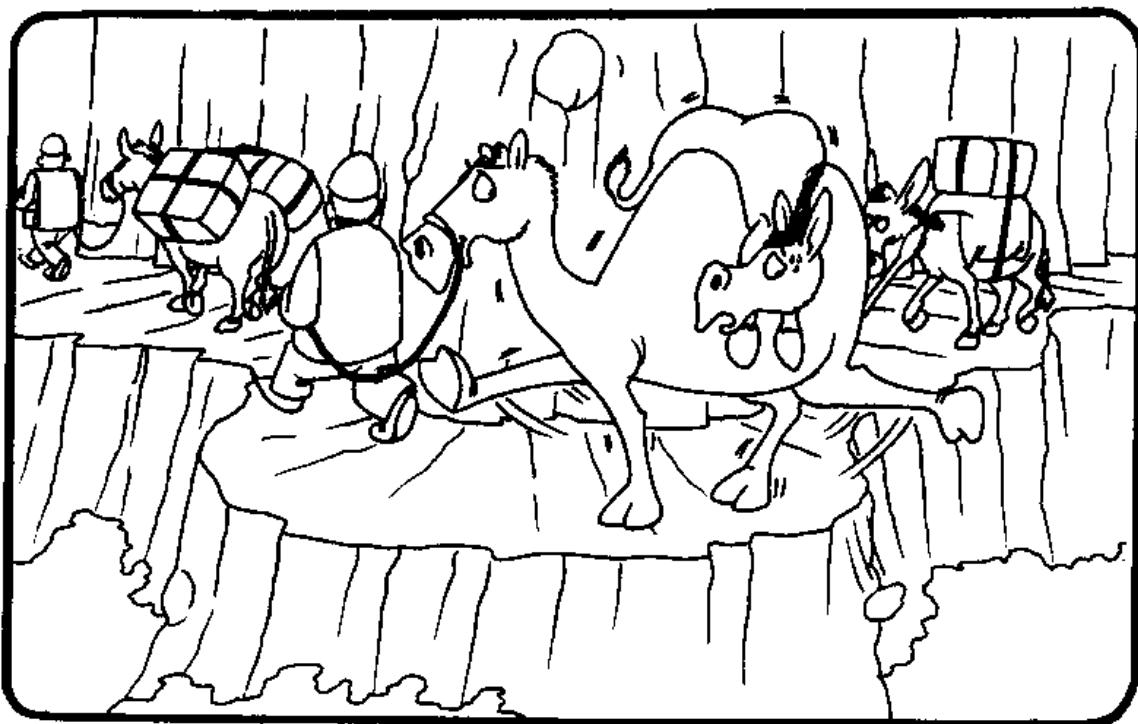
الاغ گفت: اقتضای شیر مادر است.

همان‌طور که شتر حدس زده بود، کاروانیان به دنبال صدا آمدند و شتر و الاغ فربه را بدون صاحب در علفزار دیدند. آن دو گرفتند و با خود بردند و هر دو را بار کرده و به حرکت خود ادامه دادند.

الاغ همین که دامنه کوه را نگاه کرد خود را شل کرده و به زمین انداخت، چرا که مدتی کارش بخور و بخواب بود و نمی‌توانست بارکشی کند.

کاروانیان وقتی چنین وضعی را دیدند، تصمیم گرفتند الاغ را بر شتر سوار نمایند، شتر با بار سنگین از دامنه کوه بالا رفت تا به قله کوه رسید و در آنجا شروع به رقصیدن کرد.

الاغ به او گفت: ای برادر چه می کنی! مگر نمی دانی که در کجا هستیم؟ با رقصیدن تو من به دره هولناک کوه می افتم و تکه تکه می شوم!

شتر گفت: برادر، این اقتضای شیر مادر است!! سرانجام الاغ نگون بخت از پشت شتر سقوط کرد و به هلاکت رسید.

خزینه الجواهر صفحه ۳۳۳

جواب دندان شکن

معاویه از پنجره منزلش، مردی را دید که به سوی سگی سنگ پرتاب می‌کند. پس به او گفت: از کینه و کدورتی که نسبت به این

حیوان داری، معلوم می‌شود مادرش تو را گاز گرفته است!
مرد گفت: با این دلسوzi و محبتی که تو نسبت به این حیوان
داری معلوم می‌شود که مادرش تو را شیر داده است!

کشکول شیخ بهایی

رمز موفقیت فرمانروایی هند

مرد توانایی حکمران منطقه وسیعی از هندوستان بود و در قلمرو فرمانروایی خویش با نیرومندی حکومت می‌کرد. او علاقه زیادی به جمع‌آوری پول و ثروت داشت و اعتقاد داشت ثروت زیاد باعث اقتدار می‌شود و برای پایرجایی خود روز به روز به ثروت و مال خود می‌افزود.

مرد توانا دوست و مشاور باهوشی داشت که با این کار او مخالف بود و می‌گفت:

«درصورتی که از ثروت خود به مردم کمک کنی و با عطایای خود دل‌ها را شاد کنی لشکریانت پریشان حال نمی‌شوند و در موقع نیاز برای تو از جان و دل می‌گذرند که از مرد می‌توان ثروت به دست آورد ولی از مال نمی‌توان مرد به دست آورد.»

سخنان مشاور در دل او اثر نکرد و از نصیحت‌های دوستش رنجیده خاطر شد. در یکی از روزها که مشاور طبق معمول درباره مطلب خود پا فشاری زیادی می‌کرد، فرمانروا قبل از این‌که در پاسخ به او چیزی بگوید، دستور داد تا قدح عسلی بیاورند و در روی روی مشاور قرار دهند. طولی نکشید که مگس‌های زیادی دور ظرف عسل جمع شدند. فرمانروا رو به مشاور کرد و گفت:

«ثروت مانند عسل است. همانطور که مگس‌ها دور آن جمع می‌شوند، مردم هم دور آدم ثروتمند جمع می‌شوند و این علت مال‌اندوزی من است.»

مشاور پس از دیدن این صحنه اجازه مرخصی خواست، با خود بسیار فکر کرد و زمانی که شب فرا رسید و هوا کاملاً تاریک شد، ظرفی را از عسل پر کرد و پیش فرمانروا برد و پیغام داد برای امر مهمی می‌خواهد فرمانروا را ببیند. همین که پیش فرمانروا رسید، ظرف عسل را روی زمین قرار داد و خودش ساكت نشست. چون شب بود هیچ مگسی نزدیک عسل نیامد. پس از مدتی به فرمانروا گفت: برخلاف روز هیچ مگسی نزدیک عسل نیامد، مردم زمانی برای دریافت زر می‌آیند که به موقع به آنها داده شود، همان‌طور که مگس‌ها در موقع روز گرد عسل جمع می‌شوند. اما در غیر موقع کسی به زر اعتنا نمی‌کند، مانند مگس‌ها که در شب به این عسل نزدیک نمی‌شوند.

فرمانروا از سخنان دوست باهوش خود سخت تکان خورد و به خود آمد، و او را تحسین کرد و او را مورد عنایت و توجه قرار داد. از آن به بعد فرمانروا در همه کارها با او مشورت می‌کرد و همه مال و ثروت خود را در راه خدمت به مردم صرف کرد و به این وسیله دل‌های مردم را به خود متوجه کرد و محبوبیت بزرگی به دست آورد.

درد و دل دیوانه

شخص ظریفی می‌گفت: روزی به دارالمجانین رفتم و در آنجا دیوانه‌ای را دیدم که در جایی نشسته بود. رو به روی او نشستم و زبانم را از دهانم درآوردم، روی از من برگرداند و به سوی دیگر

رفت. من هم به همان طرف رفتم و آن کار را تکرار کردم و او به طرف دیگر رفت و من هم به کارم ادامه دادم تا این‌که رو به آسمان کرد و گفت: خدا! بین چه کسی را رها کرده‌اند و چه کسی را به زنجیر بسته‌اند.

نتیجه پرخوری

دو نفر یکی فقیر و دیگری ثروتمند باهم همسفر شدند. فقیر هر دو شب یکبار غذا می‌خورد و ثروتمند روزی پنج وعده غذا می‌خورد. از قضای روزگار آن‌ها را در شهری دستگیر کردند و به اتهام جاسوسی به زندان افکنندند و در زندان را گل گرفتند.

بعد از دو هفته معلوم شد آنها جاسوس نبودند، در را گشودند،

دیدند ثروتمند مرده ولی فقیر در سلامتی کامل به سر می‌برد. تعجب کردند که چگونه آن فقیر دو هفته بدون غذا سالم مانده است؟!

حکیمی از تعجب آن‌ها آگاه شد و گفت:

اگر بر غیر این بود جای تعجب داشت! چون پرخور به پرخوری عادت داشت، نتوانست گرسنگی را تحمل کند ولی دیگری که به قناعت و صبر عادت داشت جان سالم به در برد.

اعیان الشیعه جلد ۱

سرنگونی ضحاک

ضحاک یکی از ستمگران ایران بود که همواره مردم را اذیت می‌کرد و آسایش آنها را به هم می‌زد، عزیزان را می‌کشت و به کوچک و بزرگ رحم نمی‌کرد.

بعد از مدتی ورق روزگار برگشت و همه راهها به رویش بسته شد. او برای این‌که آبروی از دست رفته خود را به دست آورد، گروهی از درباریان را در مجلسی جمع کرد و از آنها خواست در کاغذی گواهی دهند که ضحاک شخص راستگو و نیکوکاری بوده و در همه عمر خود جز نیکی نکرده است.

او می‌پنداشت که امضای چند نفر کارهای او را سامان می‌بخشد و مكافات اعمال او را نابود می‌کند، ولی در همان مجلس نتیجه‌ای برعکس گرفت.

کاوه آهنگر که در همان وقت برای دادخواهی به آن مجلس آمده بود، از طرف ضحاک دعوت شد تا نوشته را امضا کند. اما کاوه با شجاعت آن کاغذ را امضا نکرد و پاره کرد و چرم آهنگری

خود را به نیزه‌ای بست و از آن پرچم ساخت و مردم را به زیر آن پرچم دعوت کرد تا برای سرنگونی ضحاک قیام کنند.

مردم هم که از ظلم و ستم‌های ضحاک به تنگ آمده بودند، دعوت کاوه را پذیرفته و قیام کردند. آن‌ها ضحاک را سرنگون کردند و فریدون را که نماینده راستی و روشنی و عدالت بود به جای او نشاندند.

حکم ناحق

دهقانی ظرف عسل را برای فروش به شهر آورده بود. نگهبان راهدار شهر برای بازرسی جلوی او را گرفت و در ظرف عسل را برداشت تا ببیند داخل آن چیست. اما آنقدر او را معطل کرد و در ظرف عسل را باز نگاه داشت تا مگس‌هایی که در آن اطراف بودند آمدند و روی آن نشستند و گرفتار شدند؛ به‌طوری که عسل پر از مگس شد و دیگر قابل خوردن نبود.

دهقان که بسیار عصبانی شده بود پیش قاضی رفت و از راهدار شکایت کرد.

قاضی گفت: این که عسل تو پر از مگس شده و دیگر قابل استفاده نیست، تقصیر مگس است نه تقصیر نگهبان راهدار!
دهقان با ناراحتی از قاضی پرسید: «حالا من چه کنم؟»

قاضی گفت: من به تو اجازه می‌دهم هر کجا و هر زمانی مگسی دیدی آن را بکشی.

دهقان که از حکم ناعادلانه قاضی متعجب و ناراحت شده بود گفت: «ای قاضی دادگر! لطفا این حکم را روی کاغذی بنویسید و آن را به من بدهید»

قاضی حکم قتل مگس‌ها را نوشت و به دهقان داد.

دهقان حکم را گرفت و آن را در جیبش گذاشت. همین که برخاست تا برود، دید روی صورت قاضی مگسی نشسته است. پس به سرعت به طرف قاضی رفت و سیلی محکمی به صورت قاضی زد و مگس را کشت.

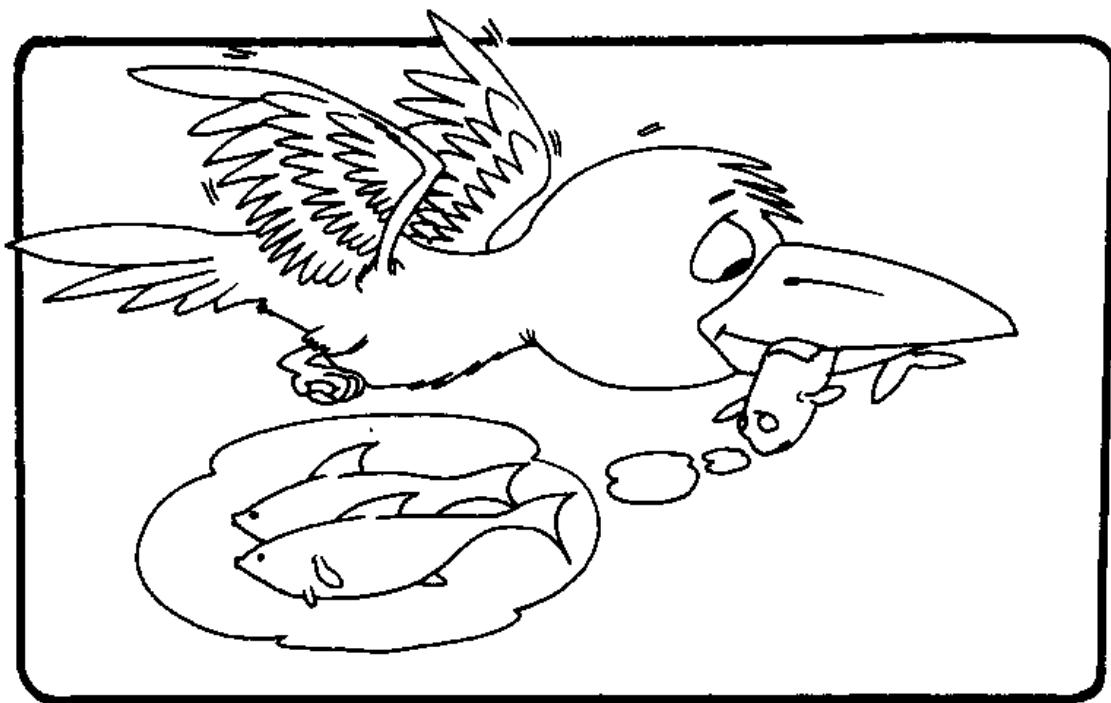
قاضی به شدت عصبانی شد و فریاد زد: «زود او را به زندان بیندازید.» مرد دهقان فوراً حکم را از جیبش بیرون آورد و به قاضی نشان داد و گفت:

جناب قاضی! خودتان حکم دادید هر کجا و هر وقتی مگسی دیدم آن را بکشم.

هزار و یک حکایت خواندنی جلد ۱

ماهی دانا

زَغْنَ پُرْنَدَةَ صَحْرَاءِيَّ مُوشَكِيرِيَّ اسْتَ كَهْ ازْ كَلَاغْ كُوچَكْتَرِ اسْتَ.
 چَندَ رُوزَيِّ اينَ پُرْنَدَهَ گُرسَنَهَ مَانَدَ وَ هَرَ چَهَ تَلاَشَ كَرَدَ نَتوَانَتَ
 بَرَايِ خَودَ غَذَايَيِّ تَهِيهَ كَنَدَ. بَهْ نَاصَارَ بَرَايِ يَافْتَنَ غَذاَ، كَنَارَ جَويَ آبَيِّ
 كَهْ دَرَ آنَ صَحْرَاءَ بَوَدَ آمَدَ وَ مَانَدَ شَكَارَچِيانَ درَ كَمَيِنَ نَشَستَ تَا
 شَكَارِيَ بَهْ دَسَتَ آورَدَ

در همین موقع ماهی کوچکی از کنار او گذشت، و زغن او را به منقار گرفت.

ماهی با گریه و زاری گفت: من بسیار کوچک هستم، و تو با خوردن من سیر نمی‌شوی! اما اگر من را رها کنی، من به تو قول

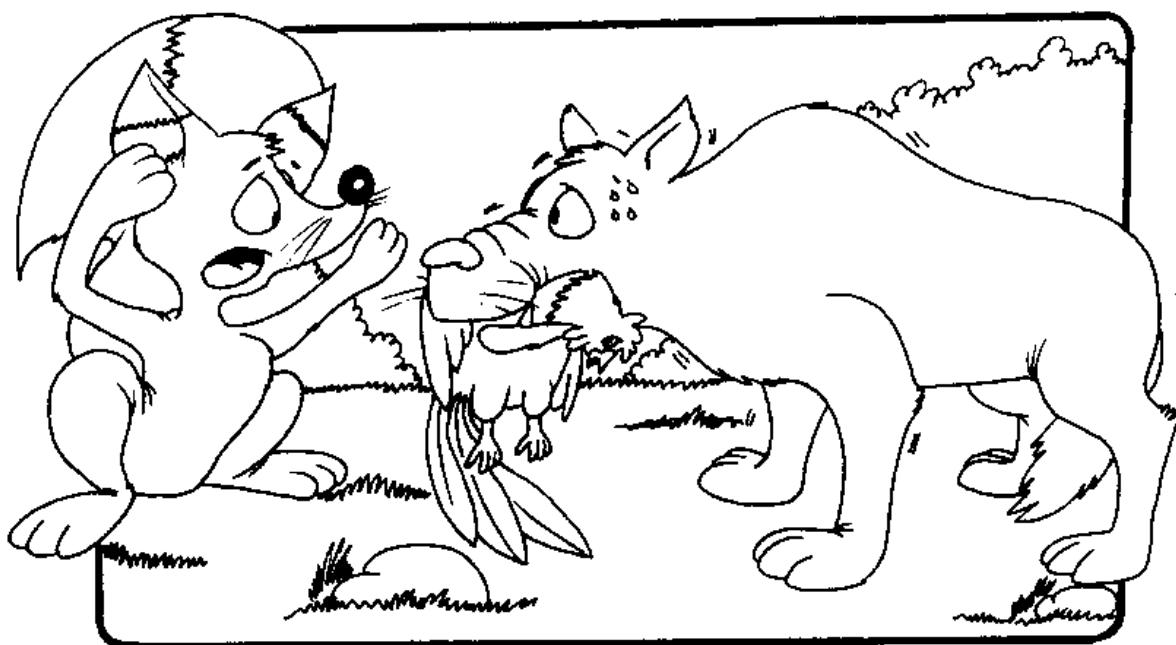
می‌دهم که هر روز دو ماهی بزرگ را از این محل عبور دهم تا آن‌ها را بگیری و بخوری. اگر به راستی حرفم اطمینان نداری، مرا سوگند ده، تا آن‌چه را که گفتم انجام دهم.

زغن گفت: «بگو به خدا» تا این جمله را گفت: منقارش باز شد و ماهی از منقارش به درون آب افتاد و فرار کرد.

کلیله و دمنه

گرگ ساده لوح و روباء

گرگی، خروسی را گرفته بود و داشت فرار می‌کرد. روباء گفت:

به به! چه خروس چاق و چلهای! این خروس را از کجا آوردۀای؟
گرگ گفت: از خانه واعظ.

رویاه گفت: خاک بر سرت! زود آن را برگردان که بیچاره شدی!

گرگ با تعجب پرسید: چرا؟

رویاه گفت: اگر واعظ بفهمد خرسش را تو خورده‌ای، از فردا اعلام می‌کند گوشت گرگ حلال است. آن وقت است که همه مردم می‌آیند و گرگ‌ها را شکار می‌کنند و بزودی نسل شما از روی زمین برداشته می‌شود.

طوطی و گربه

تاجری یک طوطی و گربه داشت و هر دو را بسیار دوست داشت. ولی دلش می‌خواست آن‌ها هم هم‌دیگر را دوست داشته باشند و به هم آسیبی نرسانند اما نمی‌دانست دوستی بین این دو نفر امکان‌پذیر نیست.

او روزی جمعیتی را دید که دور شخصی را گرفته‌اند. نزدیک آن‌ها رفت دید مرد می‌گوید «من جادوگر و رمال هستم، و کارهای غیرممکن را ممکن می‌سازم!» و کارهای به ظاهر عجیب و غریبی نشان می‌داد.

تاجر بسیار خوشحال شد و پیش او رفت و گفت: من مشکلی دارم که می‌خواهم تو آن را حل کنی! پس دوستی بین طوطی و گربه را برایش گفت.

رمال گفت: من می‌توانم بین آن‌ها دوستی برقرار کنم اما خرج زیادی دارد. تاجر گفت: «هر چه قدر خرج آن شود می‌پردازم»

رمال گفت: پس به خانه برو و طوطی و گربه را به اینجا بیاور.

تاجر رفت و طوطی و گربه را آورد و به رمال داد.

رمال گربه و طوطی را برداشت و به داخل خانه برد و تاجر را ساعت‌ها پشت در، منتظر گذاشت.

هنگامی که طوطی و گربه را آورد و در جلوی تاجر در کنار هم

نهاد، تاجر دید هردوی آنها مثل دو دوست صمیمی در کنار هم هستند، بدون این‌که آسیبی به هم برسانند! بسیار خوشحال شد؛ پول

هنگفتی به رمال داد و طوطی و گربه را به خانه برد، و آنها را در اتاقی گذاشت و به مغازه‌اش در بازار رفت.

غروب که به خانه برگشت با منظرة بدی رویرو شد.

گربه طوطی را خورده است...

تاجر بسیار ناراحت شد و به جستجوی رمال پرداخت. پس از چند روز رمال را پیدا کرد و به او گفت: هر چه پول به تو دادم نوش جانت! فقط به من بگو تو چه کردی که در آن وقت طوطی و گربه در کنار هم آرام بودند و گربه آسیبی به طوطی نمی‌رساند؟!

رمال گفت: من از ابله‌ی تو استفاده کدم، گربه و طوطی را به خانه بردم و آنها را در میان گونی قرار دادم و گونی را شروع به چرخاندن کدم، به طوری که گربه و طوطی کاملاً گیج شدند و نه گربه به طوطی آسیب می‌رساند و نه طوطی از گربه فرار می‌کرد. پس از آنکه تو آنها را به خانه بردی، آنها از گیجی بیرون آمدند و گربه طوطی را خورد.

سزای سخن‌چینی

شیری بیمار شد. همه درندگان از او عیادت کردند، غیر از رویاه! گرگ نزد شیر رفت و نسبت به رویاه، سخن‌چینی کرد و گفت: اعلیٰ حضرت همه به احوالپرسی شما آمدند ولی رویاه نیامد.

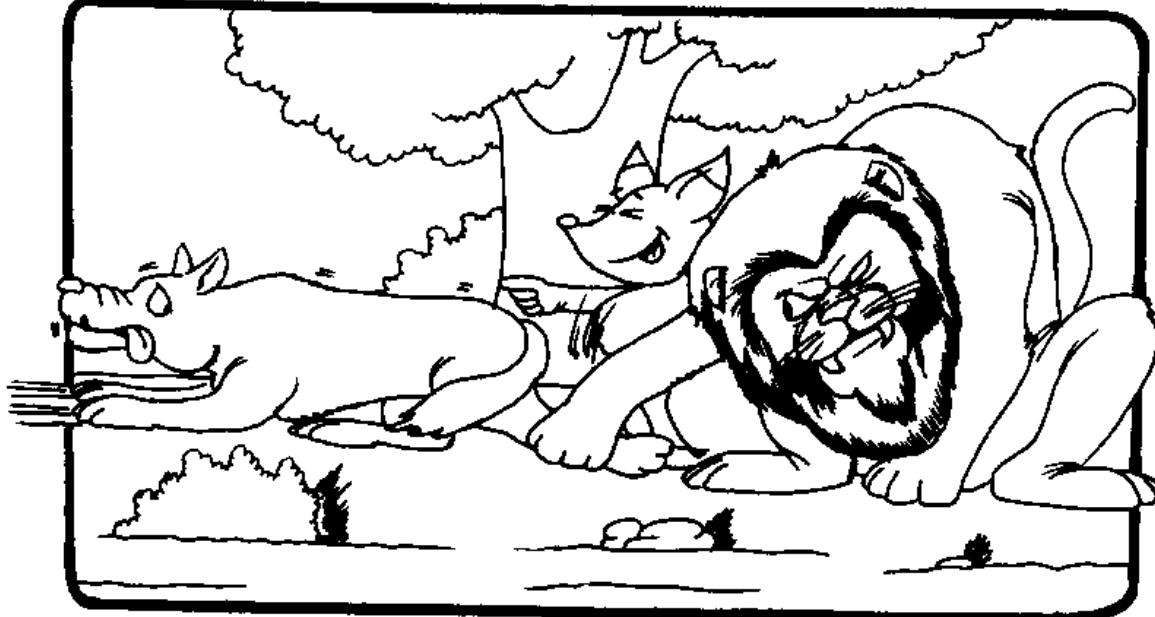
شیر دستور داد: هر وقت رویاه آمد، مرا خبر کنید تا او را بهسزای عملش برسانم. بعد از مدتی رویاه آمد. شیر به او گفت: چرا به دیدن من نیامده‌ای ای فلان فلان شده.

رویاه گفت: من به دنبال دارویی برای درمان بیماری شما بودم!

شیر گفت: آیا دارو را پیدا کردی؟

رویاه گفت: آری! غله‌ای در ساق پای گرگ وجود دارد که دوای درد شما است. لازم است آن را بخورید تا خوب شوید.

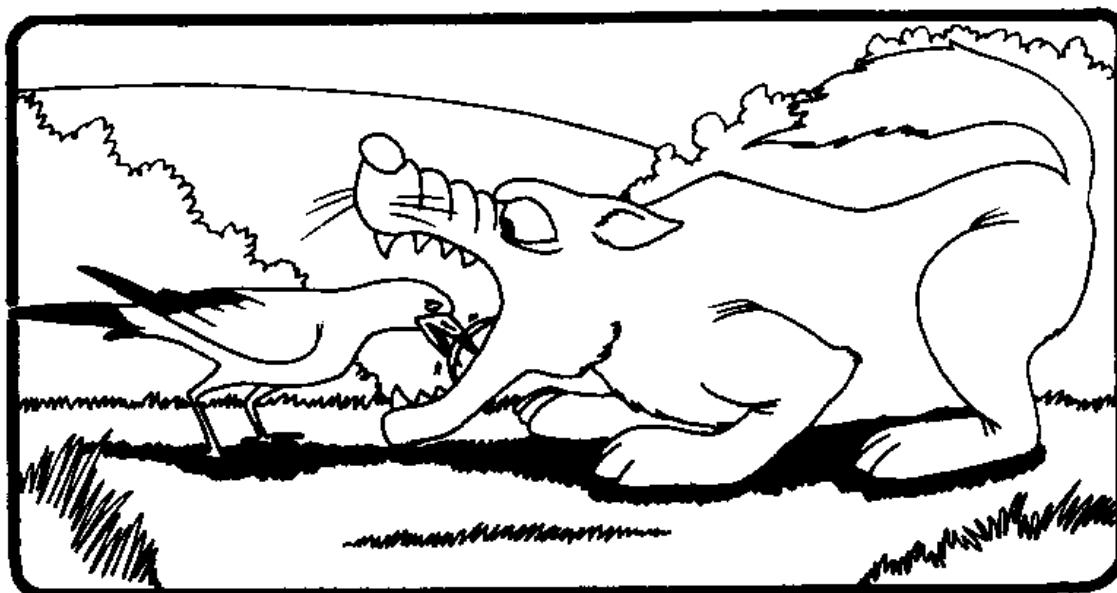
شیر به گرگ حمله کرد و با چنگال خود پای گرگ را گرفت و غله را از پای گرگ بیرون آورد. رویاه از آنجا گریخت. گرگ در

حالی که از پایش خون می‌چکید، رویاه را دید. رویاه فوری به گرگ گفت: ای صاحب کفس قرمز وقتی به نزد شاهان می‌نشینی، مواظب باش از سر و دهانت چه می‌آید؟

مزد نابجا

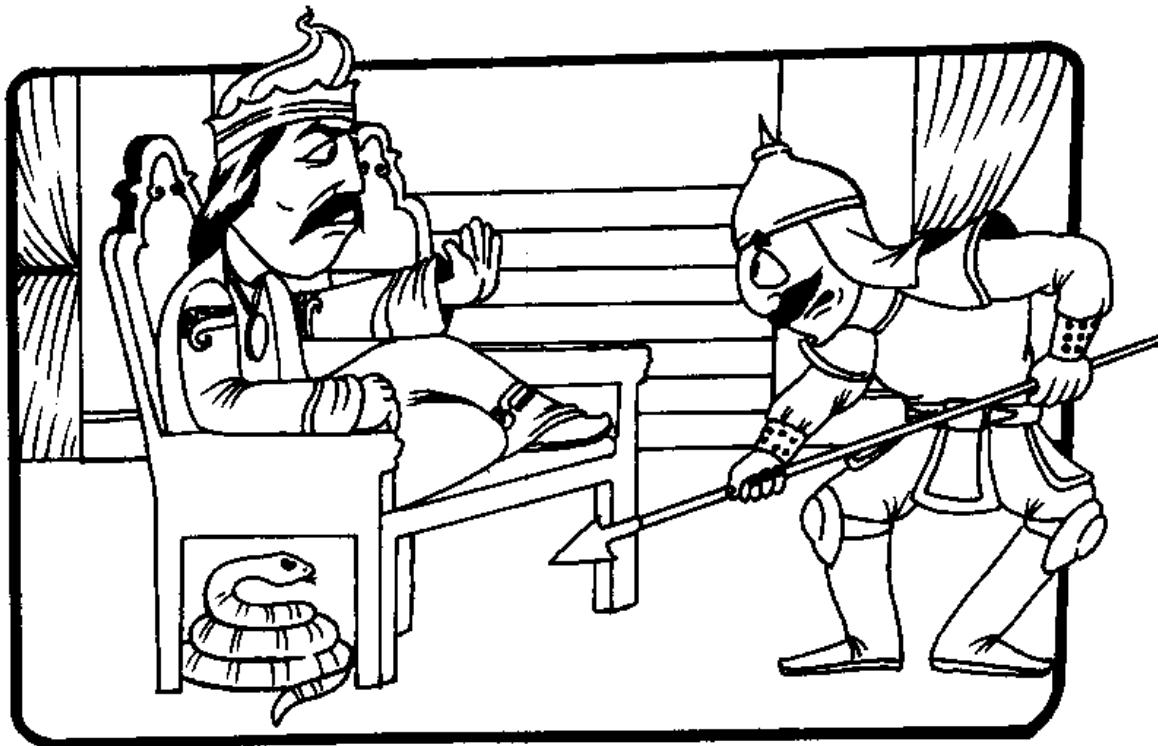
گرگی طعامی را فرو داد. استخوانی در حلقش گیر کرد. هرچه کرد نتوانست آن را در نیاورد. مرغ ماهی خواری سرش را در دهان گرگ کرد و استخوان را از ته حلق او بیرون آورد، سپس رو به

گرگ کرد و گفت: کارم تمام شد. مزد مرا بدءا
گرگ گفت: خجالت نمی‌کشی که از من مزد می‌خواهی؟! مزد از
این بالاتر که سرت را در دهان من کردی و سالم بیرون آورده‌ی!
کشکول شیخ بهایی

احسان به مار

انوشیروان پادشاه ساسانی که نسبت به شاهان دیگر، عدالت را رعایت می‌کرد، روزی همراه درباریان برای دادرسی به مظلومان در جایی نشسته بود. ناگهان دیدند مار بزرگی آمد و زیر تخت انوشیروان رفت.

اطرافیان تصمیم گرفتند مار را بکشند. اما انوشیروان گفت: دست نگهدارید من فکر می‌کنم این مار از ما کمک می‌خواهد. به همین ترتیب از کشتن مار صرف نظر کردند.

بعد از چند لحظه دیدند مار حرکت کرد و به طرف بیابان به راه افتاد. یکی از افراد به دنبال مار رفت و دید مار کنار چاهی رفت و داخل چاه شد و برگشت. چندبار این کار را تکرار کرد. گویی اوضاع چاه را بررسی می‌کرد. مأمور سرش را درون چاه کرد و دید درون چاه ماری مرده است در حالیکه عقرب سیاهی بسر روی آن قرار دارد. مأمور نیزه‌اش را روی عقرب گذاشت و او را کشت، سپس نزد انوشیروان رفت و جریان را گفت:

یک سال بعد در همان روز، انوشیروان در حال دادرسی بود که دیدند همان مار آمد و از دهان خود چند دانه سیاه به زمین ریخت و رفت، انوشیروان دستور داد آن دانه‌ها را کاشتند، بعد از مدتی از آن ریحان روییده شد.

انوشیروان بسیار زکام می‌شد و سردرد پیدا می‌کرد. هنگامی که از آن ریحان می‌خورد، بهبود پیدا می‌کرد.

گنجشک ساده دل

در یک روز سرد زمستانی، شخصی مشغول شکار مرغان هوا، و بریدن سر آنها بود. چون هوا سرد بود بر اثر سرما، آب بینی و

چشمانش جاری بود. بچه گنجشکی در کنار مادرش، در لانه قرار داشت و در حالی که به مرد نگاه می‌کرد به مادرش گفت: ما را از این مرد باکی نیست! چون رحم دل است و گریه می‌کند. مادرش گفت: بچه جان! به چشمهاش نگاه نکن که اشک می‌ریزد. به دستهاش نگاه کن که خون می‌ریزد.

وصیت عجیب

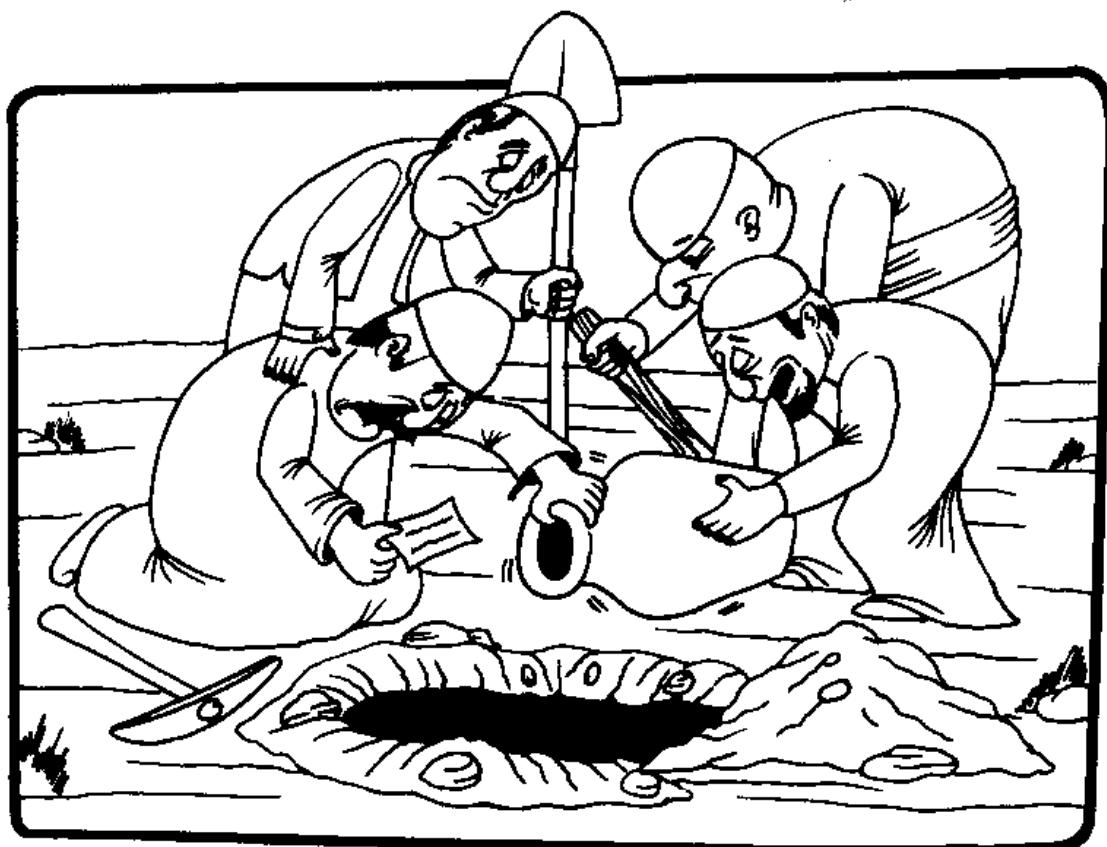
عیید زاکانی شاعر طنزپرداز و شوخطبع ایرانی با آنکه چهار پسر داشت، تنها بود و پسرهای او هزینه زندگی او را تأمین نمی‌کردند. روزی عیید هر یک از پسرانش را جداگانه به حضور طلبید و به او گفت: چون من تو را از بقیه بیشتر دوست دارم، این راز را فقط به تو می‌گویم و از تو هم می‌خواهم به برادرهایت نگویی! عمری را تلاش کردم و اندوخته‌ای به دست آورده‌ام. ولی متأسفانه به‌غیر از تو هیچ‌کدام از پسرانم لیاقت تو را ندارند. من این پول را در خمره‌ای ریخته‌ام و در فلان محل دفن کردم، پس از مرگ من تو می‌توانی آنرا برای خودت برداری.

این وصیت جداگانه باعث شد که از آن به بعد، پسرها رسیدگی و محبت زیادی به پدر خود کنند. و مخصوصاً دور از چشم دیگران این کار را می‌کردند تا کسی به این راز بی‌نبرد. به این ترتیب عیید آخر عمرش را با خوشی گذراند تا از دنیا رفت.

پس از مرگش در بی‌فرصتی بودند تا به آن پول‌ها دسترسی پیدا کنند. اما کنجکاوی آن‌ها باعث شد که هر چهار نفر به اصل ماجرا بی‌بینند. آن‌ها فهمیدند که به چهار نفر آن‌ها همین وصیت شده است. پس تصمیم گرفتند در روز و ساعت معینی

سراغ خمره پر از پول بروند و بعد از پیدا کردن آن، پول‌ها را بین خود تقسیم کنند.

سرانجام آن‌ها در روزی با شادی و هزار حسرت به آن محل

رفتند و شروع به کندن زمین کردند تا به خمره رسیدند. همه خوشحال در خمره را باز کردند، اما دیدند درون خمره خالی است و تنها یک برگ کاغذ است که روی آن نوشته شده:

خدای داند و من دانم و تو هم دانی
که یک فلوس هم ندارد عبید زاکانی

گول خوردن شیطان

عالی در بیابانی گرفتار شده بود و داشت از تشنگی جان می‌داد.
شیطان به صورتی ظاهر شد و گفت: اگر بر بت سجده کنی، برایت
آب می‌آورم.

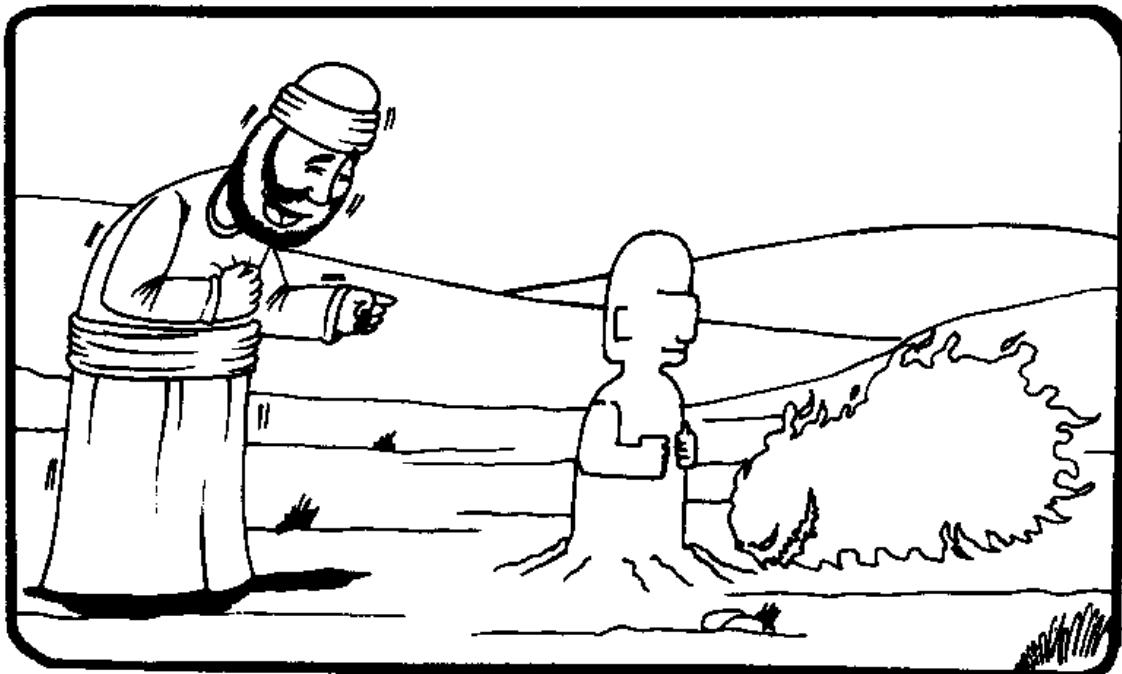
عالی پرسید: در این بیابان بت از کجا بیاورم؟ گفت: بساز پرسید:
چگونه! گفت: با گل! عالم گفت: گل از کجا بیاورم؟ گفت: این همه
خاک بیابان!

عالم گفت: خدا عقلت دهد! من اگر آب داشتم که با آن گل
بسازم و از آن گل بت درست کنم، آن آب را می‌خوردم و محتاج
تو نمی‌شدم.

شیطان گفت: مشکلی نیست به جای آن بول کن! عالم روی
خاک بول کرد و به شیطان گفت: من تا به حال هیچ بتی نساخته‌ام
و بت ساختن نمی‌دانم. خود شیطان دست به کار شد و بتی ساخت.
سپس رو به عالم کرد و گفت: این هم بت! بر این بت سجده کن
تا به تو آب دهم! عالم گفت: من تا به حال بر هیچ بتی سجده
نکرده‌ام. اول خودت سجده کن تا من یاد بگیرم!

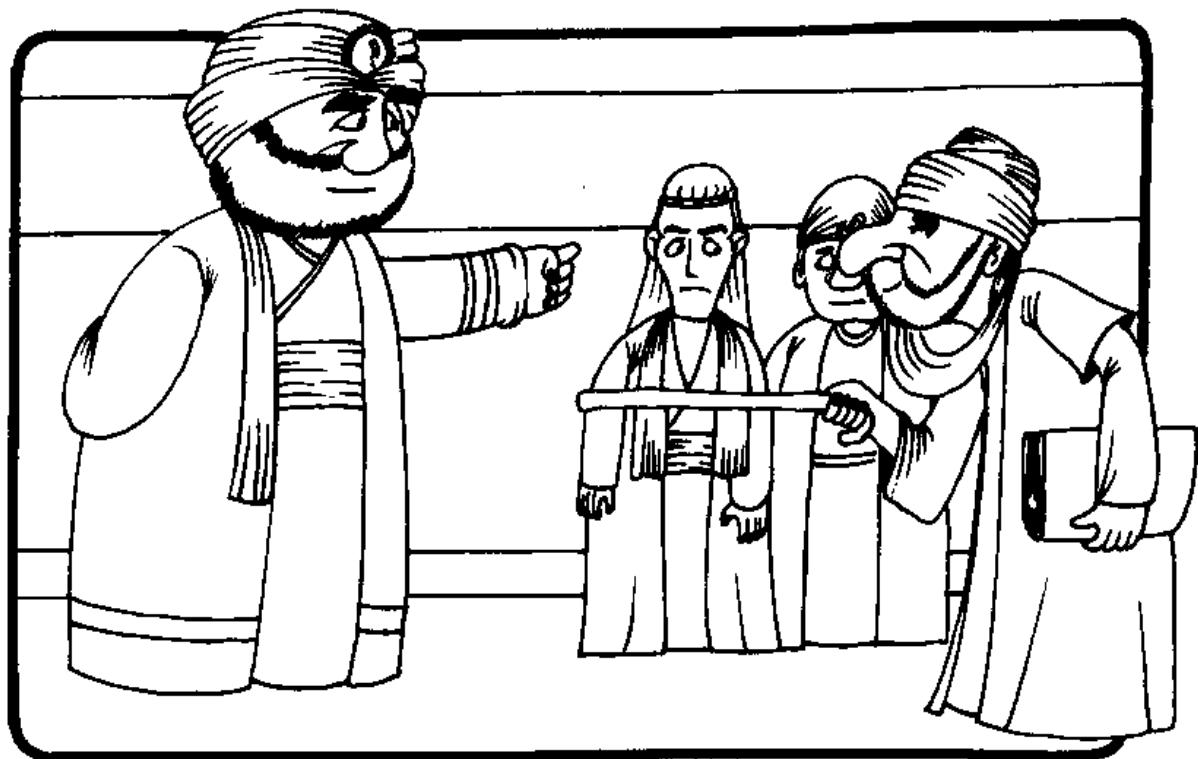
شیطان به خاک افتاد و بر بت سجده کرد. سپس رو به عالم کرد
و گفت: حالا تو سجده کن. عالم شروع به خندیدن کرد و گفت:
خاک بر سرت که از من گول خوردی! تو بر آدم که از خاک پاک

به امر پروردگار آفریده شده بود، سجده نکردی؛ حالا چگونه راضی
شدی بر بتی سجده کنی که با بول فرزند آدم ساخته شده بود؟

پیامبر خوش ذوق

مردی ادعای پیامبری داشت او را پیش هارونالرشید برداشتند.
هارونالرشید از او پرسید: تو که ادعای پیامبری می‌کنی، معجزه
هم داری؟ مرد گفت: آری هرچه بخواهی
هارونالرشید گفت: «این چند نوجوان بی‌ریش را که در این

مجلس حضور دارند، ریش دار کن.»
مرد گفت: «حیف نیست صورت‌های به این زیبایی را زشت کنم،
اگر بخواهی، تو را بی‌ریش کنم.

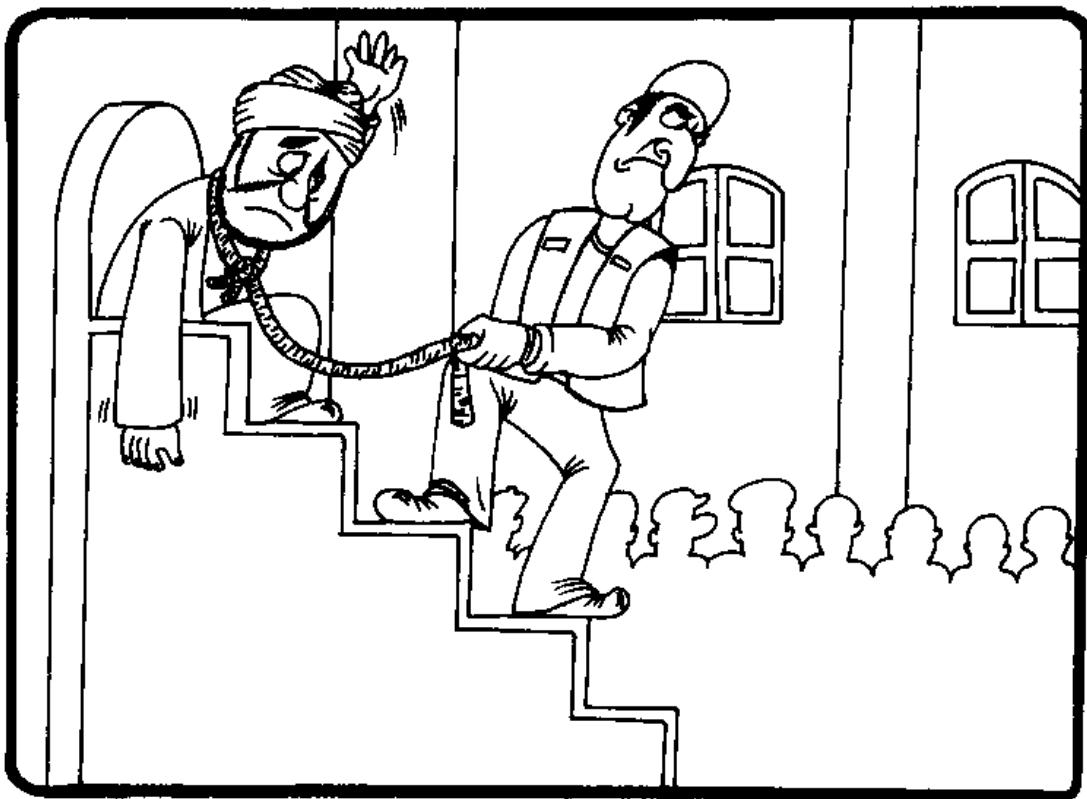
قاضی حیله‌گر

قاضی اورش، از وعاظ زیردست و منبری‌های معروف بود که در طمع و حیله‌گری، مثل و مانند نداشت. روزی وارد شهر سیستان شد و خطبه‌ای بسیار شیوا و جذاب ارائه کرد و مردم را شیفته خود کرد و بعد از منبر هرچه پول و هدیه برایش آوردند، نپذیرفت. این کار او سبب زیاد شدن اعتقاد مردم به او شد و از او خواستند بیشتر در آنجا بمانند. او نیز پذیرفت و چند روز منبر رفت.

یک روز که بالای منبر بود و با سخنانش مردم را سخت متاثر و گریان کرده بود، ناگهان مرد غریبه‌ای به همراه چند غلام وارد مسجد شد و بلا فاصله بالای منبر رفت و چند سیلی محکم به صورت او زد. سپس طنابی به گردن او انداخت و او را از منبر پایین کشید.

مردم تا این صحنه را دیدند، آشفته و غضبناک، به طرف آن مرد هجوم برداشتند و او را به باد کنگرفتند. قاضی فریاد زد: ای مردم! آرام باشید و قصه من و این مرد را بشنوید. مردم آرام شدند. قاضی گفت: ای مردم! من غلام و بنده این مرد هستم و مدت زیادی است که از او فرار کردم. او چند سال به دنبال من بود تا این‌که امروز مرا در این‌جا پیدا کرد. پس اگر مرا می‌زنند، حق دارد. من از او شرمدار و خجل هستم و باید با او بروم. ولی اگر می‌خواهید من در این

شهر بمانم و شما را موعظه کنم، مرحمت کنید و بر من منت نهید و
مرا از او بخرید و آزادم کنید.

مردم از آن مرد خواستند که غلامش را به آن‌ها بفروشد؛ اما او راضی نمی‌شد، تا این که بعد از اصرار زیاد مردم راضی شد غلامش را به مبلغ صدهزار سکه طلا بفروشد. مردم آن مبلغ را تهیه کردند و به او دادند. مرد نیز پس از گرفتن پول، شهر را ترک کرد.

قاضی از مردم تشکر کرد و در حق آنها دعا کرد و به منزل رفت. ولی از همان شب غیبیش زد و دیگر کسی او را ندید. تا این که بعد از چند روز معلوم شد که آن مرد غریبه و غلامان همراه او همه از

نوکران و ملازمان خود قاضی حیله گر بودند و همه آن برنامه‌ها، برای سرکیسه کردن مردم و به دست آوردن آن سکه‌ها بوده است.

لطائف الطائف ص ۳۷۳

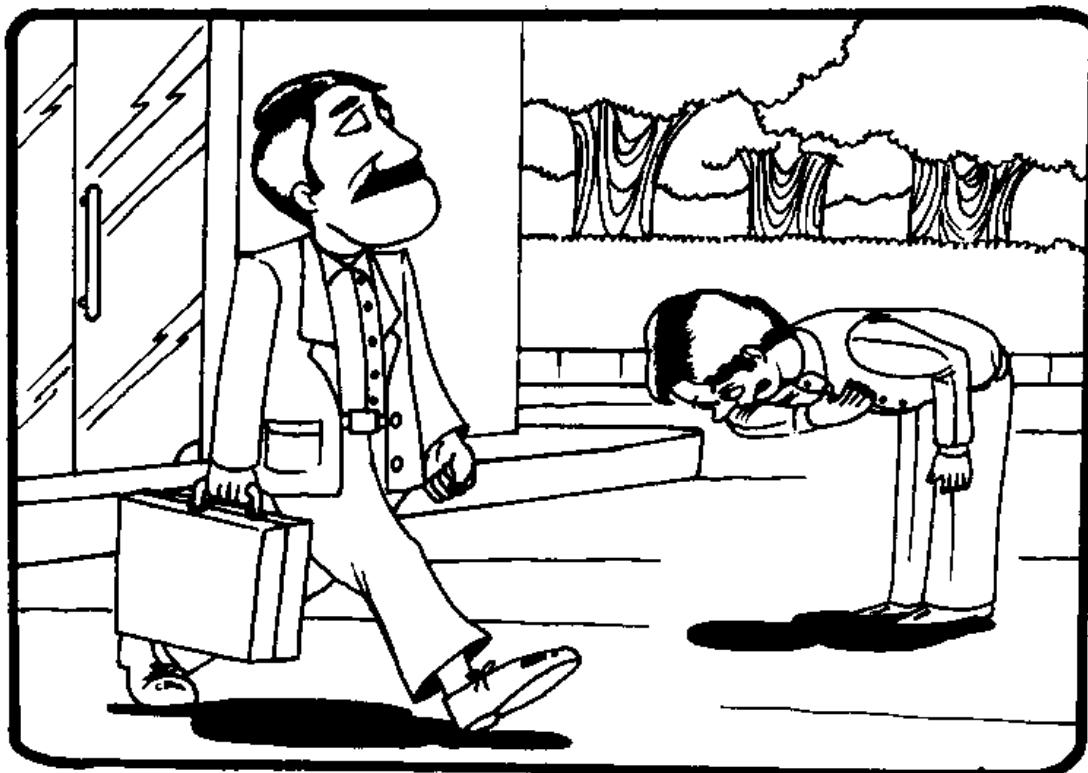
جوان بدشانس

جوان لیسانسه‌ای به دنبال کار می‌گشت و به هر اداره و شرکتی که مراجعه می‌کرد جواب رد می‌شنید. روزی بانا امیدی پیش دوستانش رفت و با آنها درد و دل کرد.

یکی از دوستانش به او گفت: قبل از رفتن به پیش رئیس اداره چند بار در بیرون اداره بر سر راهش برو و زمینه آشنایی را فراهم کن. فقط حواس‌تبدیل باشد همیشه هر کجا او را دیدی اول تو به او سلام کنی و اگر احیاناً او به تو سلام کرد، سعی کن جوابش را بهتر از او بدهی. یعنی اگر او به تو گفت: «سلام» تو بگو سلام علیکم، اگر او گفت: «سلام علیکم» تو بگو سلام علیکم و رحمه‌الله اگر او گفت «سلام علیکم و رحمه‌الله» تو بگو سلام علیکم و رحمه‌الله و برکاته و این را یادت نرود.

جوان تشکر کرد و راهی شد و جلوی در اداره به انتظار نشست تا رئیس از اداره بیرون بیاید وقتی رئیس اداره بیرون آمد. به طرف رئیس رفت. اما قبل از این‌که او سلام کند، رئیس گفت: «سلام علیکم و رحمه‌الله و برکاته» جوان نگون‌بخت که انتظار چنین چیزی

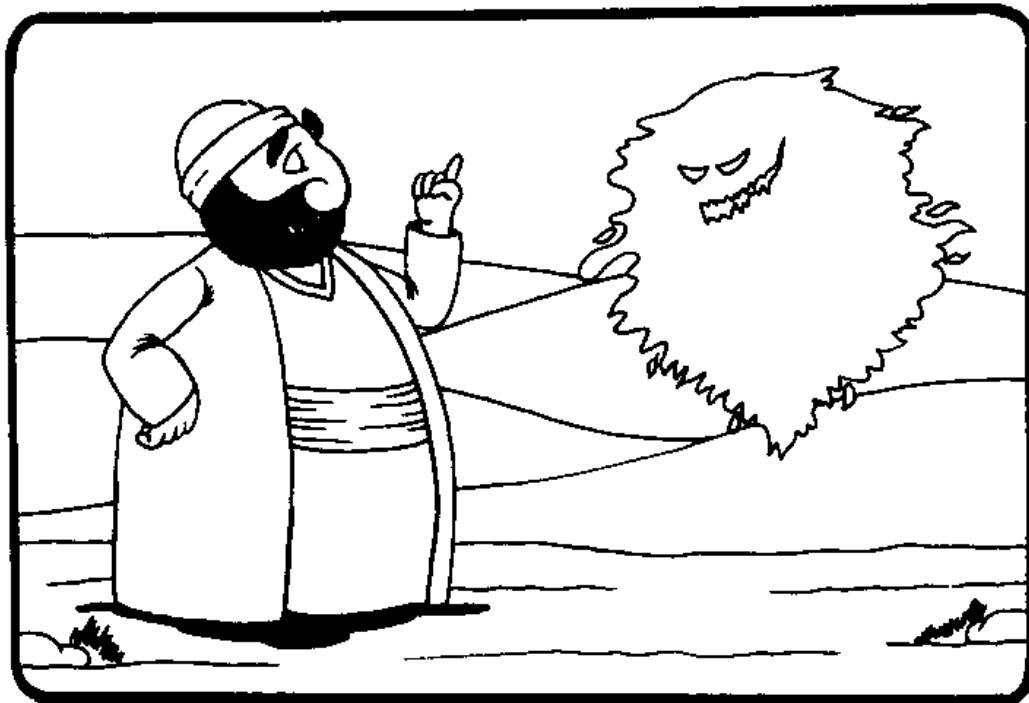
را نداشت با دستپاچگی تا کمر خم شد و گفت: «سُبْحَانَ رَبِّ الْعَظِيمِ
وَبِحَمْدِهِ».

فریب شیطان

در مکانی وسیع و بی‌سرپناه، باران شدیدی می‌بارید. شیطان بعد از قطع شدن باران عالمی را دید که به هیچ وجه لباس‌هایش خیس نشده است. بسیار تعجب کرد و نزد عالم رفت و دلیل آن را پرسید. عالم گفت: «فاش کردن این راز، شرطی دارد».

شیطان گفت: چه شرطی؟

عالم گفت: «شرط این است که اسم اعظم را به من یاد بدهی». شیطان پذیرفت و اسم اعظم را به عالم یاد داد. سپس از عالم خواست تا شگرد کارش را بیاموزد.

عالی گفت: شگرد خاصی نداشت. فقط وقتی باران شروع به آمدن کرد لباسهایم را کندم و در زیر سنگی پنهان کردم و وقتی باران بند آمد لباسهایم را درآوردم و پوشیدم.

یونجه خوب

آقایی به سرکشی از طویله اسب‌ها رفته بود. دید نوکر شیخ یونجه بسیار بدی برای اسبها خریده است. از آن‌جا که علاقه زیادی به اسبهایش داشت، بسیار عصبانی شد و رو به نوکر گفت: این چه

یونجه‌ای است که خریده‌ای؟

نوکر گفت: ولی این یونجه خیلی خوب است.
آقا فریاد زد: نخیر! خیلی هم بد است.

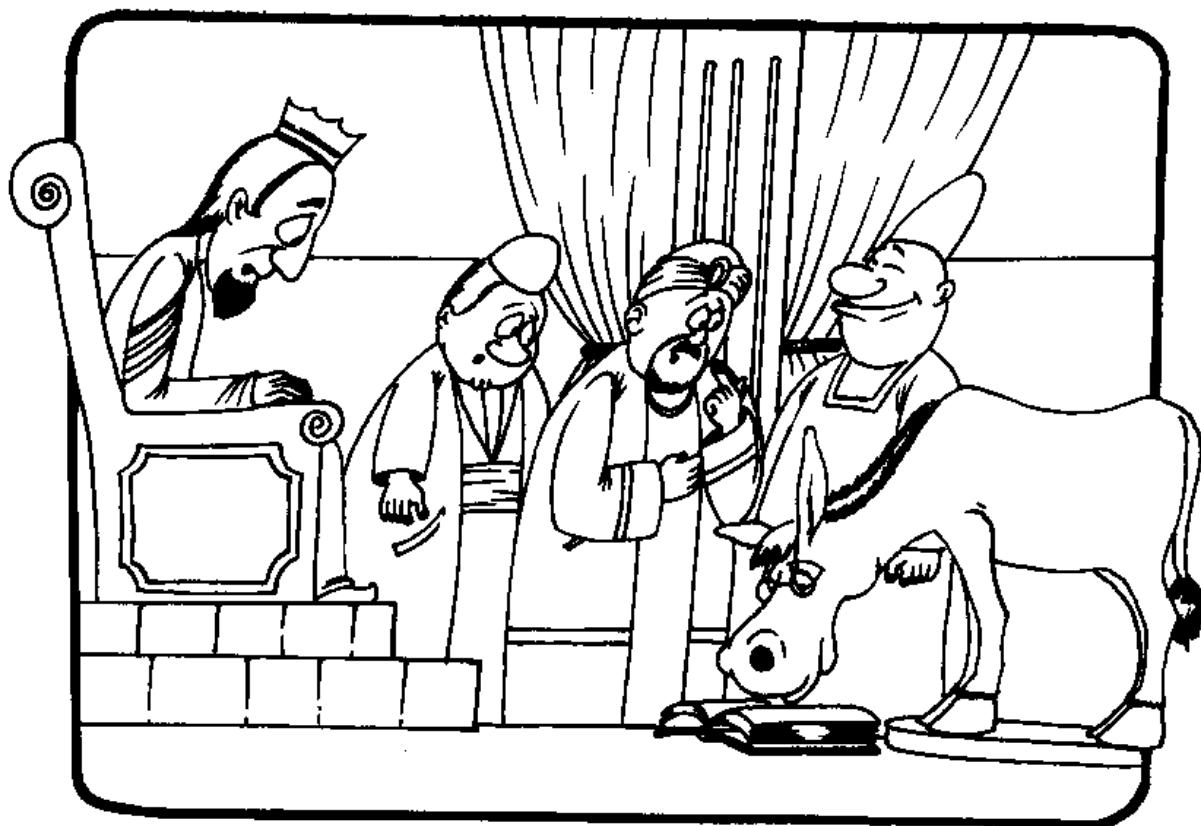
نوکر قدری یونجه برداشته و به نزدیک دهان اسب برد و اسب به خوبی آن را خورد. سپس رو به آقا کرد و گفت: قربان ملاحظه فرمودید؟ اسب باید یونجه را به خوبی بشناسد که به این خوبی می‌خورد، نه شما که تابه‌حال یکبار هم یونجه نخورده‌اید!

خر باسود

روزی پادشاه از اطرافیاش پرسید: آیا کسی هست که بتواند به حیوانات سواد خواندن بیاموزد؟ اطرافیان گفتند: خیر. شخصی در مجلس گفت: من می‌توانم و از شاه یک‌ماه مهلت خواست تا به خری سواد خواندن یاد بدهد. سپس به منزل رفت و کتاب بزرگی را آورد و در بین ورقهای آن جو ریخت و آن را جلوی الاغ گذاشت و آن را ورق می‌زد و الاغ جوها را می‌خورد. او چندین روز متوالی به این کار ادامه داد تا اینکه خود الاغ یاد گرفت کتاب را با زبانش ورق بزند و جوها را بخورد. و پس از یک‌ماه الاغ بی‌نوا در این کار ماهر شد.

روزی به شاه خبر دادند که الاغ باسود شده است. به دستور شاه مجلسی تشکیل دادند و الاغ را حاضر کردند و کتاب را در مقابلش قرار دادند. الاغ بیچاره اولین ورق را کنار زد، ولی دید از جو خبری نیست. کمی مکث کرد و دوباره ورق زد به این ترتیب همه کتاب را ورق زد و چون چیزی عایدش نشد شروع به عرعر کرد.

پادشاه با تعجب مرد را تحسین کرد و پرسید: حالا چرا این الاغ

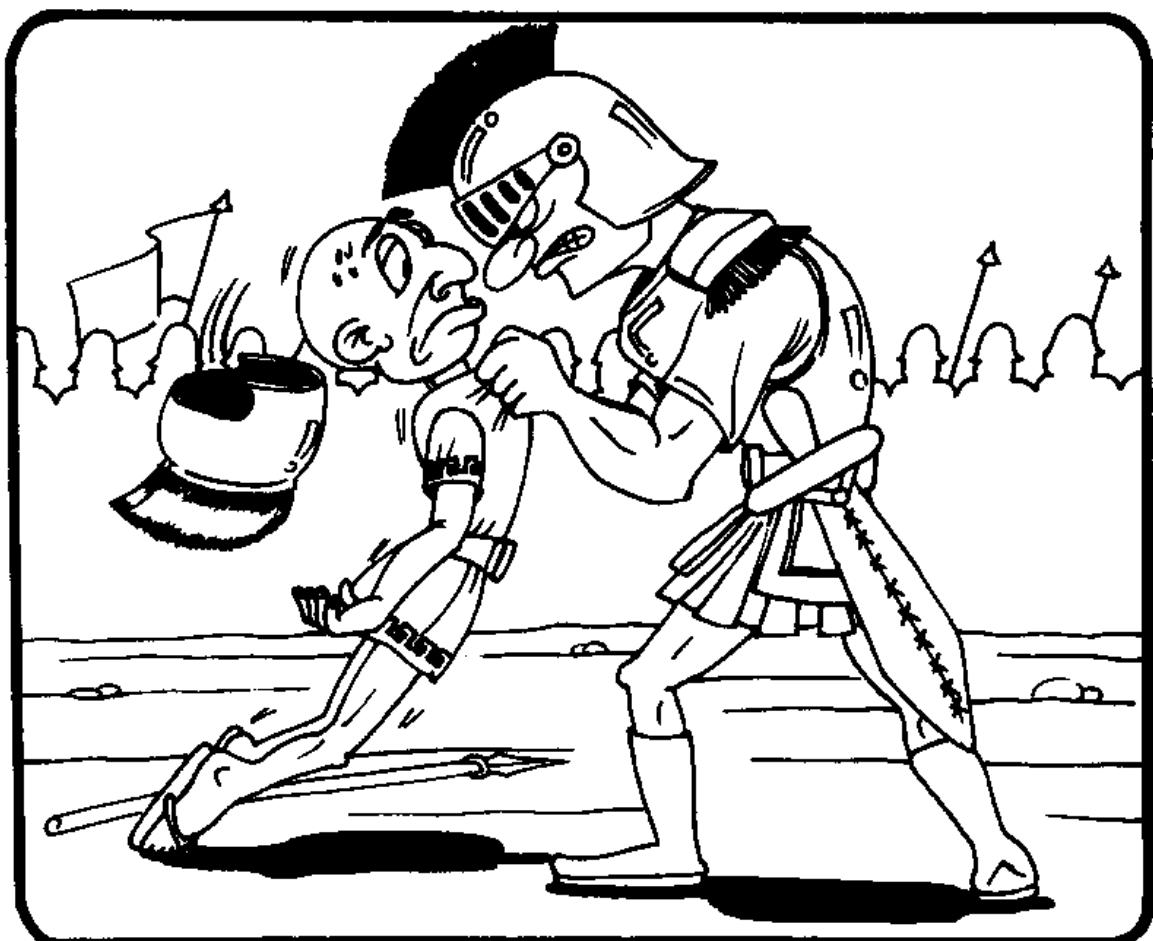
این قدر عرعر می‌کند؟ مرد گفت: دارد از شما تشکر می‌کند که سبب با سوادیش شدید.

اسم بی شباهت

اسکندر مقدونی یکی از شاهان نیرومند تاریخ بود، روزی در میان سپاه خود با شخصی روی رو شد که همواره در جنگ شکست می‌خورد، از او پرسید: نامت چیست؟

او گفت: «نام من اسکندر است!»

اسکندر با خشم به او نگاه کرد و گفت: یا نام خود را عوض کن یا کار خود را!

به مردم دل نبند

درویش ریاضت کشیده‌ای بود که می‌توانست کارهای خارق‌العاده‌ای انجام دهد. روزی یکی از مریدانش گفت: چرا شما این قدرتان را به مردم نشان نمی‌دهید تا آن‌ها هم مرید شما شوند؟
درویش در پاسخ از او خواست تا با هم به بازار بروند.

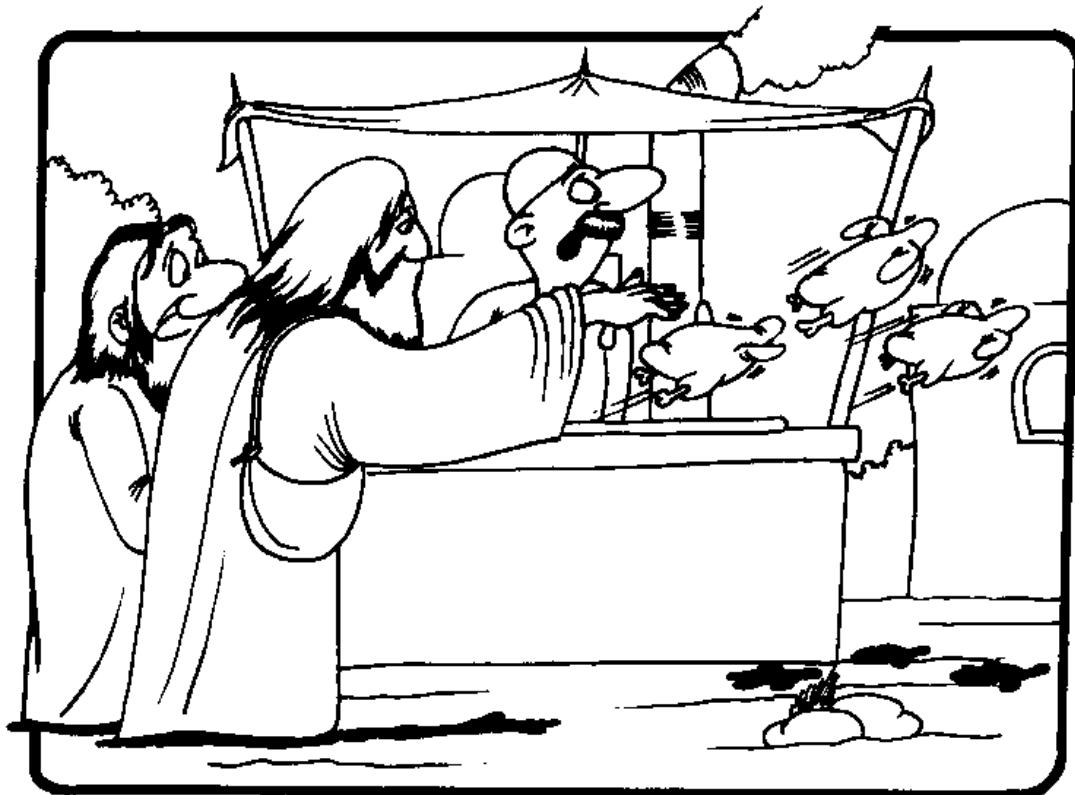
در بازار، مردی بود که مرغ بریانی می‌فروخت. درویش پیش مرد مرغ فروش رفت و گفت: من مرد فقیر و گرسنه‌ای هستم و پولی ندارم. یکی از مرغهای را به من بده تا بخورم و برایت دعا کنم.
مرد مرغ فروش گفت: من مرغ مجانی به کسی نمی‌دهم برو خدا روزیت را جای دیگر حواله کند.

درویش گفت: اگر ندهی مرغهای را کیش می‌کنم تا بروند!
مرغ فروش از روی تمسخر پوزخندی زد و گفت: اگر می‌توانی کیش کن که بروند!

درویش اشاره‌ای به مرغهای بریان کرد و گفت: «کیش». و همه مرغها پرواز کردند و رفتند.

مرغ فروش شگفت‌زده شد و فریاد زد: مردم باید که این مرد از اولیای خداست.

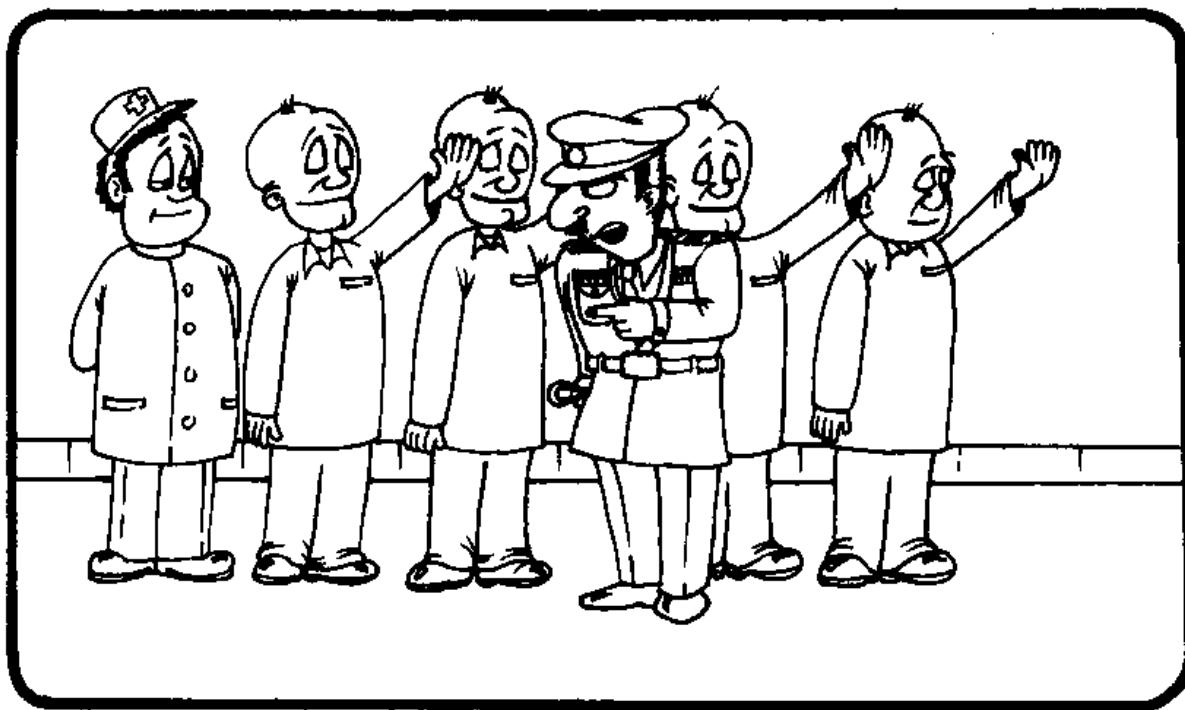
تا مردم جمع شدند و اظهار ارادت کردند، درویش به کناری رفت و شروع به ادرار کردن کرد. مردم متفرق شدند و گفتند: او

دیوانه است. در آن هنگام درویش رو به مرشدش کرد و گفت:
چگونه می‌توان به مردمی دل بست که به کیشی می‌آیند و به جیشی
می‌روند.

پاسخ به هیتلر

هیتلر روزی برای بازدید دیوانگان به بیمارستان رفته بود. تمام دیوانگان با لباس سفید در یک خط ایستاده بودند و در کمال ادب و نزاکت همان‌طوری که قبلًا تعلیم دیده بودند، به هیتلر سلام دادند ولی در آخر صف یک نفر نه سلام داد نه کوچکترین احترامی به هیتلر گذاشت.

هیتلر که به شدت عصبانی شده بود بر سرش فریاد زد و گفت:
تو چرا احترام نمی‌گذاری؟
آن مرد گفت: قربان! من که دیوانه نیستم، من پرستارم.

آب بَر يَزِيد

دو نفر یکی شیعه و یکی سنّی باهم دوست شدند و باهم قرار گذاشتند، تا باهم هستند دعواهای مذهبی را کنار بگذارند و نسبت به بزرگان مذهب یکدیگر، اهانت نکنند.

یک روز سنّی به خانه شیعه رفت و چند ساعتی باهم گفتند و خندیدند؛ تا این‌که سنّی به دستشویی رفت. اما با عصبانیت بیرون آمد و خانه را ترک کرد. شیعه به دنبال او دوید و از او علت عصبانیتش را پرسید. سنّی گفت: مرد حسابی! مگر ما باهم قرار نگذاشتم که به بزرگان مذهب یکدیگر توهین نکنیم؟

شیعه گفت: آری

سنّی گفت: پس چرا زیر قولت زدی و به خلیفه ما یزید آن هم در دستشویی اهانت کردی؟!

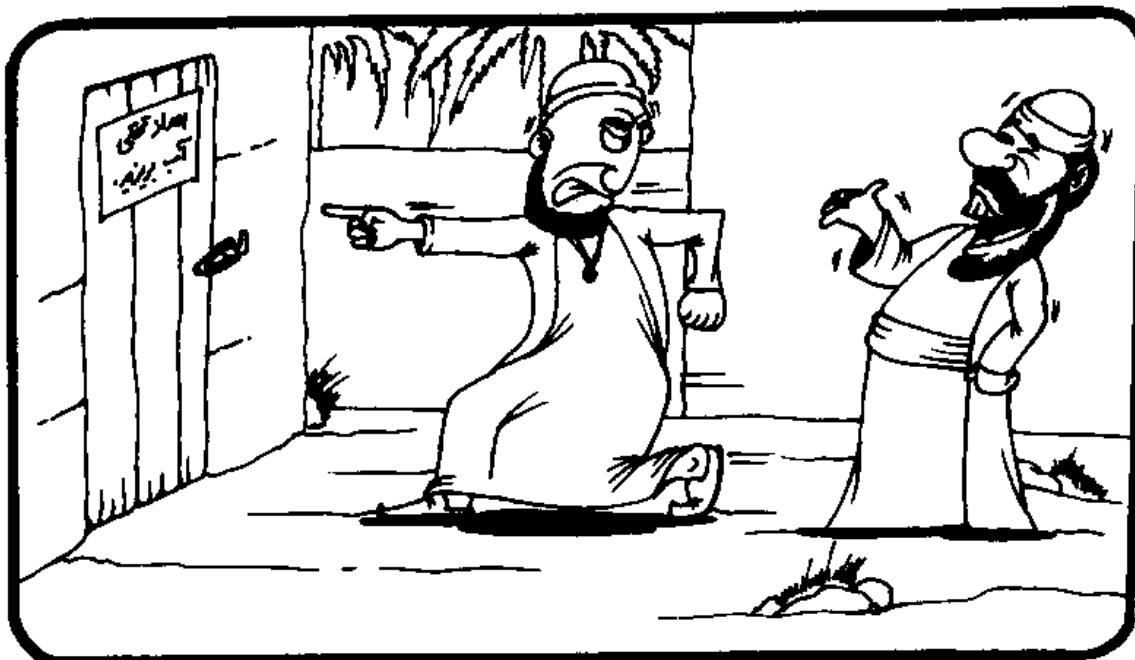
گفت: آخر چه اهانتی؟ من کی به او اهانت کردم؟
سنّی گفت چه اهانتی از آن بالاتر که آب نجس بعد از تخلی را نثار خلیفه ما می‌کنید.

گفت: آخر چه کسی این حرف را زده است.

گفت: خودت بر روی دستشویی نوشته‌ای «بعد از تخلی آب بَر یَزِيد».

شیعه تا این حرف را شنید شروع به خنده‌یدن کرد و او گفت:
چرا می‌خندي؟

شیعه گفت: به بی‌سوادی تو! چون من نوشتم بعد از تخلی آب
بریزید. و تو اشتباه خواندی.

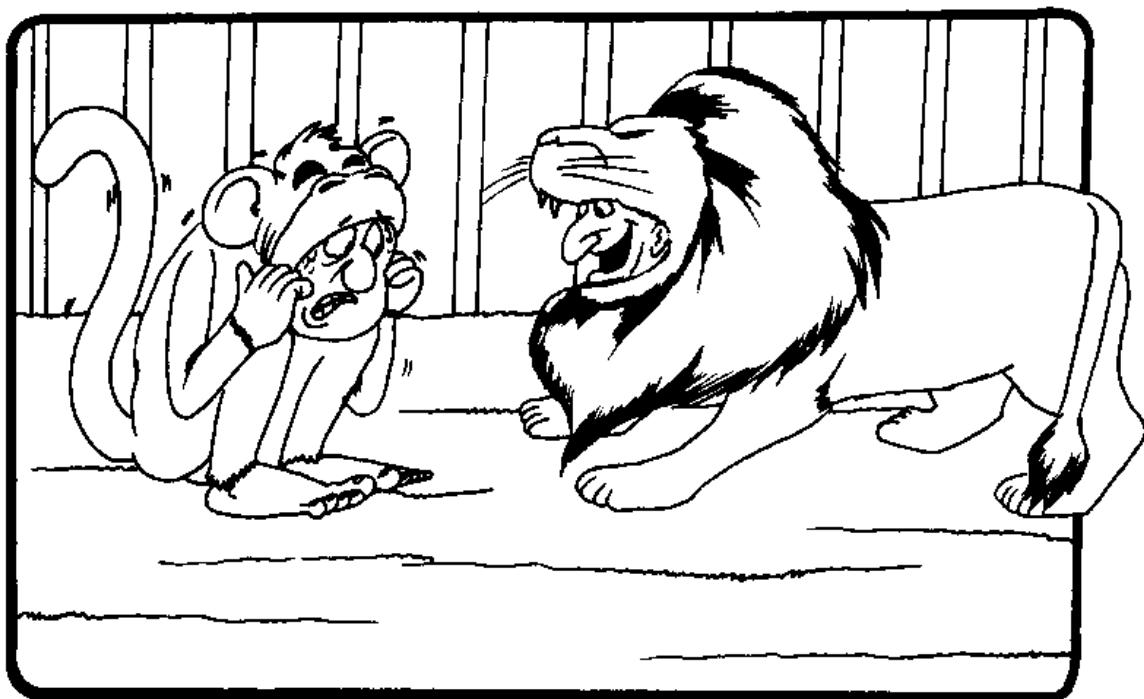

بیکاری

جوان بیکاری پس از جستجوی بسیار در یک سیرک استخدام
شد. مدیر سیرک به او گفت:
بیبن پسر جان! تو باید سعی کنی نقش میمون را خوب بازی
کنی ولی حواست باشد توی قفس شیر نیفتشی.

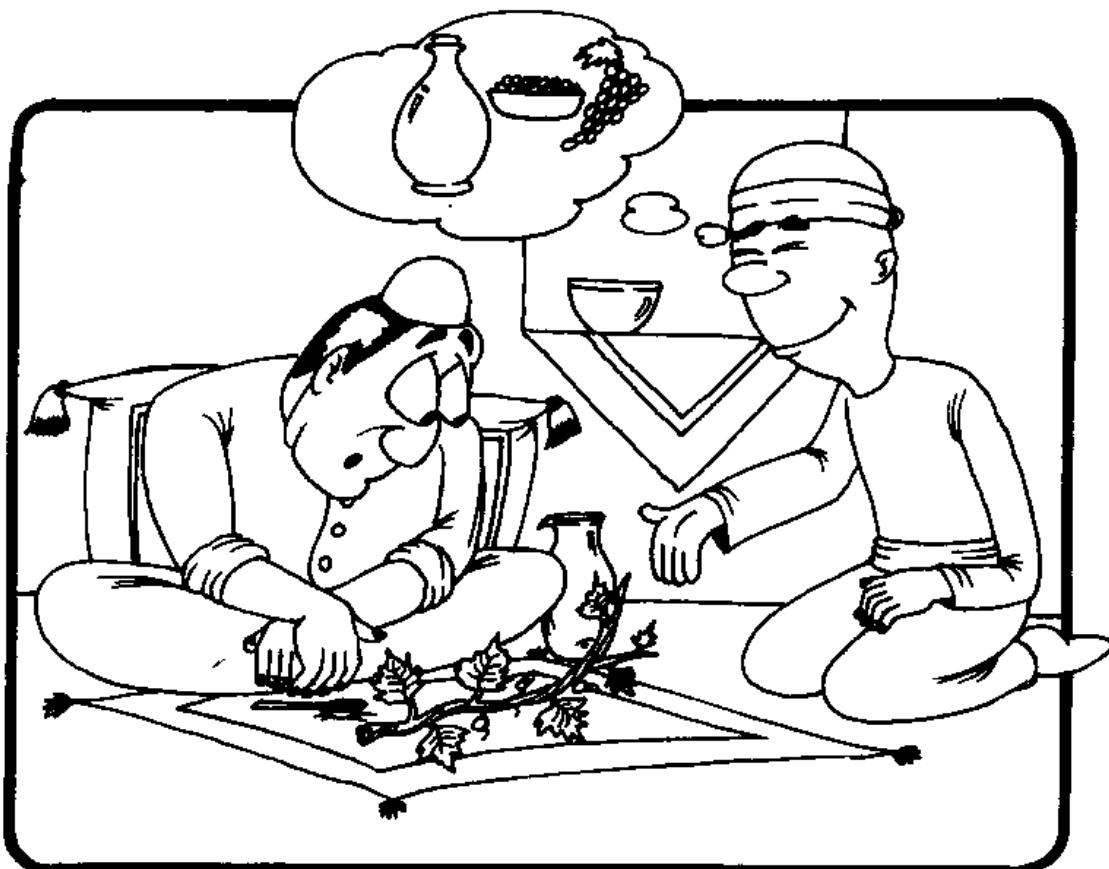
جوان چند روز اول کارش را به خوبی انجام داد و مانند یک میمون از این درخت به آن درخت می‌پرید. ولی ناگهان روزی به داخل قفس شیر افتاد و بسیار ترسید. با خودش گفت: خدایا آخر این چه سرنوشتی است که من دارم؟! بعد از این همه بسی کاری حالا که کار پیدا کردم باید خوراک شیر شوم؟

ناگهان شیر به صدا درآمد و گفت: نترس جانم من هم جوان بیکاری بودم که کاری پیدا نکردم. الان حدود چهل سال است که دارم نقش شیر را بازی می‌کنم.

همه از همین به عمل می‌آید

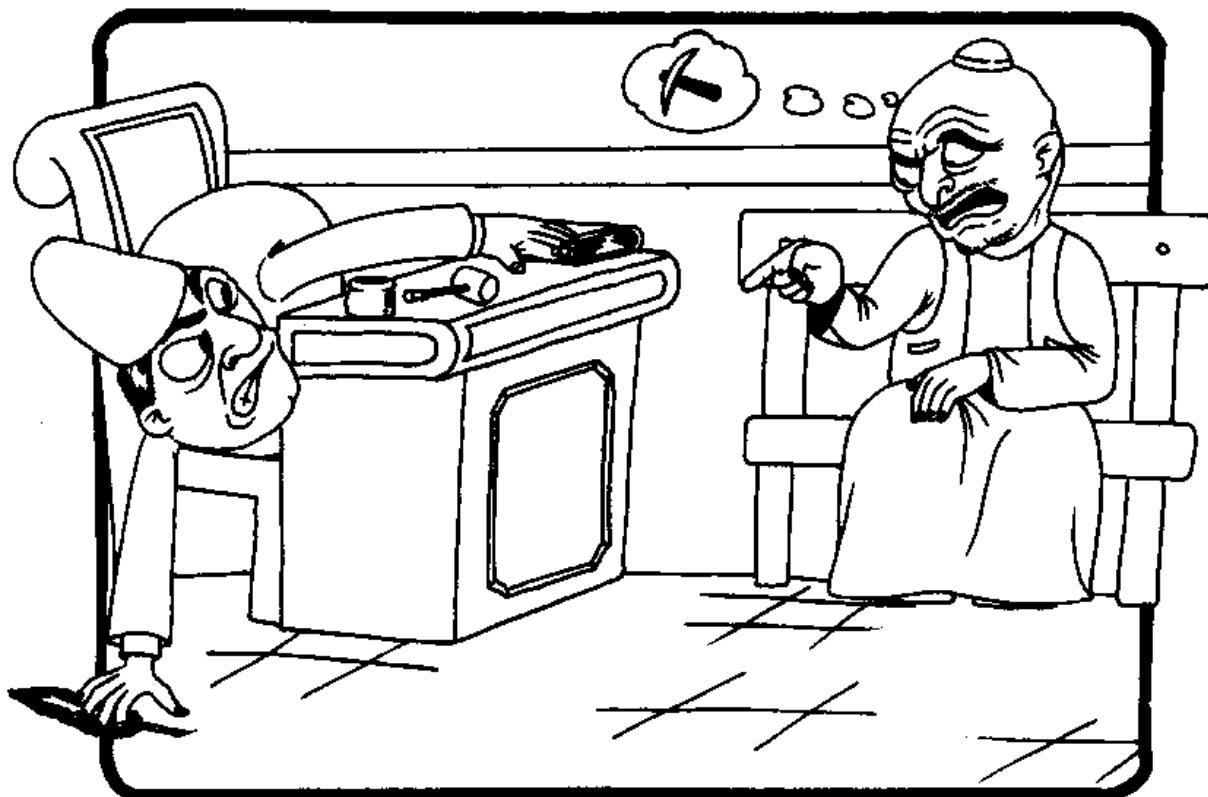
شخصی به منزل دوستش رفت. صاحبخانه کاسه‌ای شیر در جلوی او گذاشت و گفت: ای برادر! میل بفرمایید که ماست و پنیر و روغن و کره و... همه از این شیر است. میهمان همان شیر را خورد و حرفی نزد. بعد از مدتی صاحبخانه را به منزلش دعوت کرد و روز موعود سفره را پهن کرد و در مقابل او یک شاخه مو (درخت انگور) گذاشت و گفت: میل کنید که انگور و کشمش و سرکه و شیره و حلوا و... همه از همین به عمل می‌آید!!!

تشپیه قلم

قلم از قلمدان قاضی بر زمین افتاد. شخصی در آنجا رو به قاضی کرد و گفت: جناب قاضی کلنگ خود را بردارید.

قاضی گفت: ابله! این قلم است نه کلنگ! تو هنوز فرق این دو را نمی‌دانی؟! مرد جواب داد و گفت: هرچه می‌خواهد باشد. فقط این را می‌دانم که تو خانه‌ام را با آن ویران کردی!

ریش متبرک

طلبه جوانی عازم تبلیغ بود و قبل از حرکت، خدمت استادش رسید تا با او خداحافظی کند. استاد به او گفت: «تو با سواد و خوشبیان هستی؛ ولی هنوز فوت و فن کار را نمی‌دانی و به صلاح نیست که به تبلیغ بروی». اما طلبه جوان که تصمیمش را گرفته بود به حرف استاد گوش نداد و بار سفر بست از استادش عذرخواهی نمود و راهی سفر شد.

او وارد شهری شد که دارای دو مسجد بود و در یکی از مسجدها پیرمردی نماز جماعت می‌خواند و بعد از نماز مردم را موعظه می‌کرد و در بین مردم از اعتبار و احترام بالایی برخوردار بود. طلبه جوان هم در مسجد دیگر که جمعیت کمی داشت، نماز جماعت می‌خواند و برای مردم سخنرانی می‌کرد و چون معلومات بالا و بیان خوبی داشت، خیلی زود مردم را به خود جذب کرد و مسجد روز به روز شلوغ‌تر از قبل می‌شد.

پیرمرد که آن وضع را دید خیلی زود احساس خطر کرد و به فکر چاره‌ای افتاد تا این‌که فکری به خاطرش رسید و به همان چند نفر باقیمانده در پای منبرش گفت: من دیشب خواب عجیبی دیدم در خواب دیدم که شیطان وارد شهر شده است. و با حرف‌های زیبا و فریبندۀ‌اش مردم را منحرف می‌کند و من فکر می‌کنم تعبیرش

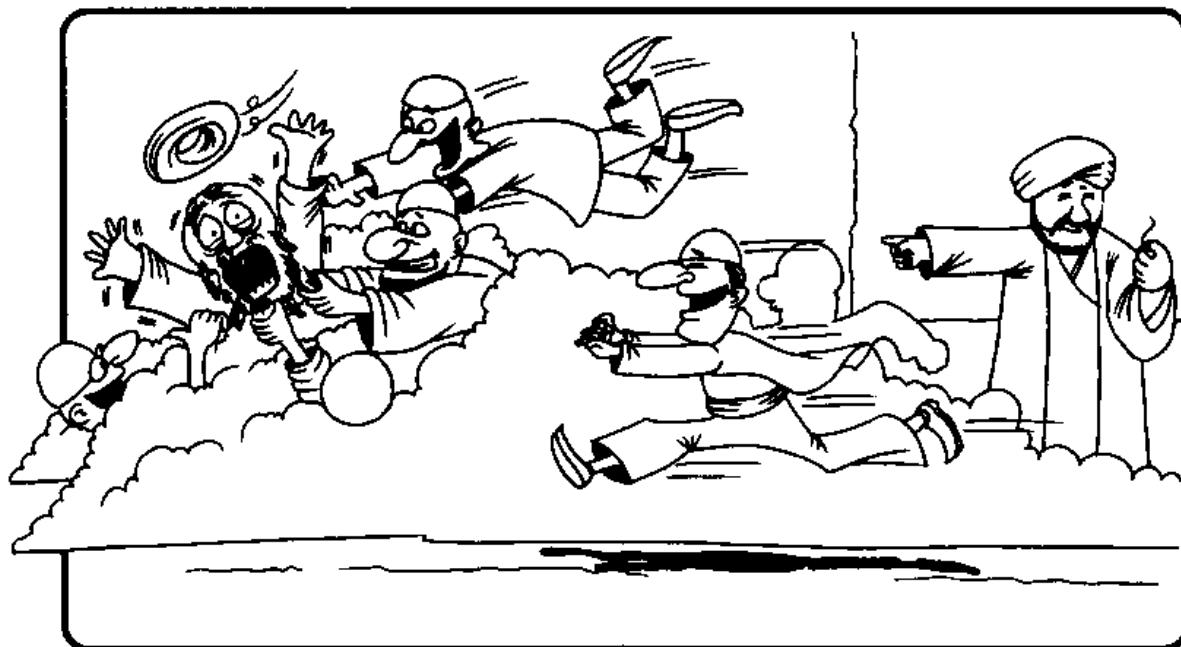
همان طلبه تازه وارد است که با حرف‌های زیبایش مردم را جذب خود کرده است. به همین جهت ما باید هرچه زودتر او را از شهر بیرون کنیم تا مردم منحرف نشوند. بلافاصله این حرف در شهر پیچید و مردم جمع شدند و طلبه جوان را از شهر بیرون کردند.

طلبه پیش استاد رفت و همه قضایا را برایش تعریف کرد. استاد گفت: من به تو گفتم تو تجربه کافی نداری و هنوز فوت و فن کار را نمی‌دانی، اما تو قبول نکردم. حال باید چند سال دیگر پیش من بمانی تا فوت و فن و رمز و راز کار را از من بیاموزی.

جوان قبول کرد و چند سال دیگر پیش استاد ماند و از محضر او کسب فیض نمود.

بعد از گذشت چند سال دوباره تصمیم گرفت به تبلیغ برود و راهی سفر شد و چون چند سالی از ماجرا می‌گذشت دیگر کسی او را نشناخت و پس از چند روز سخنرانی دوباره کارش گرفت. و قبل از این‌که پیرمرد دست به کار شود خودش دست به کار شد در منبر گفت: ای مردم! دیشب در خواب دیدم پیر شهر شما در بهشت از جایگاه بسیار بالایی برخوردار است و هر کس یک تار از موی ریش او را داشته باشد، از آتش جهنم در امان است و وارد بهشت می‌شود! به همین جهت، من هم اکنون به خانه او می‌روم و موبی از ریش‌های مبارک او می‌گیرم تا از آتش جهنم در امان باشم و به بهشت بروم.

سپس راهی خانه پیرمرد شد و اهالی شهر هم به دنبال او روانه خانه او شدند. طلبه جوان پس از ورود به خانه پیرمرد، خوابش را تعریف کرد و از درخواست کرد تا تاری از ریش‌هایش را جهت تبرک و نجات از دوزخ به او بدهد. او هم بادی به غبغب انداخت و دستی به ریش‌هایش کشید و تار مویی به او داد. طلبه جوان هم تشکر کرد و از منزل خارج شد و به مردم گفت: «ای مردم من

برات بهشت را گرفتم. شما هم بروید و بگیرید». مردم به محض شنیدن اذن دخول گرفتند و وارد خانه شدند و به سمت پیرمرد بخت برگشته هجوم برداند و تا می‌توانستند به سر و صورت او چنگ زدند و همه ریش‌های او را کنندند. او که همانند بز گر^۱ شده

۱. گُری نوعی کچلی در میان حیوانات می‌باشد

بود، دیگر نتوانست در میان مردم ظاهر شود به ناچار از آن شهر کوچ کرد و رفت.

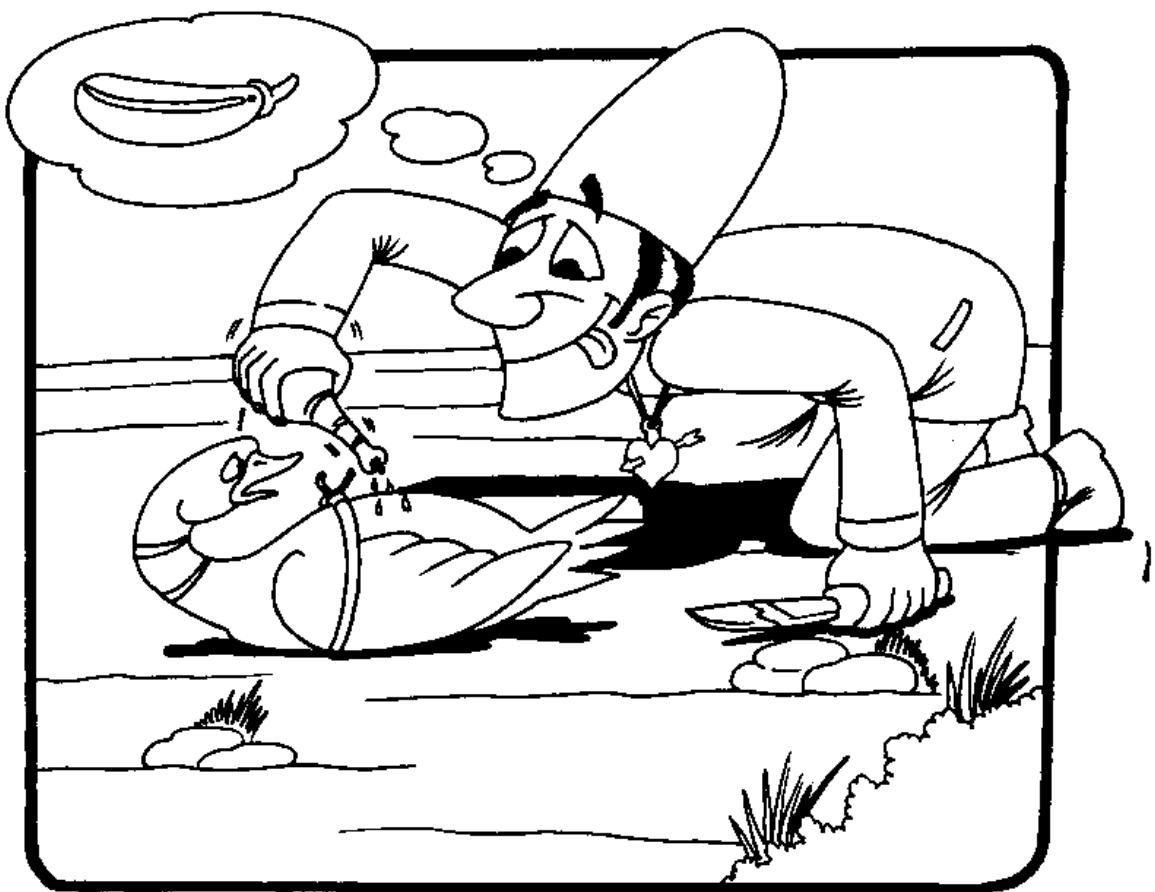
تو غاز نیستی بادمجان هستی

مسلمانی که نامش غضنفر بود، عاشق دختری مسیحی شد. خواست با او ازدواج کند که شرط کردند باید مسیحی شود. او هم قبول کرد و پیش کشیش رفت.

کشیش او را مقابل خود نشاند و چهل بار آب مقدس به سر و صورت او پاشید و گفت: «تو غضنفر نیستی تو یوحنا هستی».

بعد از این که مراسم آبپاشی و نامگذاری تمام شد، به او گفتند: تو دیگر مسیحی شده‌ای و بعد از این نباید گوشت بخوری. و سپس آن دختر را به ازدواج او درآوردند.

مدتی گذشت. جوان تازه مسیحی شده دید که دیگر طاقت ندارد گوشت نخورد، چرا که به علت نخوردن گوشت بسیار ضعیف و ناتوان شده و در ازای رسیدن به معشوقه اش نزدیک است جانش را

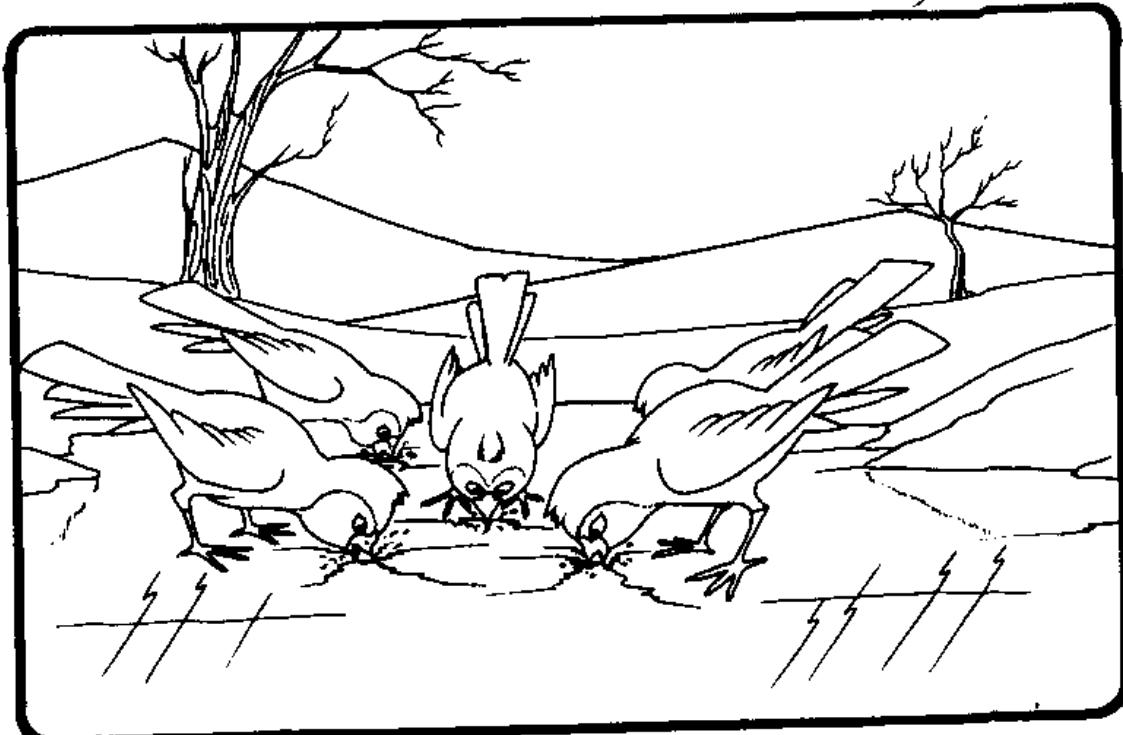

از دست بدهد.

یک روز که خیلی بی طاقت شده بود، غاز چاق و چلهای را گرفت و در مقابل خود نشاند و چهل بار آب مقدس بر روی او پاشید و گفت: تو دیگر غاز نیستی تو بادمجان هستی. سپس غاز را سر برید و خورد.

تلاش گنجشک‌ها

شخصی می‌گفت: در یک روز سرد که داشتم در بیرون شهر بر فراز کوه‌های نزدیک، کوه‌پیمایی می‌کردم، یک دسته از گنجشک‌ها

را دیدم که بر روی برکه‌ای یخ بسته نشسته‌اند و با تلاش و کوشش سعی می‌کنند تا با سوراخ کردن قشر یخ، به وسیله منقار خود آبی برای خوردن پیدا کنند، ولی تلاش آنها بر اثر کلفتی یخ بی‌نتیجه بود. ناگهان دیدم یکی از گنجشک‌ها، به روی یخ خوابید.

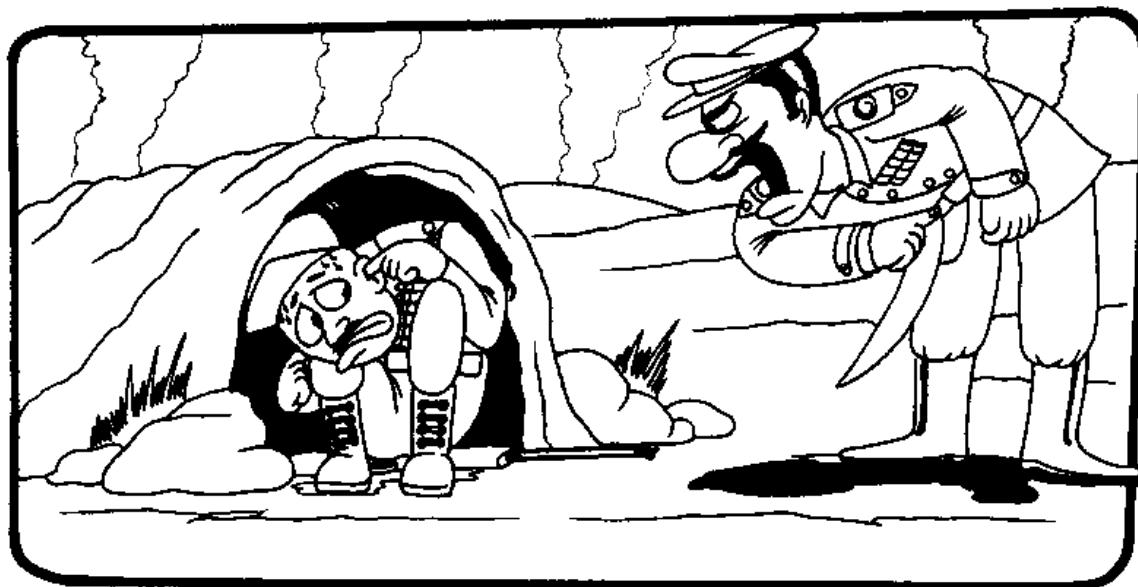
گمان کردم که آسیب دیده و روی یخ افتاده است، ولی گمان من به زودی باطل شد، زیرا طولی نکشید که از جای بلند شد و گنجشک دیگری جای او خوابید.

پس از چند دقیقه گنجشک دوم جایش را به گنجشک سوم و گنجشک سوم به چهارم و.... داد. بعداً معلوم شد هر گنجشکی با

بدن گرم خود چند لحظه‌ای به روی یخ می‌خوابد تا از این طریق به سست شدن یخ کمک کند.

پاسخ سرباز به رضا شاه

از قول رضا شاه نقل می‌کنند که می‌گفت: در جنگ همدان روزی هنگامی که برای بازدید جبهه می‌رفتم، دیدم سربازی بدون آن که تیراندازی کند در سوراخی مخفی شده و گوش‌های خود را سخت گرفته و به شدت می‌لرزد.

فریاد زدم: آهای سرباز! بلند شو زود بیا بیرون.

سر باز که معلوم شد بچه‌ای شهری است و تازه وارد خدمت سربازی شده است، با آه و زاری گفت: قربان بیرون نمی‌آیم چون این سوراخ را اول من پیدا کردم.

حمام خوشمزه

پادشاهی از وزیرش پرسید: آیا در مملکت ما کسی است که فالوده نخورده باشد؟

وزیر گفت: بله، بسیار هستند که فالوده نخورده‌اند.

پادشاه گفت: ولی من فکر نمی‌کنم.

وزیر گفت: آیا حاضرید باهم شرط ببندیم؟

پادشاه گفت: باشد و ده سکه طلا شرط بستند.

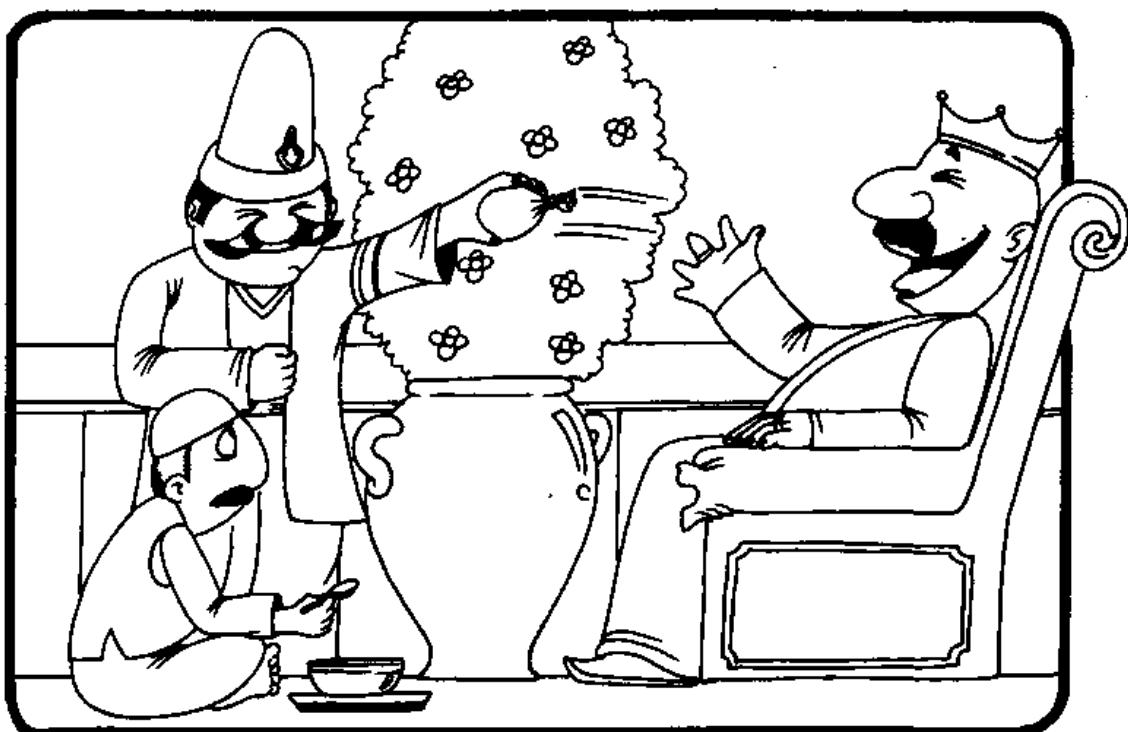
وزیر به بازار رفت و مردی روستایی را دید. با خود گفت: حتماً این مرد تا به حال فالوده ندیده و حتماً هم نخورده است و مرد را پیش پادشاه آورد.

پادشاه مقداری فالوده جلوی مرد گذاشت و گفت: بخور و مرد شروع به خوردن کرد. پس از این‌که فالوده را خورد، پادشاه به او گفت: ای مرد آیا تا به حال چنین چیزی خورده‌ای؟

مرد روستایی گفت: نه قربان! چنین چیز خوشمزه‌ای نخورده‌ام.

پادشاه گفت: فکر می‌کنی نام این خوردنی چه باشد؟

مرد روستایی کمی فکر کرد و گفت: شنیده‌ام در شهر چیز بسیار خوب و لذت‌بخشی وجود دارد که به آن حمام می‌گویند شاید این همان حمام باشد.

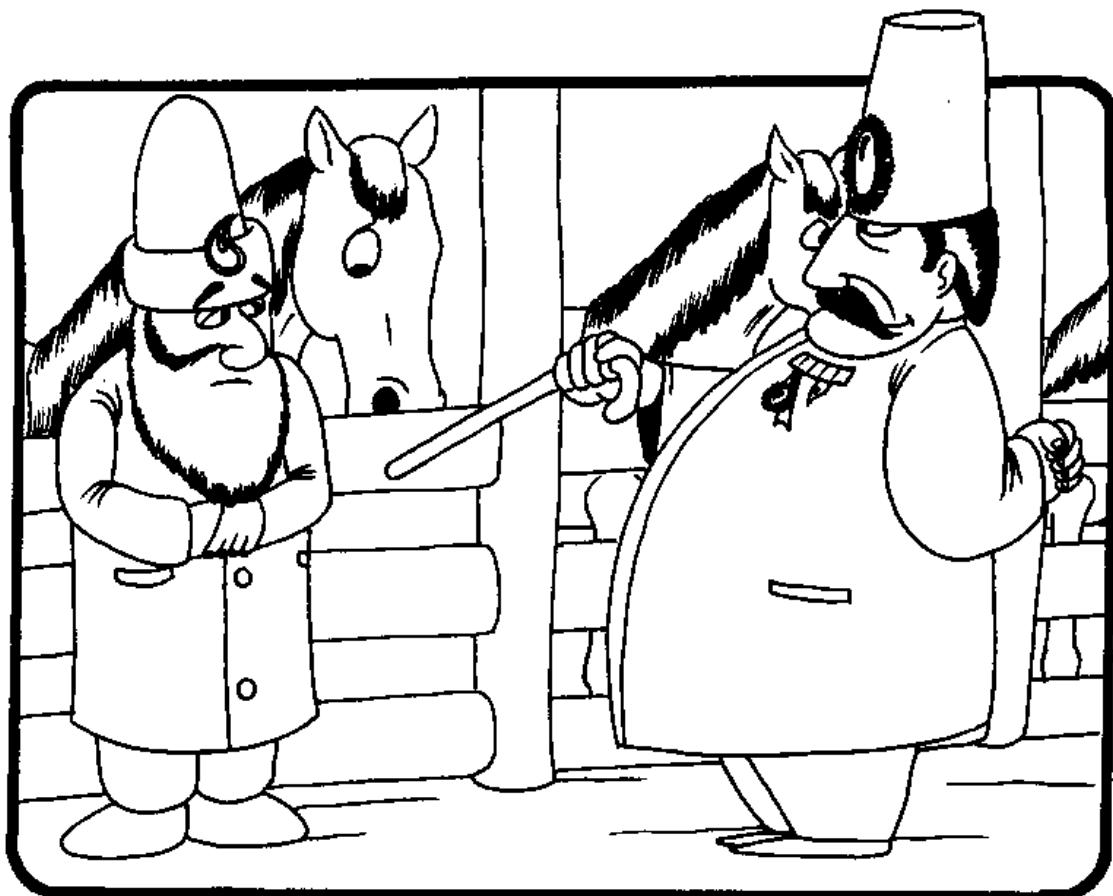

پادشاه خندید و به وزیرش گفت: شرط را تو بردی، بیا این هم ده سکه. وزیر گفت: قربان شما باید به من بیست سکه بدهید، چون این مرد نه فالوده خورده و نه حمام رفته است.

کشکول شیخ بهایی

بد اقبالی

مظفرالدین شاه قاجار از شاهزاده «داراب میرزا» که منصب
میرآخوری داشت و صاحب ریش خیلی بلندی بود، سوال کرد که
میرآخور در عهد سلطنت من به تو بیش تر خوش می‌گزرد یا در
زمان جدم فتحعلی شاه؟

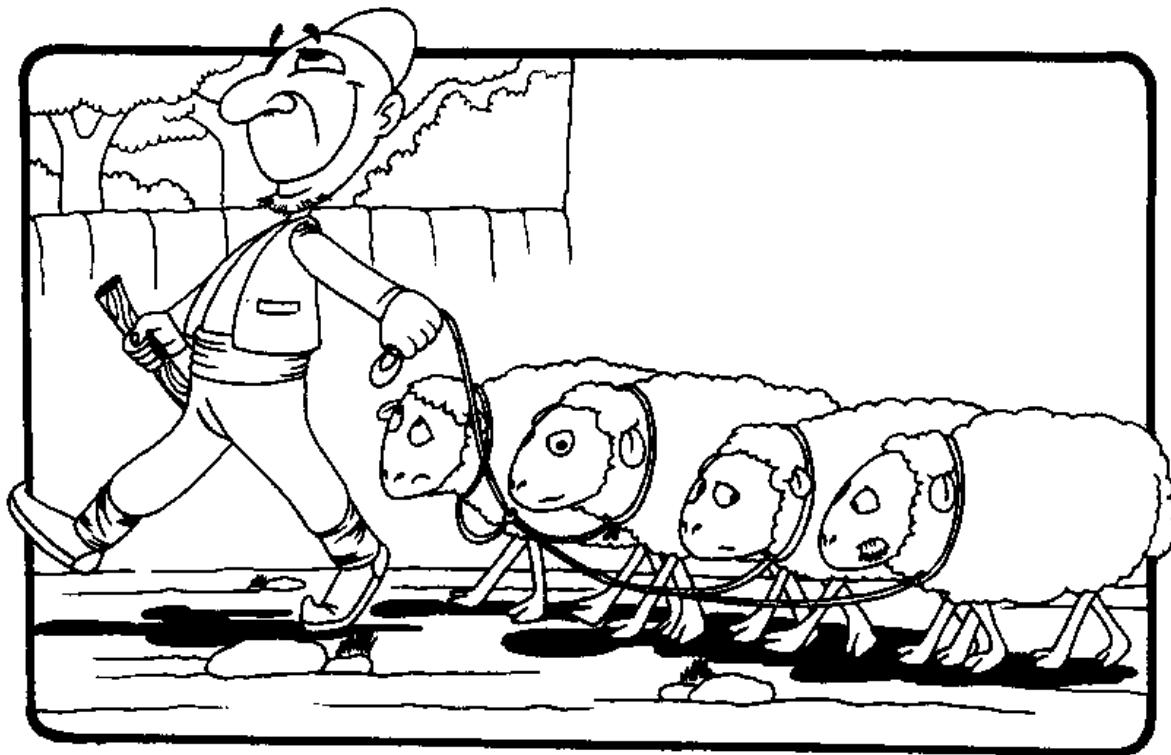

میرآخور جواب داد: در هر دو زمان به من بد گذشت، زیرا در
زمان فتحعلی شاه که ریش باعث اعتبار و موقعیت اجتماعی بود،
من ساده و بی‌ریش بودم، و در عهد شما سادگی و بی‌ریشی
مطلوب است و با تأسف من هم ریش به این بلندی دارم.

مرد ابله

مرد ابله‌ی پنج گوسفند به بازار برد تا بفروشد. شخصی خریدار آن شد و گفت: من پول به همراه ندارم اگر موافق باشی یکی از گوسفندان برای ضمانت پیش تو باشد تا من به خانه بروم و برای تو پول بیاورم.

مرد ابله گفت: اگر راست می‌گویی چهار تا از گوسفندان پیش

من باشد و یکی پیش تو! هر وقت پول را آوردم، بقیه گوسفندان را با خود ببر. خریدار هم پذیرفت و رفت.

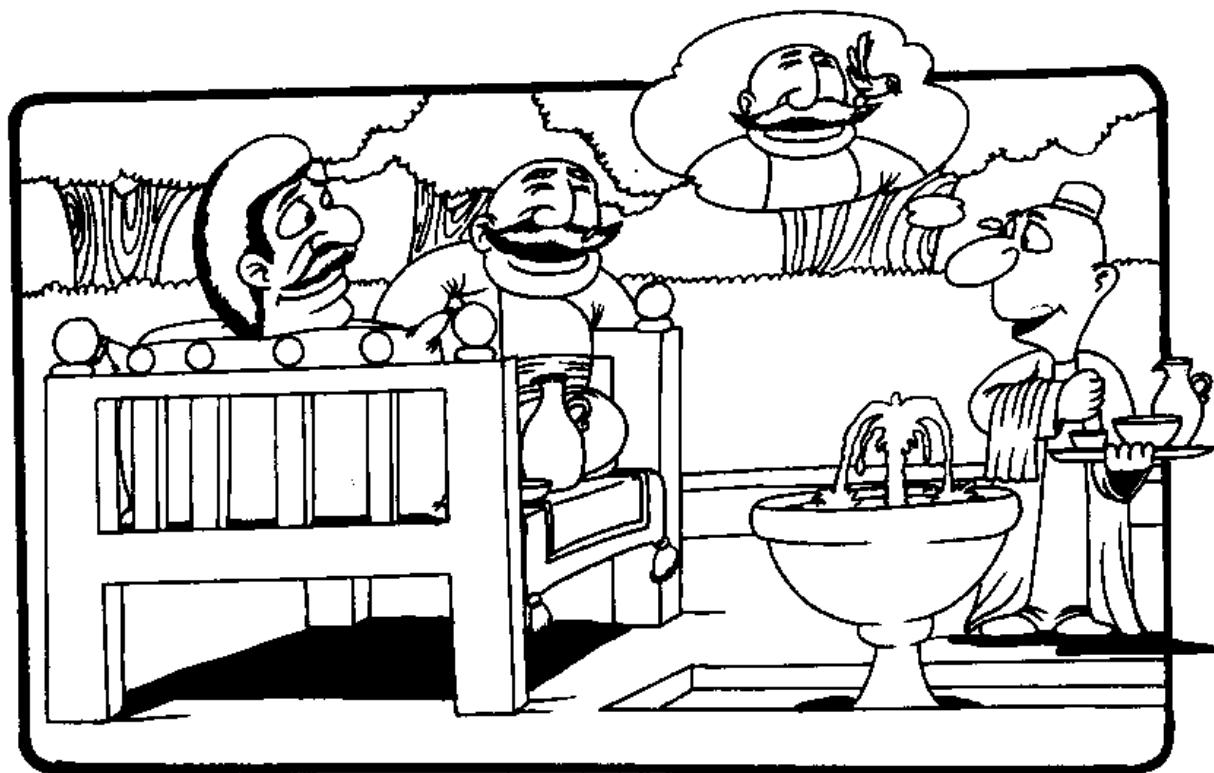
وقتی خریدار یک گوسفند را برد تا پول بیاورد ابله گوسفندان را به خانه برد و در راه به زیرکی خود آفرین می‌گفت که وقتی

خریدار به بازار برگرد و بییند که گوسفندانش را بردهام خواهد
فهمید من از او زرنگ‌تر بوده‌ام!

کشکول شیخ بهایی

سیل و بلبل

یکی از خوانین، منزل دوستش مهمان بود. سر سفره نهار
پیش خدمت میزبان به ارباب خود می‌گوید: جناب ارباب بلبلی بر
شاخه گلی نشسته است. خان متوجه می‌شود چیزی بر سیلش

نشسته است و آن را پاک می‌کند دوست خان که متوجه این ظرافت
و لطیفه می‌شود خیلی خوشش می‌آید و با خود می‌گوید باید این
جريان را برای نوکرم تعریف کنم تا او نیز با من این‌گونه رفتار کند.

تا این‌که روزی خان در توالت بود و یاد این موضوع می‌افتد همان موقع نوکر خود را صدا می‌زند و جریان آن روز را برایش تعریف می‌کند و می‌گوید که اگر چنین اتفاقی برای او افتاد او را هم به همین روش مطلع کند. تا این‌که یک‌روز خان مهمان داشت و در هنگام خوردن غذا، نوکر می‌بیند که دانه برنجی به سبیل خان چسبیده در همان حال یاد سفارش اربابش افتاد ولی هرچه فکر کرد آن سفارش به یادش نیامد لذا رو به اربابش کرده و گفت: جناب ارباب آن چیزی که در آن روز در مستراح گفتید به سبیلتان چسبیده است.

تعییر خواب

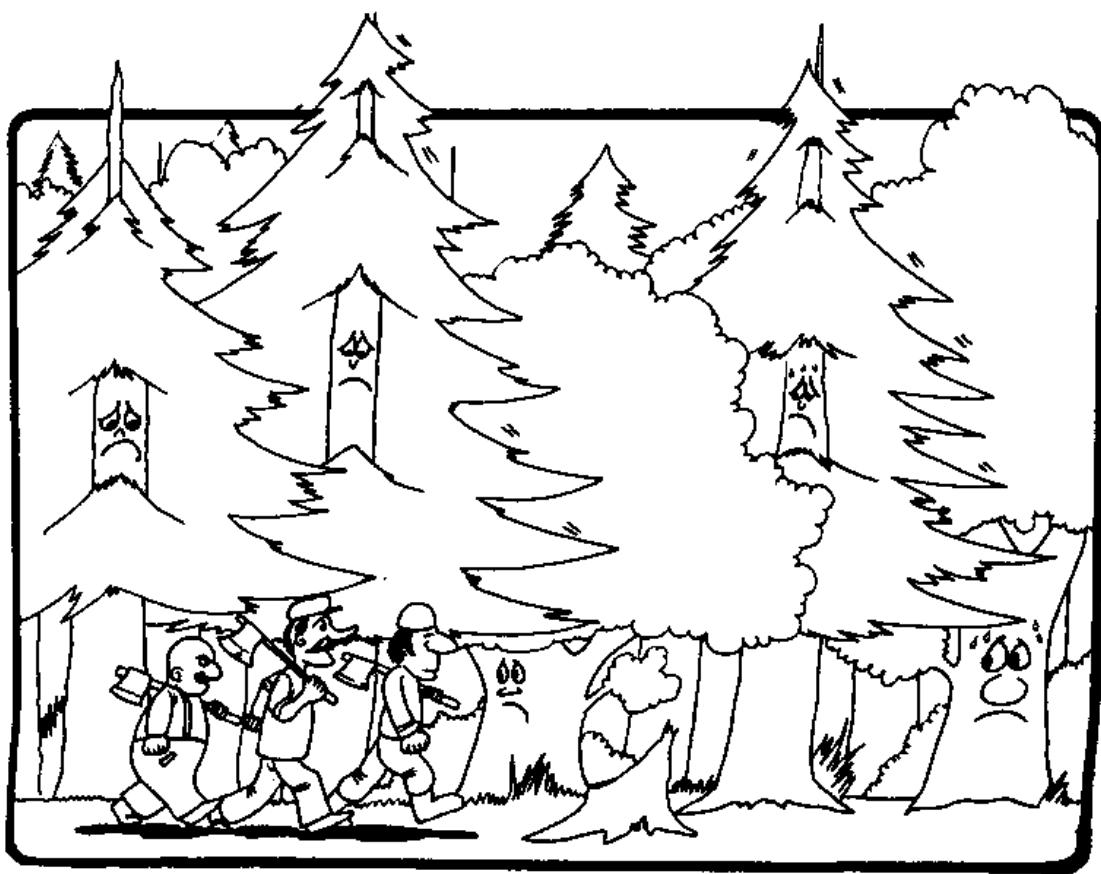
خلیفه در خواب دید همه دندان‌هایش ریخته است. خواب را برای یکی از خواب‌گذارانش را تعریف کرد. خواب‌گذار گفت: همه نزدیکان و بستگانت می‌میرند و تو تنها می‌مانی. خلیفه سخت برآشافت و دستور داد همه دندان‌های خواب‌گذار را بکشند. آن‌گاه خوابش را برای خواب‌گذار دیگری تعریف کرد. او گفت: خلیفه به سلامت باد شما را مژده می‌دهم که عمری طولانی‌تر از همه بستگانت خواهی داشت!

خلیفه از تعبیر خواب گذار دوم که در واقع فرقی با خواب گذار
اول نداشت بسیار شاد شد و به او مژده‌گانی زیادی داد.

از ماست که بر ماست

روزی عده‌ای آدم به جنگل آمدند و هر جایی که درخت تنومندی بود، می‌بریدند، وحشتی در میان درختان افتاد و از این وسیله برنده متعجب شدند، درختی گفت: تحقیق کنید این وسیله

که درختان به این عظمت را می‌برد چیست؟

پس از تحقیق به او گفتند: وسیله‌ای است از آهن و چوب که آن را تبر می‌نامند.

درخت گفت: آری «از ماست که بر ماست».

دیوانه چو دیوانه ببیند خوشش آید

محمد زکریای رازی در راهی می‌رفت. دیوانه‌ای پیش او آمد و به او خندید. زکریا چون به خانه رسید به شاگردش گفت: مقداری داروی جنون درست کن تا بخورم.

شاگرد گفت: استاد علت جنون و مالیخولیا در شما وجود ندارد
چرا می‌خواهید این دارو را بخورید؟

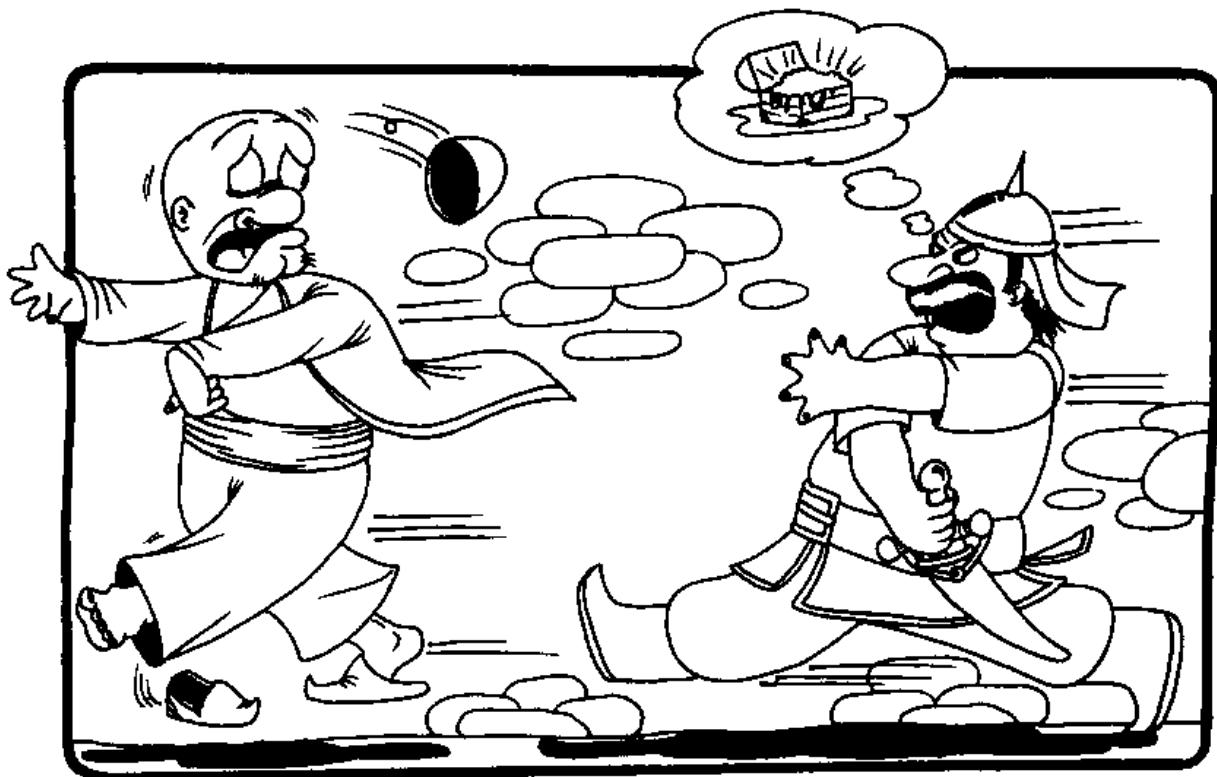
زکریا گفت: اگر در من علامت جنون نبود آن دیوانه به من
نمی‌خندید. «دیوانه چو دیوانه ببیند خوشش آید»

معایب هنگفت

روزی پادشاه بوالهوسی فرمان داد هر کس نقصی در بدن داشت از او یک درهم بگیرند یکی از سربازان شاه مرد یک چشمی را دید و گفت: یک درهم بد.

مرد گفت: ج ج چرا بد هم؟

سرباز گفت: دو درهم بد الکن! لکنت زبان هم که داری و یقه

او را گرفت.

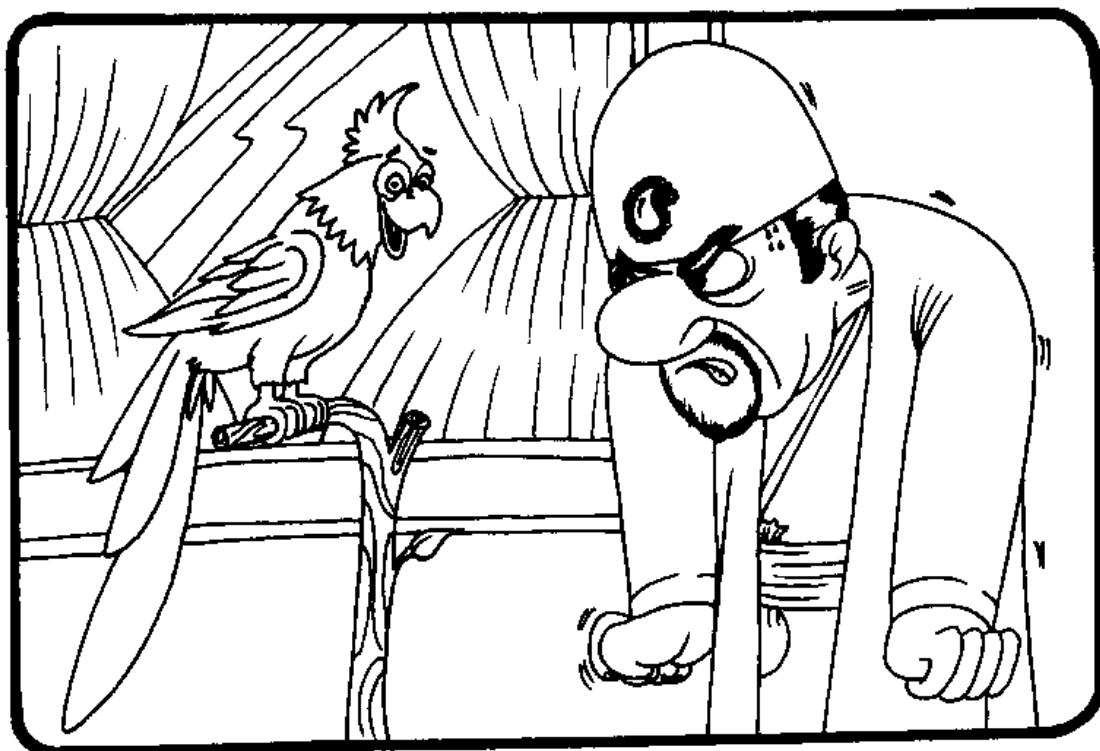
مرد خواست از خود دفاع کند معلوم شد دستش هم کج است.

سرباز گفت: باید سه درهم بدھی.

در همین گیر و دار کلاه از سر مرد افتاد و دید کچل است،
سر باز چهار درهم خواست مرد بیچاره پا به فرار گذاشت سرباز دید
لنگ هم هست فریاد زد فرار نکن تو یک گنج هست.

طوطی سخنگو

شخصی می‌خواست طوطی بخرد. صاحب طوطی گفت: این طوطی حرف می‌زند و قیمتش یک میلیون تومان است. خریدار گفت: خیلی گران است. فروشنده گفت: از خود طوطی بپرس،

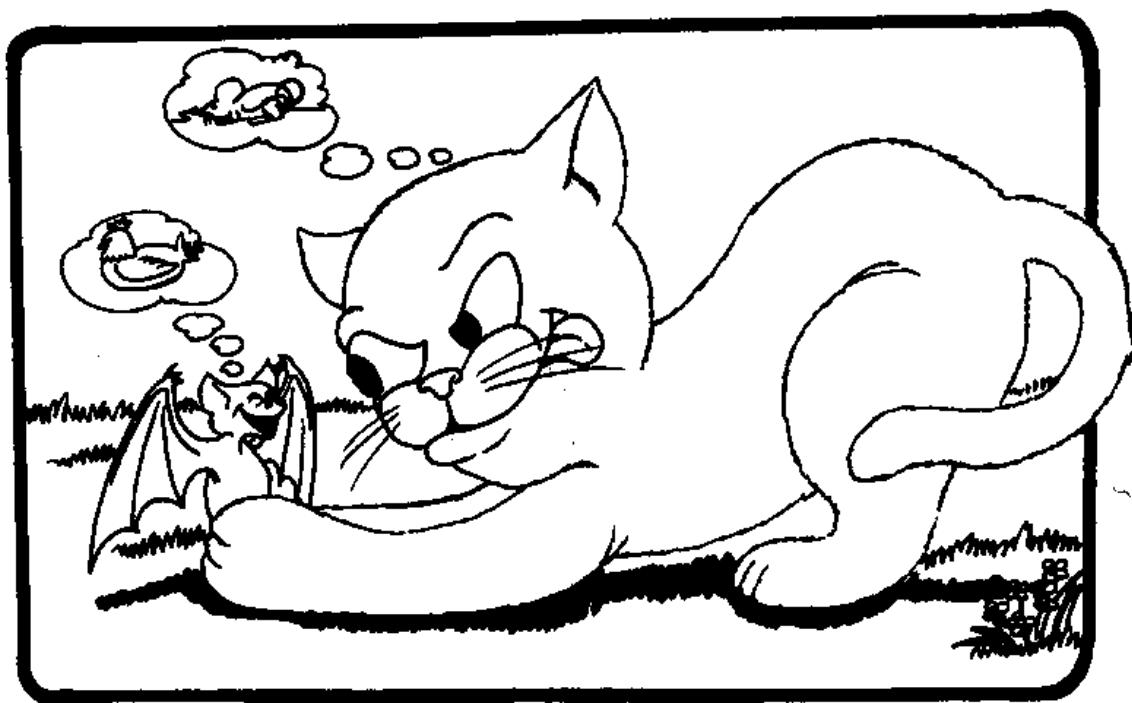

خریدار از خود طوطی پرسید. طوطی گفت: در این شکی نیست.
خریدار خوشحال شد و فوراً طوطی را خرید و به منزل برد، وقتی

به خانه رسید، از طوطی پرسید: حالت چطور است؟ طوطی پاسخ داد: در این شکی نیست. خریدار سوال دیگری کرد. باز هم طوطی گفت: در این شکی نیست. مرد عصبانی شد و گفت: پس من احمق عجب گولی خوردم که تو را خریدم، طوطی جواب داد: در این شکی نیست.

خفاش حیله‌گر و گربه زرنگ

روزی بازی، خفاش حیله‌گری را صید کرد. خفاش در نهایت

عجز و ناتوانی بالهایش را جمع کرد و به باز گفت: من موش هستم و برای بازی به بزرگی تو خوردن من کاری بسیار زشت و ناپسند است و تو باید مرغان بزرگ و زیبا شکار کنی!

باز با شنیدن حرف‌های خفash او را آزاد کرد
در همان حال گربه‌ای که حرف‌های خفash را شنیده بود او را
گرفت، خفash بال‌های خود را باز کرد و گفت: من مرغم و تو نباید
به مرغان دست درازی کنی.

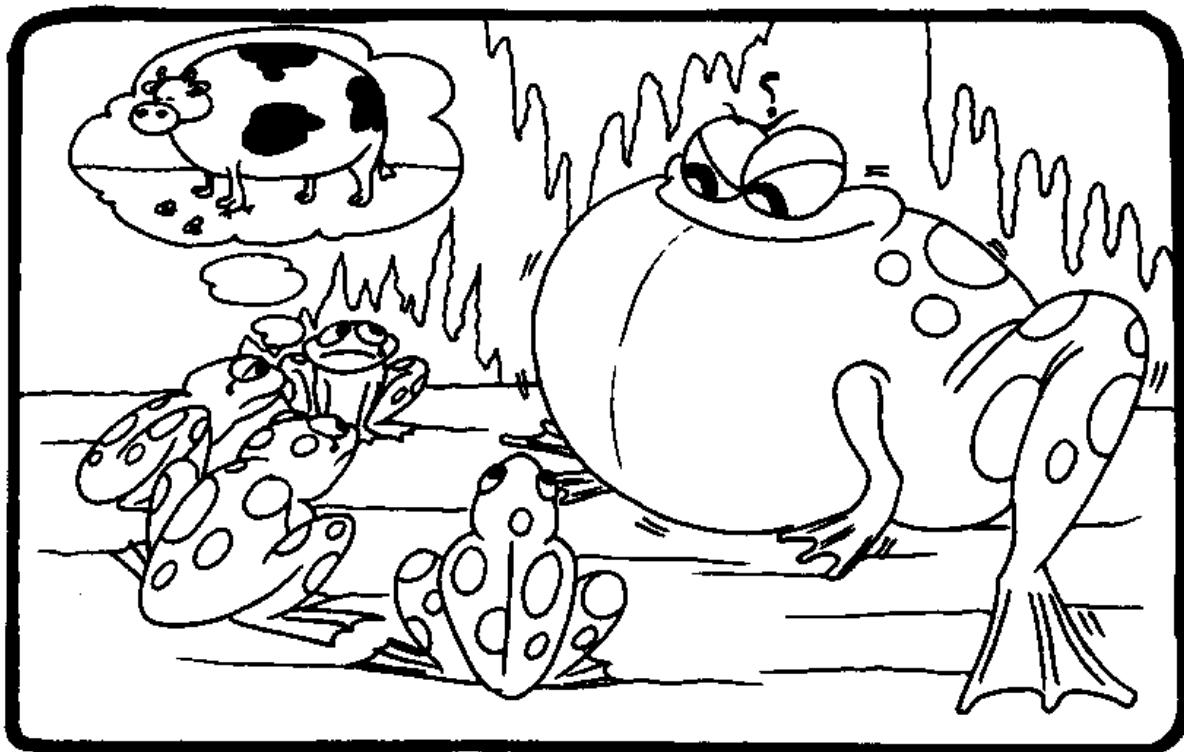
گربه گفت: من دروغ‌هایت را باور نمی‌کنم و حوصله شنیدن
حرف‌های تو را ندارم ان شاء الله که موش هستی و او را بلعید.

زحمت بیهوده

گاوی در مزرعه‌ای می‌چرید و وزغ‌های زیادی در اطرافش
جست و خیز می‌کردند، از قضا یکی از وزغ‌ها در زیر پای گاو له
شد. وزغ‌ها هراسان به خانه رفتند و به مادرشان گفتند: برادر ما
توسط حیوان عظیم‌الجثه‌ای کشته شد که ما در تمام عمر خود
جانوری به بزرگی آن ندیده‌ایم.

مادر وزغ‌ها بادی به غبیب و چینی به ابرو انداخت و تا
می‌توانست خودش را باد کرد. و به بچه‌های خود گفت: آیا او به
این بزرگی بود؟

بچه‌ها به یکباره فریاد زدند: ای مادر بی خود به خودت زحمت

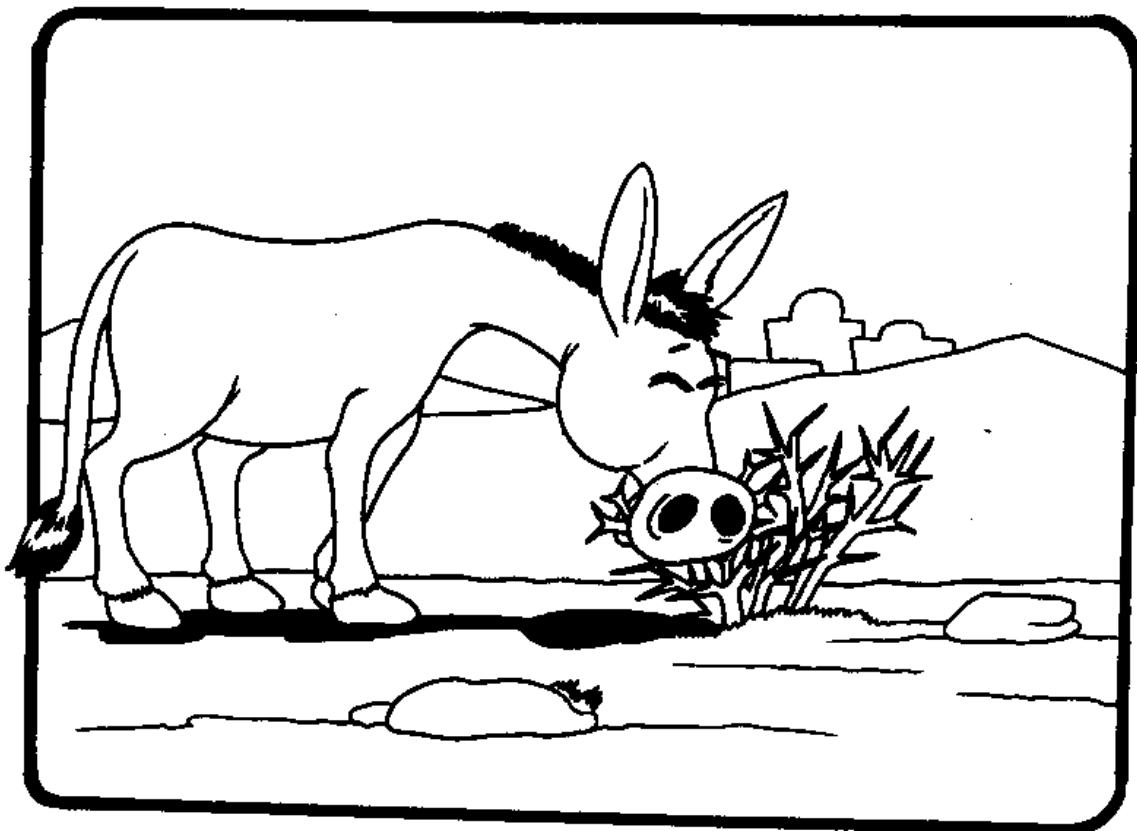

نده و بدن خود را نیازار که اگر پوست بدن ت بترکد و چشمانت از
حدقه بیرون بیاید به بزرگی او نخواهی شد.

گویند که مارچوبه کند تن به شکل مار
کو زهر بهر دشمن و کو مهره بهر دوست

الاغ نادان

روزی خری به مزرعه‌ای رسید و در آن‌جا توده‌ای از خار سبز دید. از شدت خستگی و گرسنگی از آن خورد و لذت فراوان برد. بعد از این‌که سیر شد، با خود فکر کرد چرا این مردم اینقدر نادان هستند که غذای به این لذیذی را رها کرده‌اند و بر خود و بر من

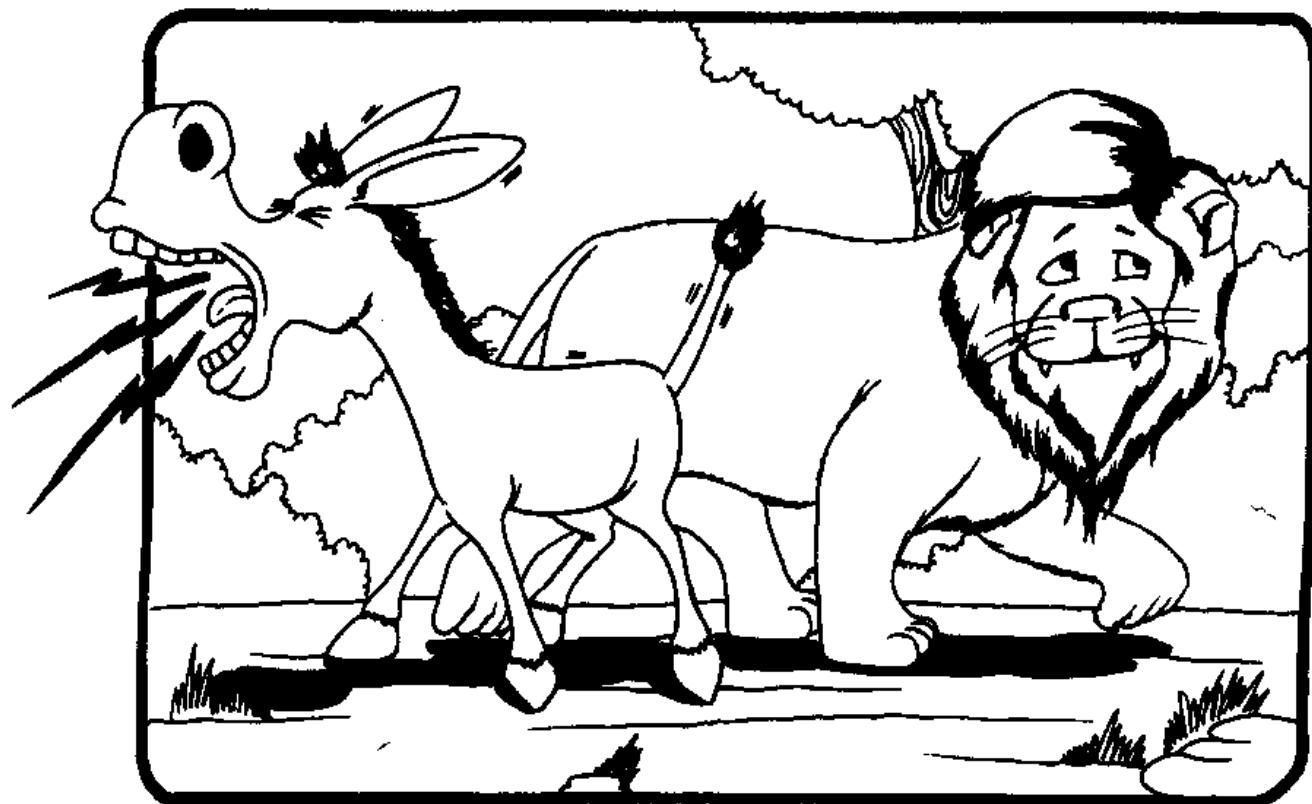

زحمت می‌دهند تا از راه دور غذا بیاورند و بخورند، در صورتی که غذای به این خوبی در جایی به این نزدیکی است و بدون زحمت و رنج به دست می‌آید. همانا که این حکمت خداوند است که قدر این نعمت عزیز را کسی نداند تا برای من بماند.

شیر عاقل

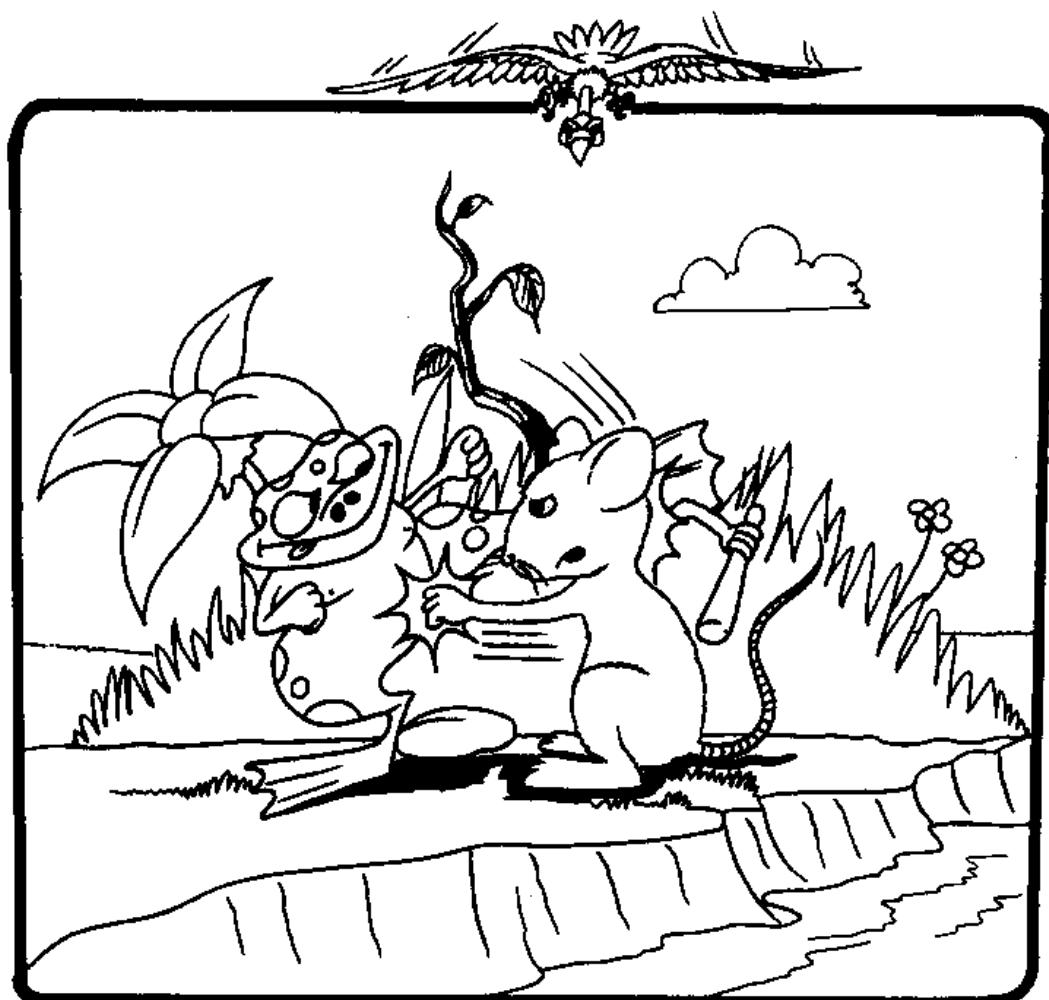
خری بی شعور در حضور شیری نجیب با صدای انکرالا صوات فریاد می کرد و کلمات زشت و زننده ای بر زبان می آورد، ولی شیر با کمال وقار و متناسب تبسم می نمود و جواب نمی داد. از او پرسیدند: چرا چیزی به خر نمی گویی؟ گفت: او لایق تعرض و جواب دهی نیست.

کشکول شیخ بهائی

سرگذشت موش و قورباغه

گویند موش و قورباغه‌ای بر سر ریاست رودی با هم جنگ و نزاع می‌کردند و همه حیوانات هم به تماشای آن‌ها نشسته بودند تا بیبنند رئیس که می‌شود که ناگهان، کرکسی آمد و هردوی آن‌ها را گرفت و به آسمان برد و رود را بی‌صاحب گذاشت!

دو قورباغه

گروھی قورباغه در جنگل حرکت می‌کردند که دو تا از آن‌ها داخل گودال عمیقی افتادند. وقتی قورباغه‌های دیگر عمق گودال را دیدند، به آن‌ها گفتند که دست از جان بشویند.

دو قورباغه به گفته‌های آنها توجه نکردند و با تمام توان شروع به بیرون پریدن از گودال نمودند. دیگر قورباغه‌ها می‌گفتند که بی‌خود زحمت نکشند و خودشان را مرده فرض کنند.

سرانجام یکی از قورباغه‌ها به حرف‌های آنها توجه کرد و تسلیم شد. او افتاد و مرد.

كورباغه‌ی دیگر تا آنجا که می‌توانست به پریدن ادامه داد. جمعیت قورباغه‌ها یک بار دیگر فریاد زدند که بس کن، خودت را عذاب نده و بمیر. اما او با تلاش بیشتری می‌پرید و سرانجام از گودال بیرون آمد.

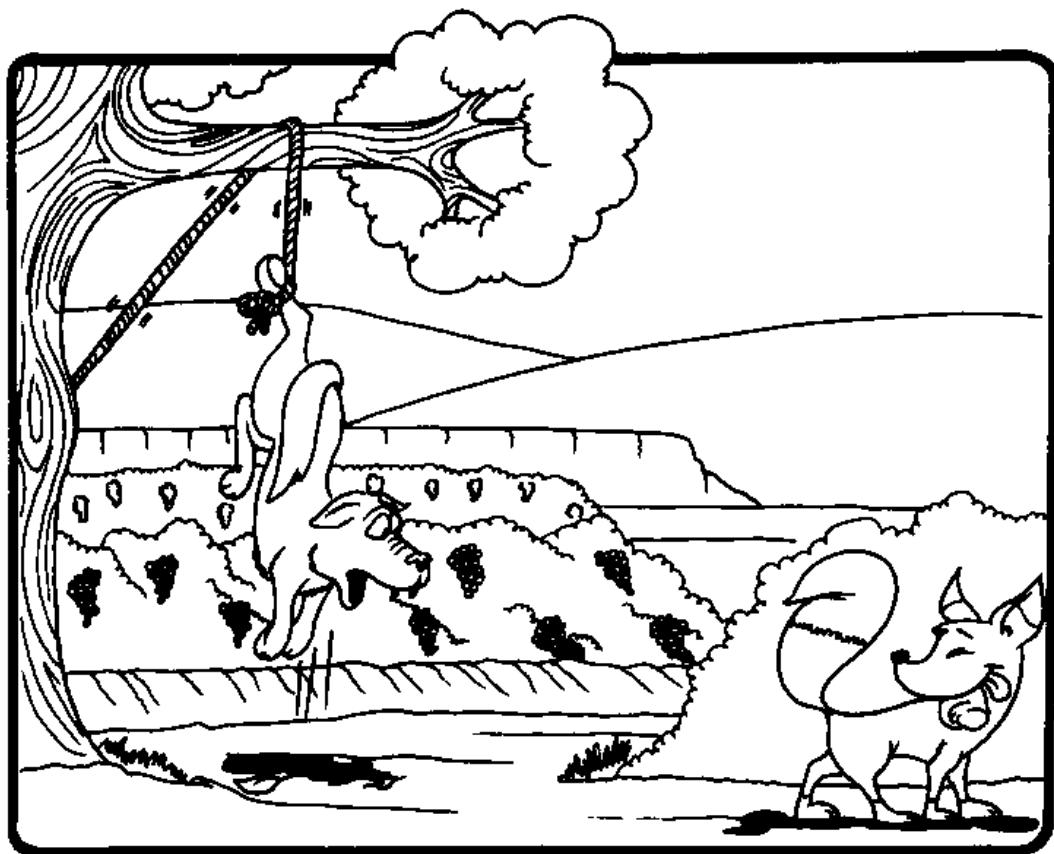
وقتی بیرون آمد دیگر قورباغه‌ها گفتند: «آیا صدای ما را می‌شنیدی؟» قورباغه گفت که ناشنوا است و تمام مدت فکر می‌کرده که آنها تشویقش می‌کنند.

گرگ نادان و روباء مکار

روباء هر روز به باغی می‌رفت و از انگورهای باغ می‌خورد
روزی به باغ رفت و چشمش به دنبه‌ای خورد، فهمید این دنبه
بی‌خود اینجا نیست و حتماً تله‌ای در کار است.

روباء پیش گرگ رفت و گفت: من غذای خوبی پیدا کردم، اما
چون روزه‌ام آن را به تو می‌دهم. گرگ خوشحال شد و دنبال روباء
به راه افتاد.

وقتی به دنبه رسید چون خیلی گرسنه بود، بدون فکر به طرف
دنبه پریید. ناگهان به تله افتاد و روباء با خیال راحت دنبه را

برداشت. گرگ رو به او کرد و گفت: تو که روزه بودی؟!

رویاه گفت: روزه مستحبی بوده و روزه مستحبی را هر وقت
می‌توان افطار کرد.

در همان حال با غبان سرسید و گفت: ما را ببین که چقدر
غیبت رویاه را کردیم، پس تو بودی که به باغ اینقدر خرابی وارد
کردی! و با چماق به جان گرگ بیچاره افتاد.

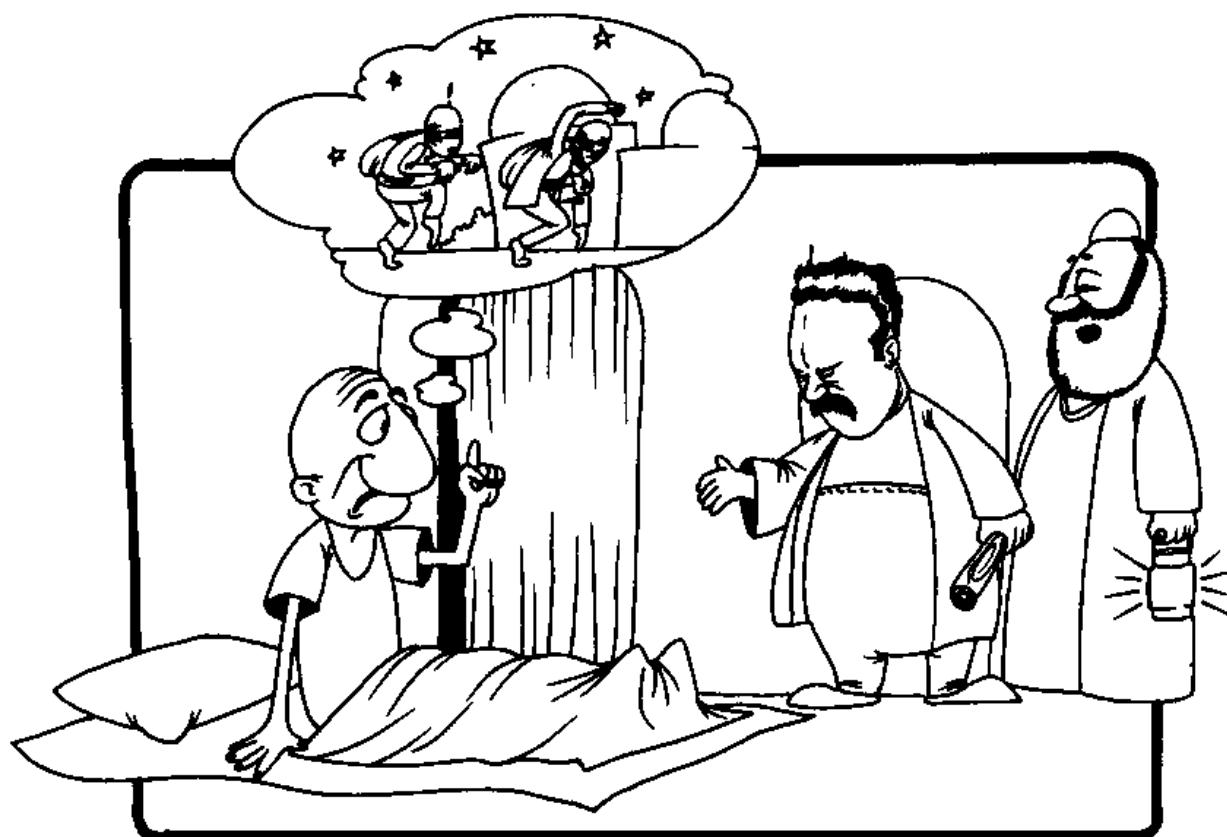
دزد خیالی

ساده‌لوحی در کتابی خوانده بود، یکی از رسوم دزدان این است
که کار خود را بدون هیچ سروصدایی در دل شب انجام می‌دهند و
 فقط با اشاره باهم حرف می‌زنند.

ساده‌لوح نیمه شب ناگهان از خواب بیدار شد هر چه گوش کرد
 صدایی نشنید و در خانه را هم بسته دید. بی اختیار نعره‌ای کشید که
 همه همسایه‌ها بیدار شدند، و غوغای کردند که چه شده که نصف
 شب فریاد می‌کشی؟ او گفت: دزد آمده.

همسایه‌ها همه جا را گشتند، اما از دزد خبری نبود. به او گفتند
 چرا بی خود فریاد می‌زنی ما که دزدی ندیدیم.

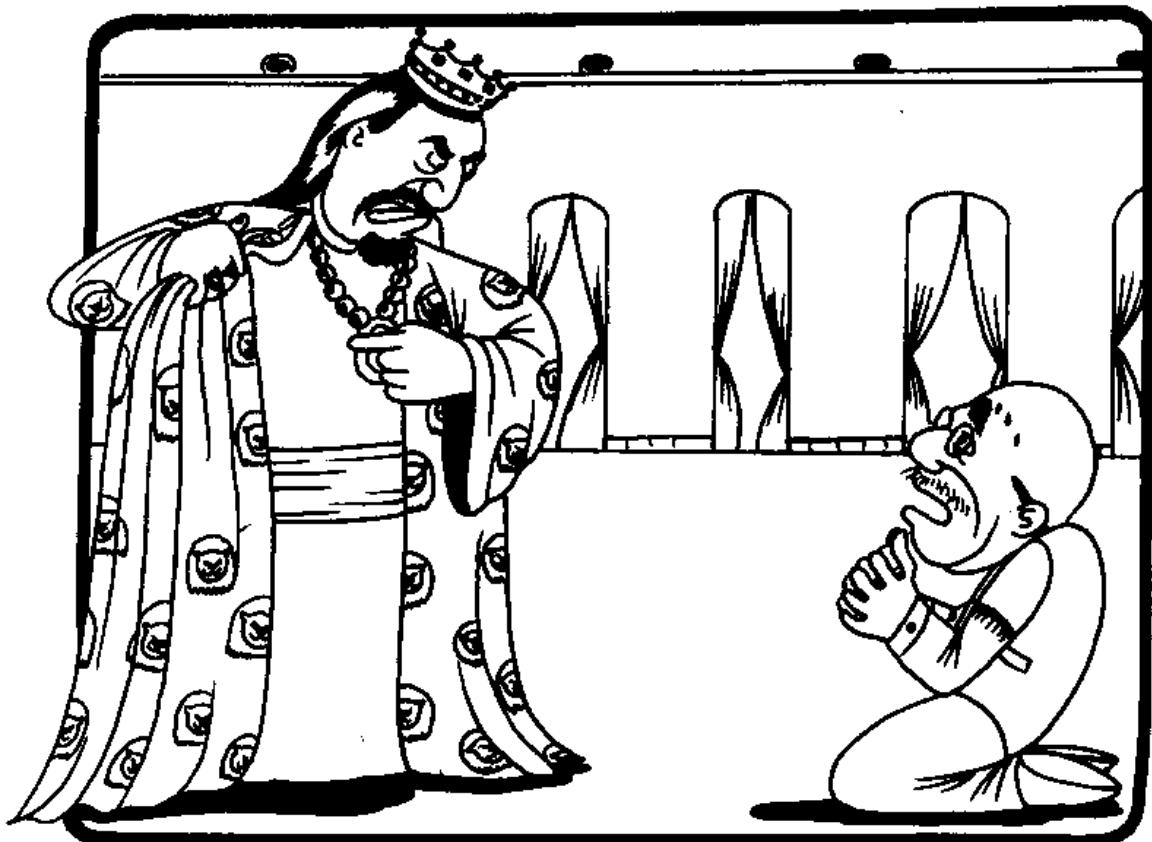
ساده‌لوح گفت: «حقیقتش من هم دزد را ندیدم ولی نشانه‌هایش را دیدم» و یکی یکی نشانه‌هایی که در کتاب خوانده بود را گفت و اضافه کرد من هم از خواب بیدار شدم و از این نشانه‌ها یقین کردم که دزد آمده به همین خاطر داد زدم.

خیاط دزد

خیاطی به دزدی مشهور بود. شکایت او را پیش خلیفه برند.
خلیفه خواست اول تحقیق کند و بعد مجازات کند. دستور داد
جامه‌ای آورند که نقش صدشیر روی آن بود، جامه را به او دادند
تا بدوزد وقتی دوخت، حدود پنجاه شیر کم آمد. خلیفه روز موعد
از او سوال کرد: چرا پنجاه شیر آن کم است؟

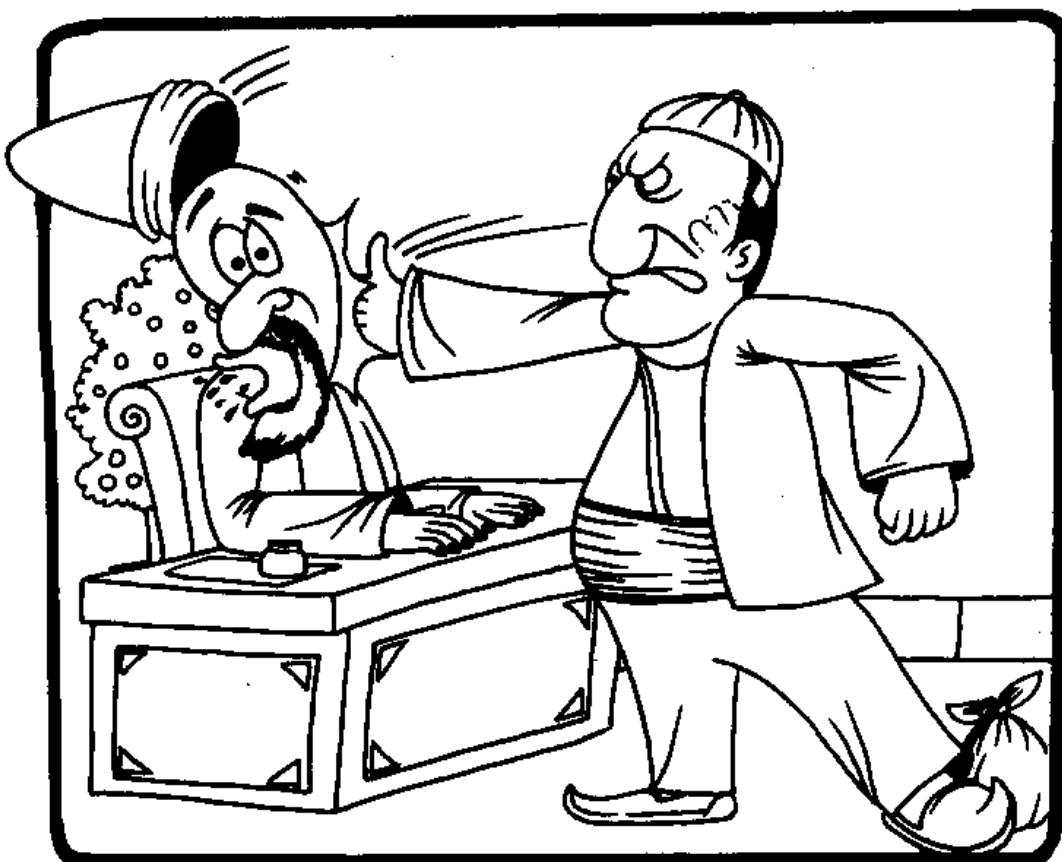
خیاط جواب داد: ای خلیفه من یک مرد تنها بودم ولی شیران
بسیار زیاد! من هرچه آن‌ها را جمع می‌کردم، آن‌ها پراکنده می‌شدند.

جوان زیرک

مردی از کوچه‌ای گذشت. ناگهان جوانی آمد و سیلی محکمی به او زد. مرد برای شکایت پیش قاضی رفت. قاضی به جوان گفت: دو قران باید جریمه بدهی.

جوان گفت: در حال حاضر هیچ پولی به همراه ندارم، اگر اجازه بدھید به خانه بروم و به همراه خود پول بیاورم. آمدن جوان طول

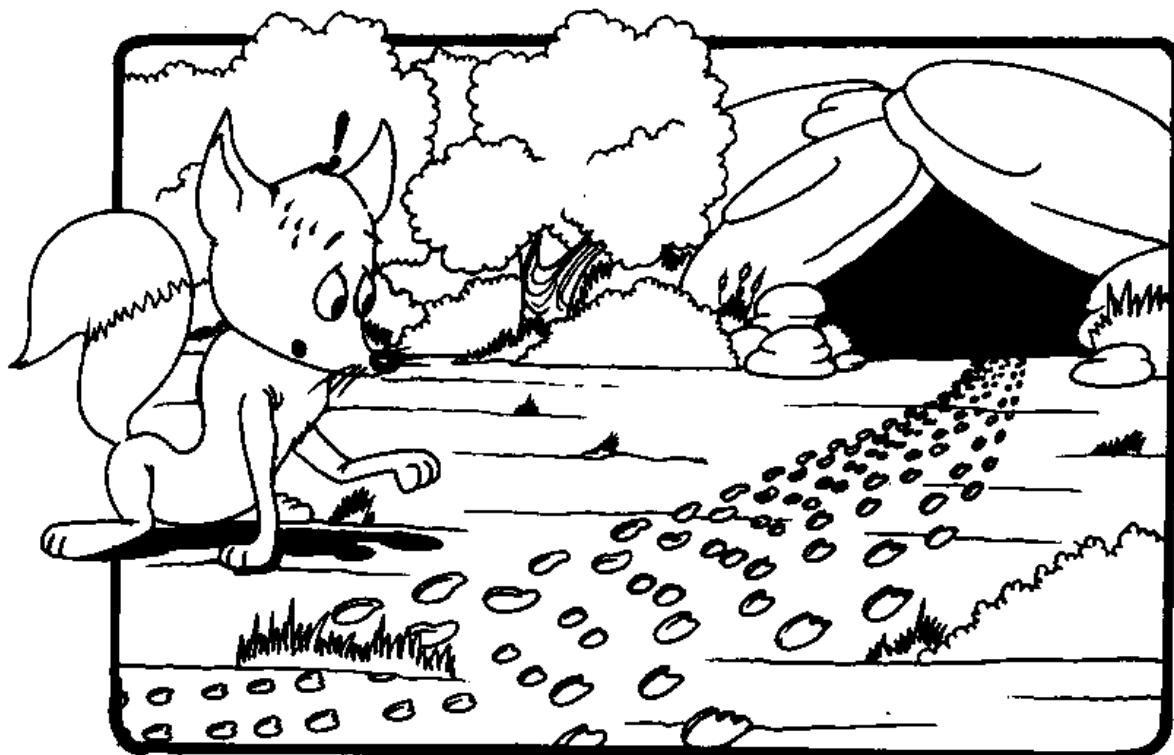

کشید. مرد کنک خورده به نزدیک قاضی رفت و سیلی محکمی به او زد و گفت: جناب قاضی من عجله دارم هر وقت جوان آمد دو قران را از او بگیر و برای خودت بردار.

عيادت شير

شيري خود را به مریضی زد. حیوانات طبق رسم عیادت به دیدنش می‌رفتند و شیر هم آن‌ها را شکار می‌کرد.

روزی شیر برای روباء پیغام داد که چرا تو به دیدن ما نیامدی؟ روباء گفت: چند بار تا نزدیک در خانه‌ات آمدم ولی دیدن چیزی باعث شد من به دیدنت نیایم و آن این بود که جای پای حیواناتی که به عیادت تو آمده بودند بسیار زیاد بود ولی جای پای برگشتستان اصلاً نبود.

تاجر و درویش

درویشی نزد یکی از تجار آمد و گفت: تقاضا دارم به خاطر
دوستی با پیامبران الهی به نام صد و بیست و چهار هزار پیامبر، صد
و بیست و چهار هزار درهم به من هدیه نمایی.

تاجر گفت: مانعی ندارد نام هر پیغمبری را که بگویی یک درهم

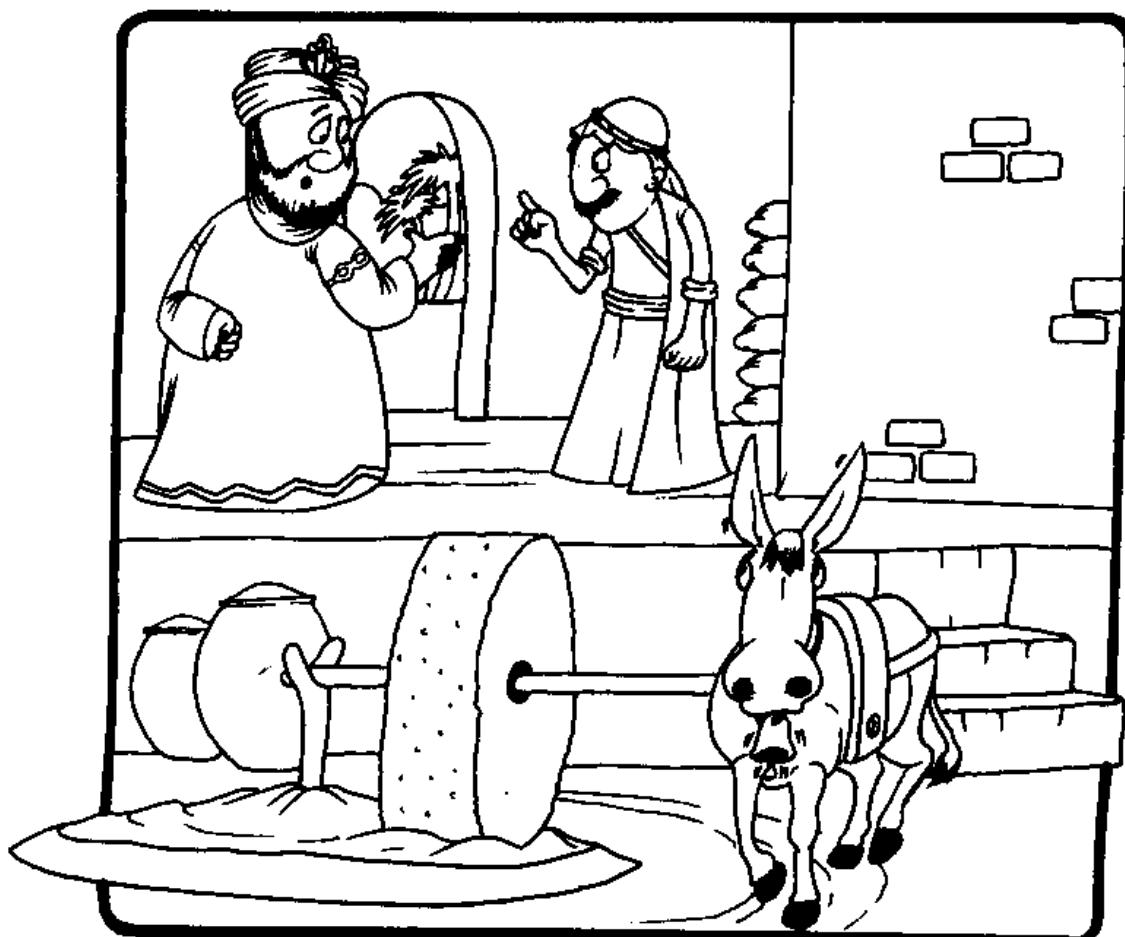

به تو می‌دهم. درویش قبول کرد و گفت: حضرت آدم، نوح، عیسی،
فرعون، موسی، نمرود، ابراهیم، شداد.... تاجر حرف او را قطع کرد
و گفت: آی درویش! بعضی از این‌ها که تو می‌گویی پیامبر نبودند.

درویش گفت: من تعجب می‌کنم! این‌ها ادعای خدایی می‌کنند و تو ایشان را به پیامبری هم قبول نداری؟!

عقل الاغ

روزی معاویه به آسیاب رفت و در آنجا الاغی را دید که می‌گردد تا گندم‌ها آسیاب شود و زنگی هم به گردنش آویزان است.

از آسیابان پرسید: این زنگ را برای چه به گردن این الاغ
بسته‌اید؟ آسیابان گفت: برای این‌که اگر الاغ ایستاد بفهمم.
معاویه گفت: اگر الاغ بایستد و سر خود را بجنباند مانند من (و
شروع به حرکت دادن سرش کرد) آن وقت چه خواهی کرد؟
مرد گفت: اگر روزی خری پیدا شود که عقلش به اندازه عقل
شما باشد آن وقت من هم مجبورم فکر دیگری بکنم.

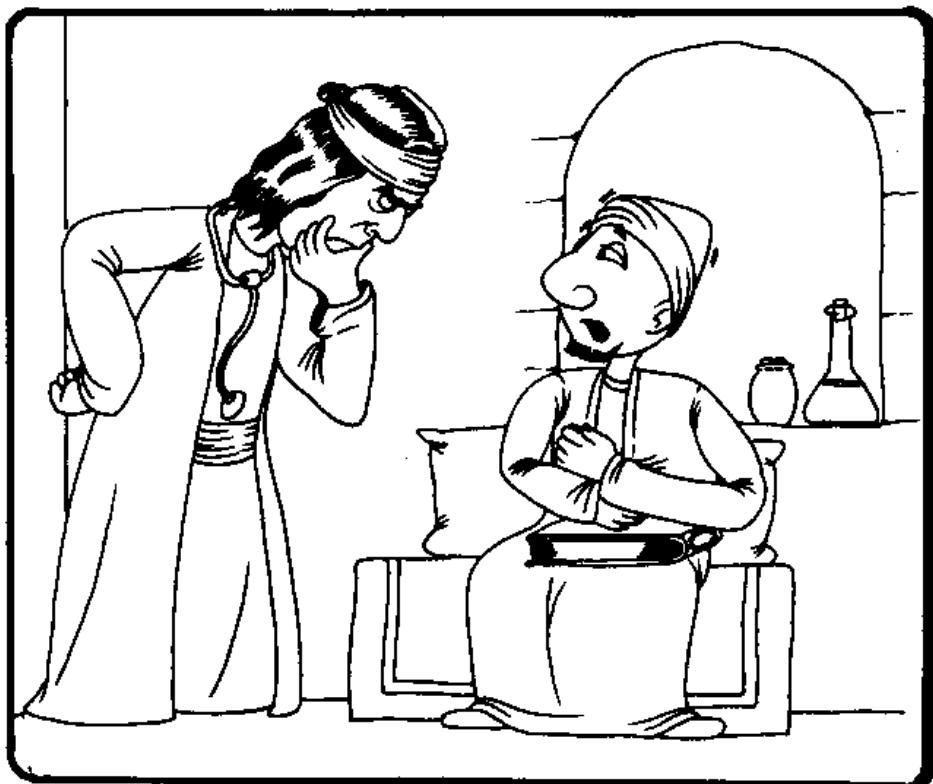
درد شاعری

شاعری نزد طبیبی آمد و اظهار کرد که چند روز است به دل درد
عجیبی مبتلا شده‌ام. طبیب هر چه او را معاینه کرد مشکلی ندید.
پس از او پرسید: شغل شما چیست؟
مرد گفت: من شاعر هستم و هر چند یک بار شعری می‌سرایم و
آن را در میان جمع می‌خوانم.

طبیب پرسید: آیا در این چند روز شعری گفته‌ای که آن را برای
کسی نخوانده باشی؟
شاعر گفت: بله گفته‌ام.

طبیب گفت: آن را برای من بخوان و شاعر شعرش را خواند.
طبیب به او گفت: برو خیز و برو که دل دردت خوب شد.

شاعر گفت: دیگر دوایی نمی‌دهید.

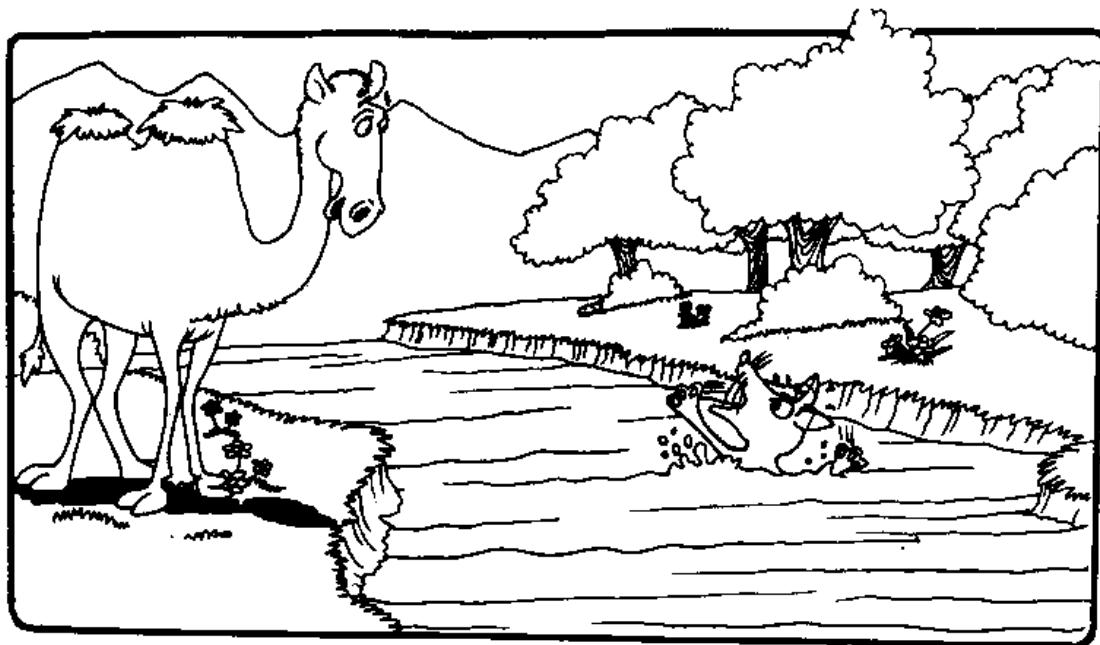
طیب گفت: دوای تو آن است که هرگاه شعری سرودی آن را
برای کسی بخوانی.

شاعر گفت: پس من از شما خواهش می‌کنم که هر وقت من
شعری گفتم و کسی را نیافتم تا شعرم را برایش بخوانم به نزد شما
بیایم و شعرم را برای شما بخوانم تا دل درد نگیرم. طیب گفت: آن
وقت من به سردرد مبتلا می‌شوم و طاقت آن را ندارم!

روباه و شتر

شتری از این طرف رودخانه به طرف دیگر رودخانه می‌رفت.
روباھی که در روی او ایستاده بود و قصد عبور از آب را داشت
پرسید: عمق آب چقدر است؟ شتر جواب داد: خیلی زیاد نیست! از
قوزک پا کمی بالاتر است و به زانو نمی‌رسد.

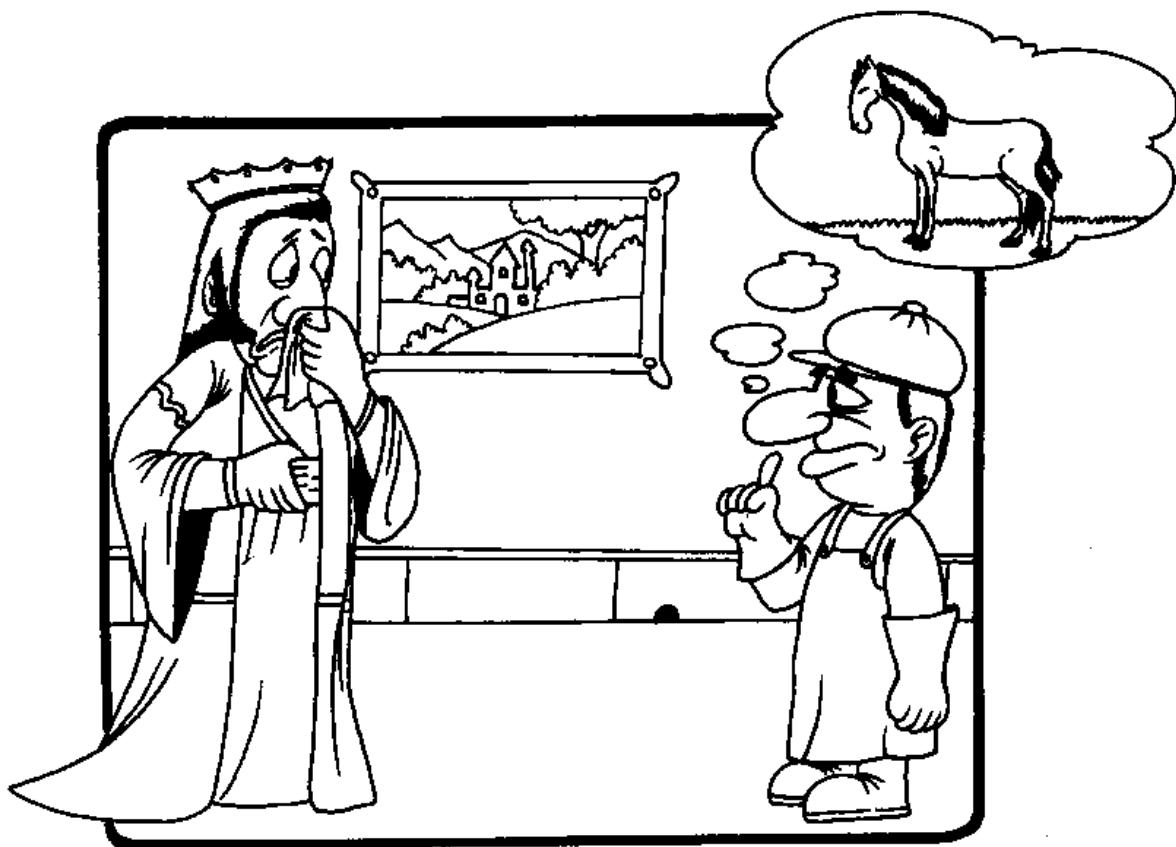
روباه با اطمینان از حرف شتر، به آب زد ولی در وسط راه خود

را در حال غرق شدن دید. فریاد زد و گفت: تو به من گفتنی آب از
قوزک کمی بالاتر است ولی من دارم غرق می‌شوم.
شتر جواب داد: آخر قوزک داریم تا قوزک.

حکم را اجرا کنید

پادشاهی اسبی داشت که آن را خیلی زیاد دوست داشت.
 روزی اسبش مريض شد. پادشاه گفت: هر کس خبر مرگ اسب
 مرا بیاورد او را می‌کشم.
 تا اين‌که روزی اسب مُرد. هیچ‌یک از درباریان جرأت نداشتند
 اين خبر را به پادشاه بدهند تا اين‌که میرآخورش که آدم شوخ
 طبعی بود، تصمیم گرفت این خبر را به پادشاه بدهد
 پس پیش پادشاه آمد و گفت: آن اسب قشنگ، آن اسب چابک،

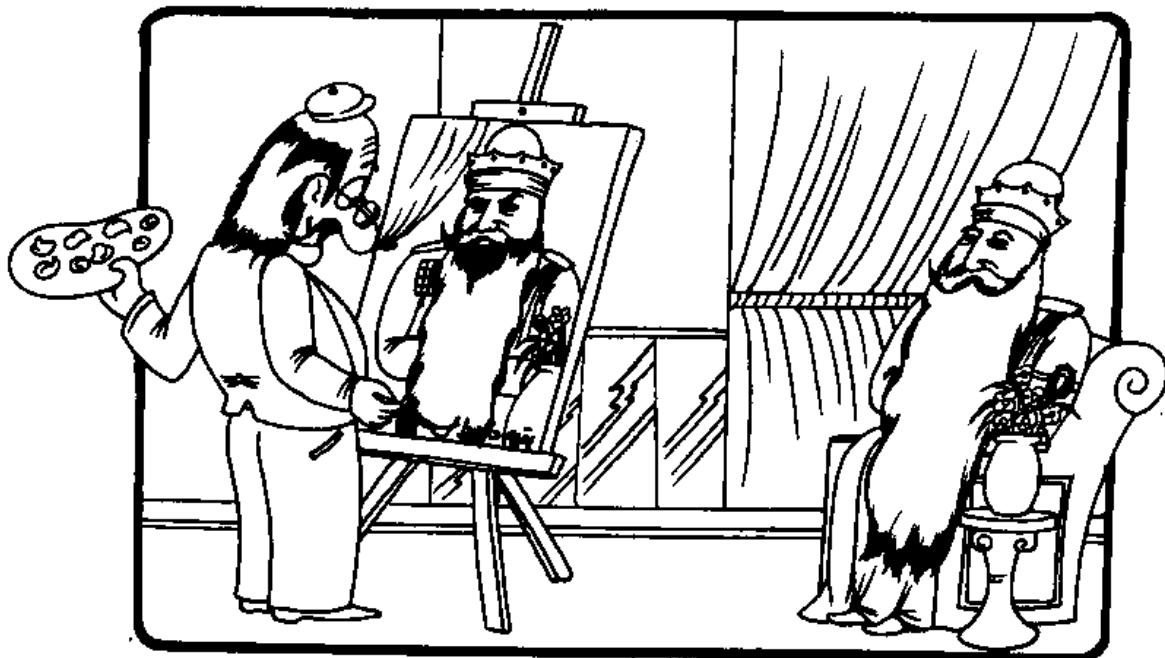

آن اسب که اعلیحضرت خیلی به آن علاقه داشت، آن اسب بیچاره

آن اسب... آن اسب.... شاه گفت: چه شد؟ اسیم مرد؟ میرآخورش گفت: اعلیحضرت شما فرمودید مرد؟! حالا اگر حکم سیاست را در مورد خودتان معمول می‌دارید سریعاً اجرا کنید.

بقیه دارد

فتحعلی شاه قاجار ریش بلندی داشت، به‌طوری که از ریش‌های معمولی بلندتر بود. روزی نقاشی می‌خواست از صورت او

تصویری بکشد و چون تمام ریش او در چارچوب قاب عکس قرار نمی‌گرفت، نقاش نصف ریش را کشید و در زیر عکس نوشت:
«بقیه دارد»....!

دوست زرنگ

شخصی به منصب عالی رسید. یکی از دوستان قدیمیش برای تبریک نزد او رفت اما آن شخص اعتمایی به دوستش نکرد و به او گفت: شما کیستید و برای چه کاری به اینجا آمدید؟

دوست بسیار ناراحت و خجل شد و گفت: من فلان دوست قدیمی تو هستم، چون شنیدم نایینا شده‌ای برای عرض تسلیت و همدردی به نزد تو آمده‌ام. آن مرد بسیار خجالت کشید و از او معذرت خواست و از وی پذیرایی نمود.

عرب جاہل

عربی به نام موسی وضو می‌گرفت که کیسه‌ای پول پیدا کرد. آنرا برداشت. در همین حین تکبیر نماز گفته شد و عرب کیسه را در دست راست گرفته و وارد صف نماز جماعت شد و در پشت امام جماعت در نماز ایستاد. از قضا امام جماعت بعد از سوره فاتحه

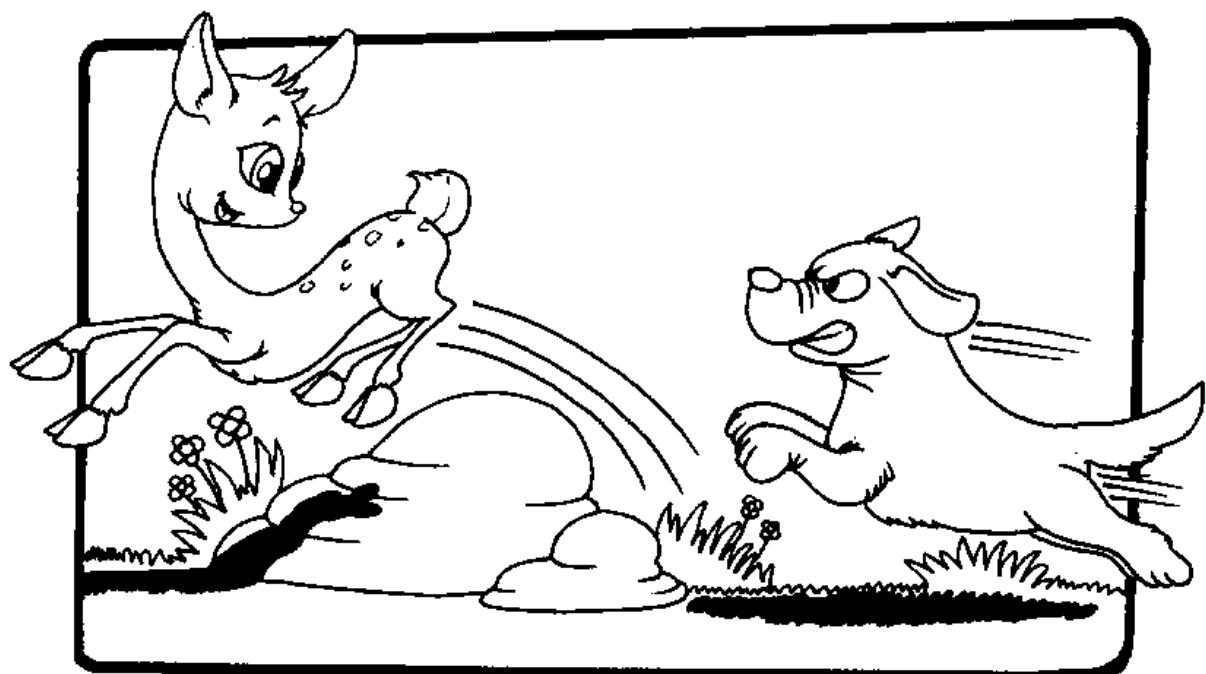

این آیه را خواند «وَ مَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى» یعنی ای موسی آن چیز که در دست راست تو است چیست؟

عرب گفت: «والله أنت ساحر» و کیسه زر را به محراب انداخت و از ترس این که مبادا به او تهمت دزدی بزنند، فرار را برقرار ترجیح داد.

طالب جان

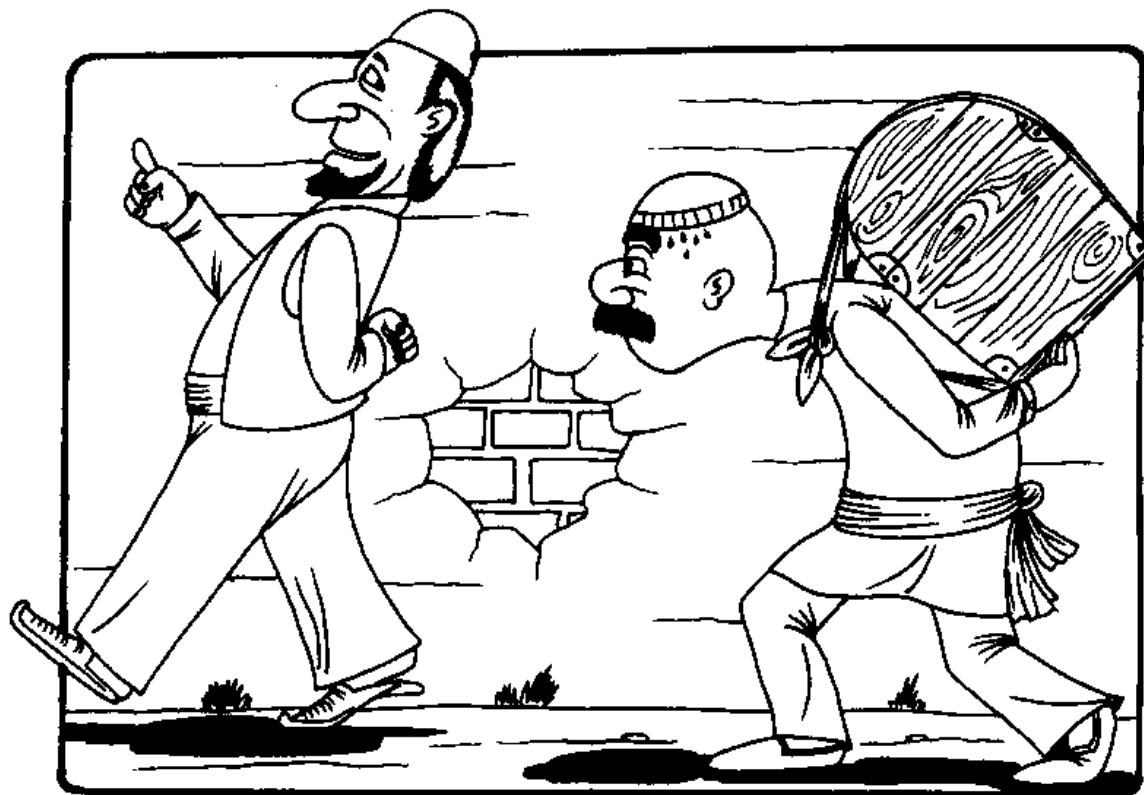
روزی سگی به دنبال آهوبی می‌دوید، آهو رو به عقب کرد و گفت: ای سگ رنج بیهوده به خود راه مده که به من نخواهی رسید

زیرا تو در پی استخوان می‌دوى و من در پی جان و طالب استخوان هرگز به طالب جان نمی‌رسد.

پند مرد خسیس

خسیسی صندوقی پر از شیشه داشت. مرد حمالی را صدا زد و گفت: این صندوق شیشه را بردار و به خانه من بیاور تا در عوض آن تو را سه نصیحت کنم که در همه زندگی از آن استفاده کنی. حمال قبول کرد و صندوق شیشه را برداشت و به راه افتاد. حمال

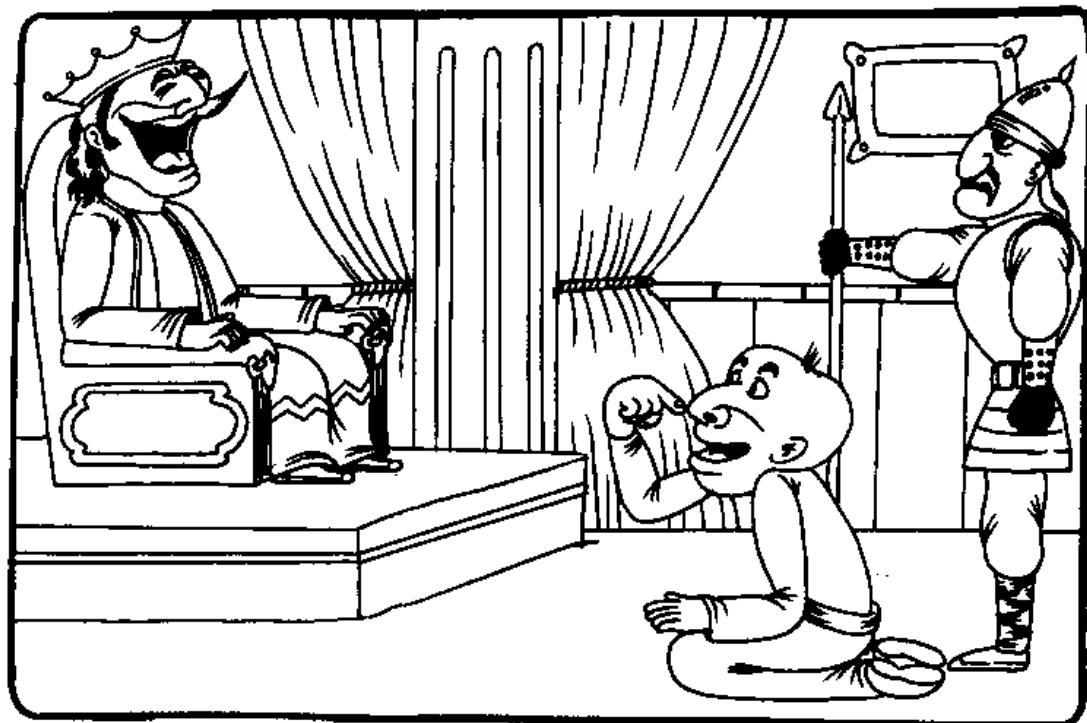

بعد از کمی راه رفتن به مرد خسیس گفت: نصیحت اول را بگو. مرد گفت: اگر کسی به تو گفت گرسنگی از سیری بهتر است بشنو ولی باور نکن. در نیمه راه حمال گفت: نصیحت دوم را بگو. مرد گفت: اگر به تو گفتند پیاده رفتن از سواره رفتن بهتر است بشنو ولی باور نکن. وقتی به در خانه رسیدند حمال گفت: نصیحت سوم

را بگو. مرد گفت: اگر کسی به تو بگوید حمالی بهتر از تو پیدا می‌شود باز هم بشنو ولی باور نکن. پس در این هنگام حمال با عصبانیت صندوق پر از شیشه را بر زمین انداخت و گفت: پس اگر کسی به تو بگوید که در این صندوق یک شیشه سالم به جا مانده بشنو ولی باور نکن.

مجازات بینی

مردی گناهی مرتکب شد. او را برای مجازات پیش پادشاه بردند. پادشاه دستور داد بینی او را سوراخ کنند. مرد گفت: ای پادشاه

بزرگ! بینی من دو سوراخ دارد و احتیاجی به سوراخ سوم ندارد!
پادشاه از سخن مرد به خنده افتاد و او را بخشید.

زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد

بهرام گور روزی بر تخته سنگی نشسته بود و آواز مرغی را شنید. فوراً تیر در کمان نهاده و آن مرغ را هدف قرار داد و زد و

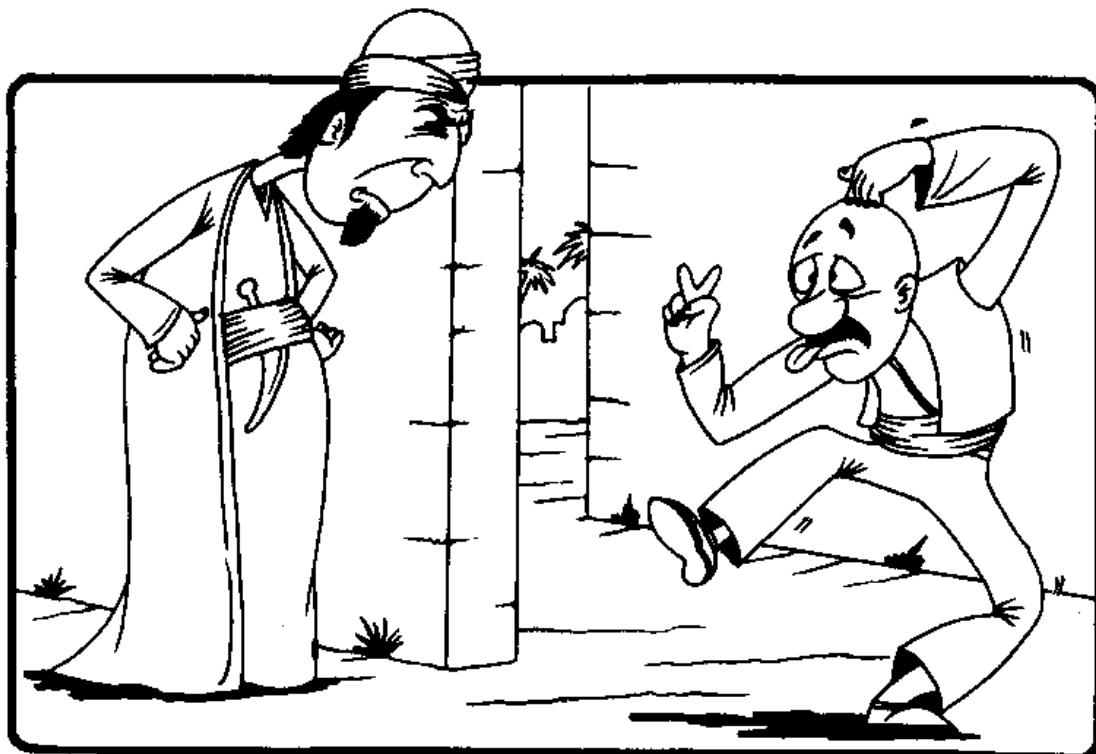
مرغ از شانه به پایین افتاد.

بهرام گفت: اگر این مرغ زیان خود را حفظ می‌کرد هلاک نمی‌شد. «زبان سرخ سر سبز را می‌دهد بر باد»

روزی حجاج بن یوسف ثقیل از کوچه‌ای عبور می‌کرد. مردی را دید و از او پرسید: نظرت راجع به حاکم این شهر چیست؟

مرد گفت: خدا لعنتش کندا! خدا ریشه‌اش را بخشکاندا! خدا مرگش را زودتر برسانند تا همه از دست او راحت شوند!

حجاج گفت: آیا تو مرا می‌شناسی من حجاج حاکم این شهر هستم.

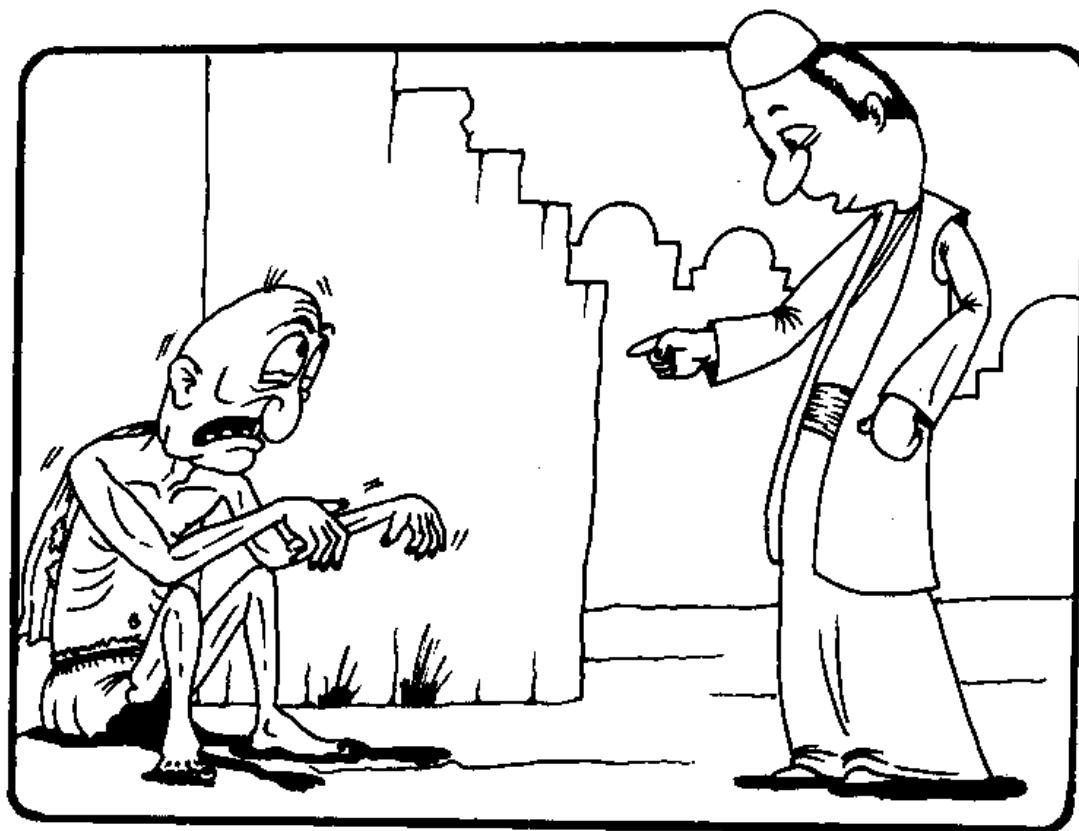
مرد تا این سخن را شنید رعشه به اندامش افتاد و همه بدنش شروع به لرزیدن کرد ولی بعد از مدتی خود را جمع و جور کرد و گفت: آیا تو مرا می‌شناسی؟

حجاج گفت: نه تو کیستی؟

مرد گفت: من کسی هستم که در سال سه‌بار دیوانه می‌شوم و امروز یکی از شدیدترین روزها است.
حجاج این را که شنید خندید و او رها کرد.

بزار برنه

مردی عریان و برنه از شدت فقر می‌گریست. شخصی او را دید و علت گریه او را پرسید. سپس او را تسلی خاطر داد که در

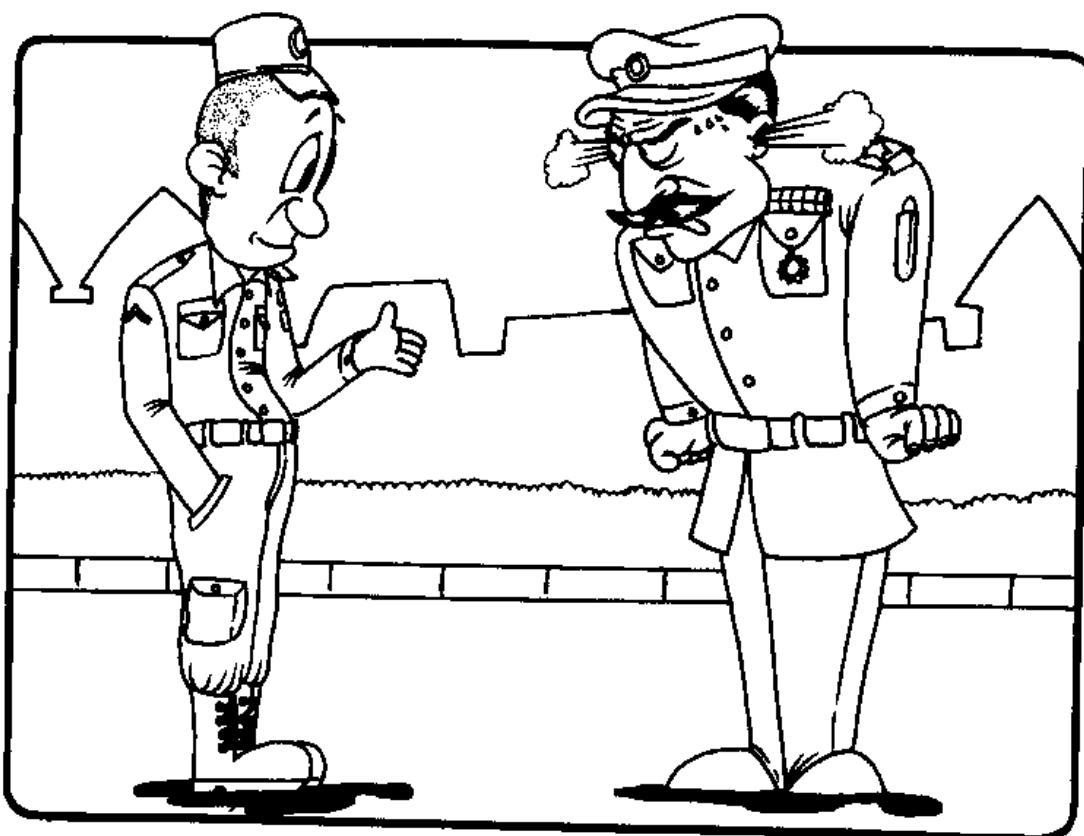

احادیث آمده است: کسانی که در دنیا برنه هستند، در آخرت پوشیده هستند. پس ای برادر غصه نخور که اگر در دنیا لباس برای

پوشیدن نداری در آخرت لباس‌های زیادی داری. فقیر گفت: اگر این حدیث درست باشد، من در آن دنیا بازار خواهم بود چون همه خانواده من این‌چنین هستند!!!

ژنرال مغورو

ژنرال مغورو در خیابان، سرباز ساده‌ای را دید که خونسرد و آرام از کنار او گذشت و سلام نظامی نداد. ژنرال برگشت و با

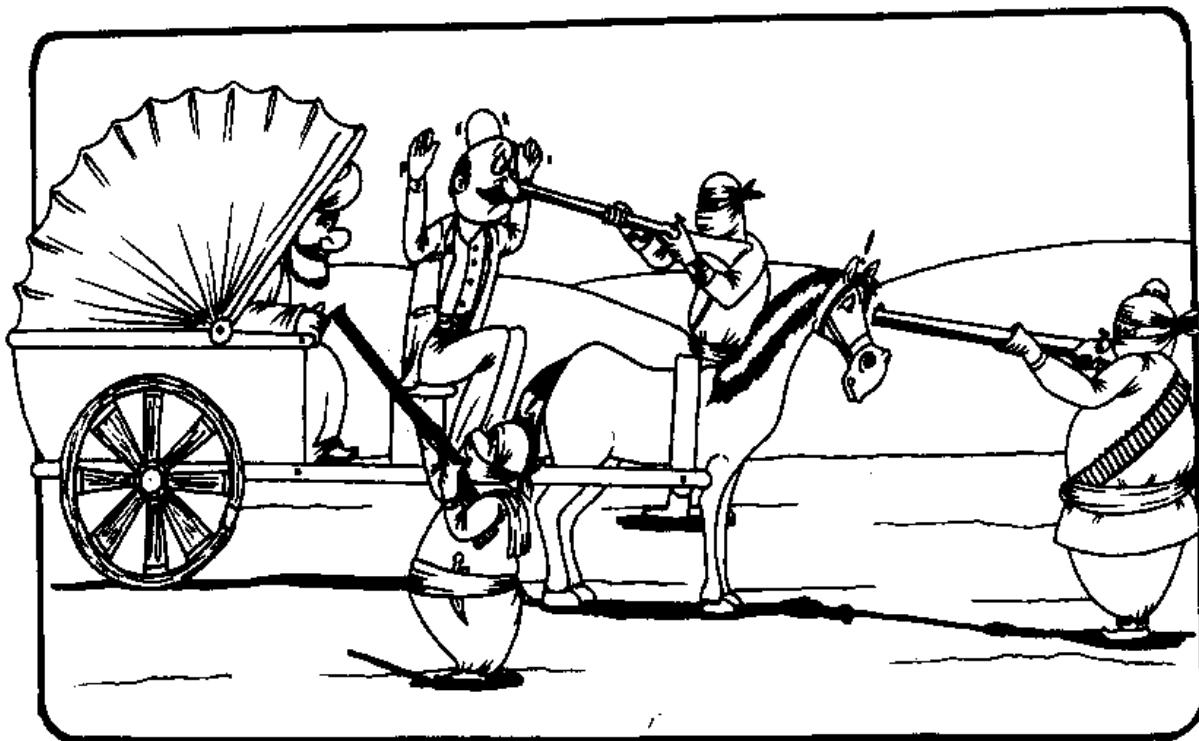

عصبانیت پرسید: سربازا به من بگو وقتی که یک ژنرال و یک سرباز در خیابان یکدیگر را می‌بینند، کدام یک باید اول سلام بدهند؟

سرباز بی‌معطلي گفت: هر کدام با ادب‌تر باشند.

رضا شاه در لباس آخوندی

در اوایل حکومت رضا شاه مردی با عمامه بزرگ و عبایی گل و گشاد با دو کیسه پول وارد خیابان شد و درشکه‌ای را صدا زد، و سوار آن شد. درشکه از منیریه گذشت و راه امامزاده حسن را پیمود. سه ساعت از شب می‌گذشت و درشکه دو ساعت از تهران دور شده بود. ناگهان اطراف درشکه را چهار نفر احاطه کردند و آن

را مجبور به توقف کردند. یکی از آن‌ها جلو آمد و گفت: آی شیخ! با این عجله کجا می‌روی و برای ما چه آوردی؟ بعد رو به سه نفر دیگر کرد و گفت: هر چه این شیخ همراه دارد از او بگیرید.

سه نفر به داخل درشکه آمدند و کیسه‌ها را برداشتند. سپس شروع به گشتن جیب‌های شیخ کردند. یکی از آن‌ها گفت: ای شیخ خبر آمدن شما را عصر به ما دادند پس چرا شب آمدید؟ شیخ لبخندی زد، و سوتی از جیبش درآورد و چندبار در آن دمید. پس از چند دقیقه یک دسته سرباز دهنفری مسلح دور درشکه را گرفتند. شیخ از درشکه پیاده شد و رو به سربازان کرد و گفت: بگیرید این پدرسوخته‌ها را. سربازان دزدها را دستگیر کرده و به دستور شیخ به باع شاه برداشتند و درشکه هم با کمال آرامش به طرف تهران به راه افتاد شیخ هم زیرلب غرّمی زد و می‌گفت: پدرسوخته‌ها هنوز هم فکر می‌کنند دوران قاجاریه است که هر کس هر غلطی که دلش می‌خواهد بکند و کسی به آن‌ها چیزی نگوید. دیگر نمی‌دانند که آن دوره گذشته و الان دوران سلطنت رضاشاه است. بعدها معلوم شد که چون به رضاشاه اطلاع داده بودند که در دو فرسخی شهر چهار دزد عرصه را بر مردم تنگ نمودند و به راهزنی مشغولند، رضاشاه این نقشه را کشیده و خود را به لباس آخوندی درآورده تا آن‌ها را دستگیر کند.

خیال‌بافی پروردسر

شبی حاج حنفی به دکان شیرفروش رسید و دید شیرفروش
جلوی ظرف شیری نشسته و با خود می‌گوید: من این شیر را
می‌فروشم به فلان قیمت و با پول آن چند گوسفند می‌خرم. سال
بعد هر گوسفند دو بچه می‌زاید و من شیر، ماست، کشک و پشم

آن را می‌فروشم. بعد از چند سال که به این منوال پیش برود کم‌کم
مالم زیاد می‌شود و دختر حاج حنف را به عقد خود درمی‌آورم. او برایم
فرزنده خواهد زاید و اگر روزی به خانه بیایم و بیینم که زنم بچه
را زده من هم با این چوب به سر او می‌زنم و چوب را بلند کرد و

به ظرف شیر زد، ظرف شکست و شیرش به زمین ریخت و آه شیرفروش درآمد. در آن هنگام حاجاج پیش شیرفروش آمد یقه او را گرفت و گفت: اگر تو با این چوب به سر دختر من بزنی که او هلاک می‌شود. پس او را صد تازیانه زد و رها کرد.

نه شیر شتر نه دیدار عرب

روزی شخصی را به حضور کریم خان زند آوردند و گفتند، این شخص پرنده‌ای به نام باز برای شما تربیت کرده و آنرا برای تقدیم آورده است.

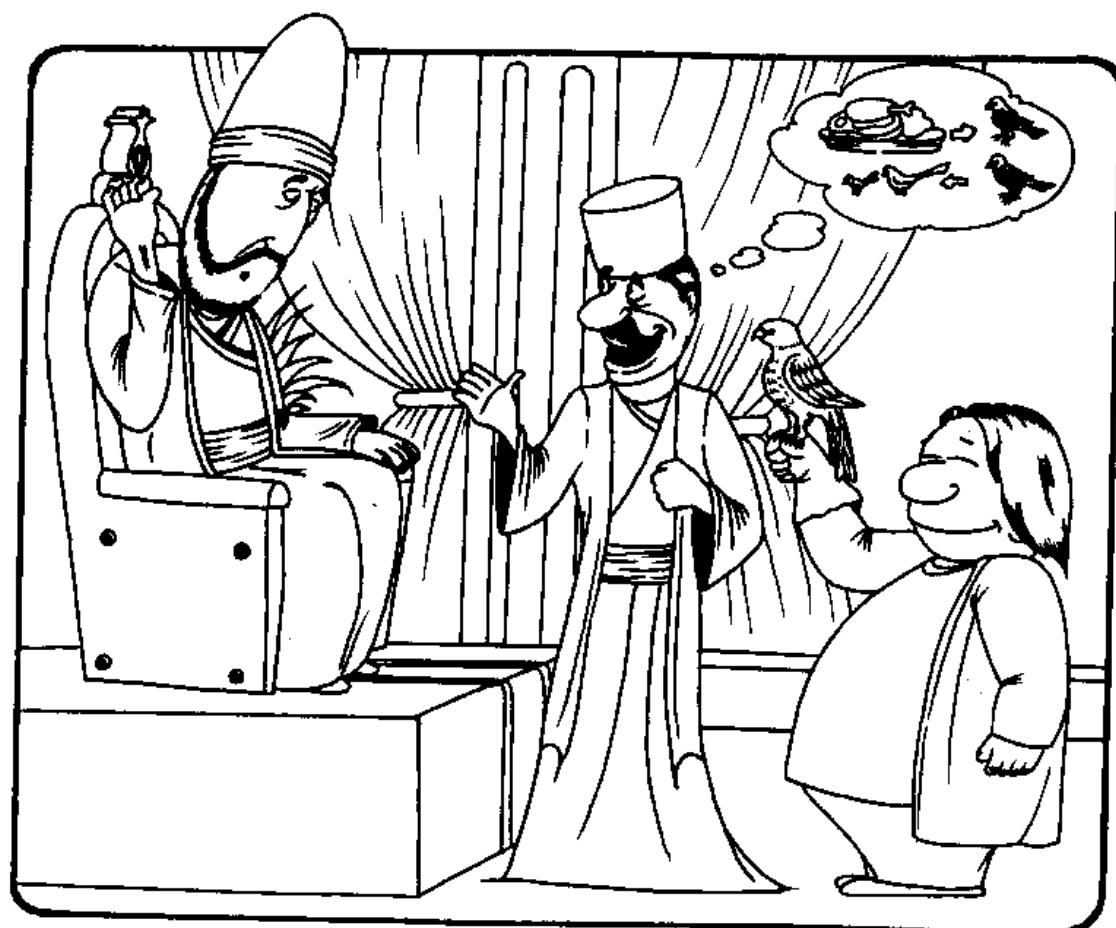
کریم خان گفت: این باز چه می‌خورد؟

گفتند: روزی دو من گوشت بره می‌خورد.

کریم خان پرسید: چه می‌کند؟

گفتند: روزی دو سه کبوتر یا گنجشک می‌گیرد و برای شما می‌آورد.

کریم خان گفت: این حیوان را آزاد کنید برود، خودش شکار کند و بخورد. ما نه روزی دو من گوشت بره را به او می‌دهیم و نه دو کبوتر و گنجشک او را می‌خواهیم.

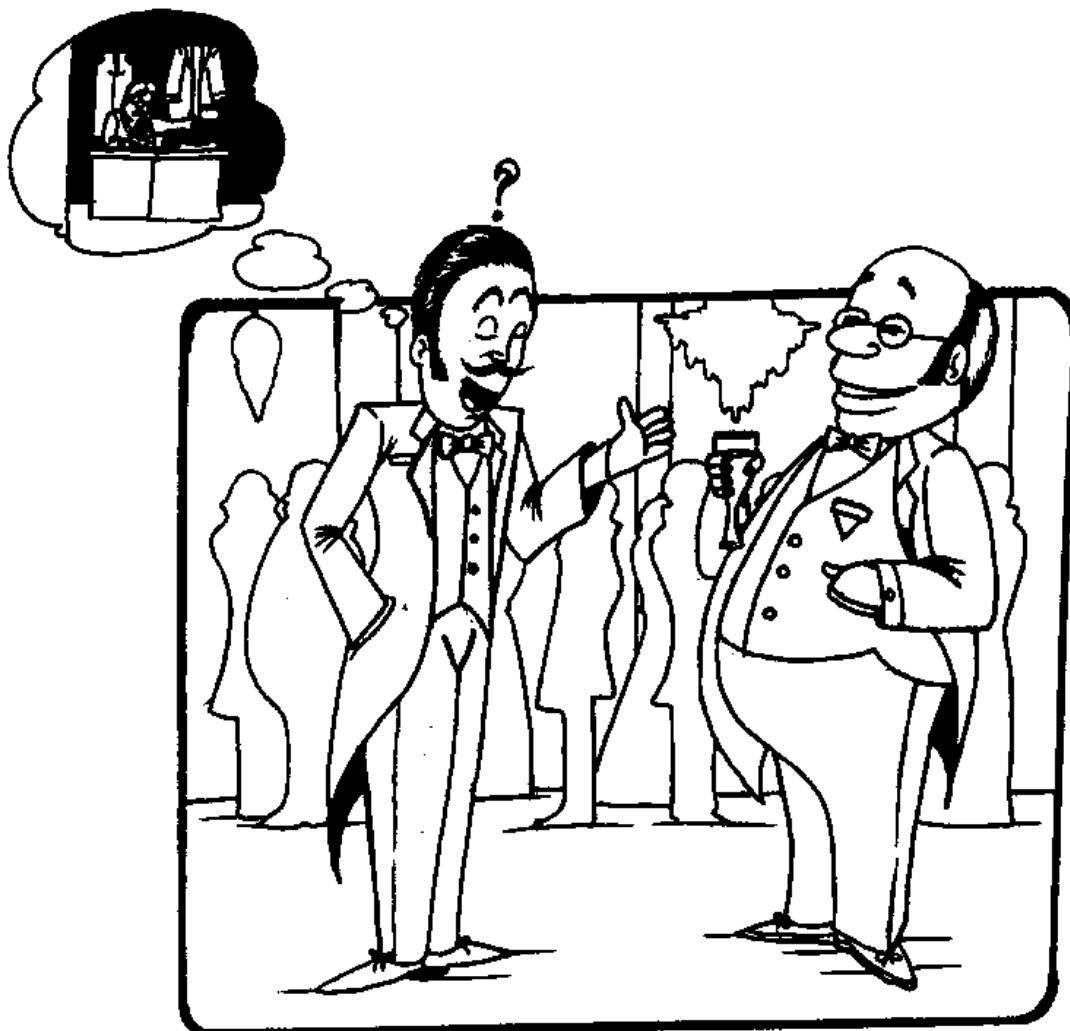
جواب دندان‌شکن

در زمان سلطنت ملکه «ویکتوریا» روزی در یکی از مهمانی‌های دربار، مرد جوانی به «برناردشاو» نویسنده بزرگ انگلیسی نزدیک شد و از او پرسید:

آقای شاو! مگر پدر شما خیاط نبوده است؟!

شاو جواب داد: بله خیاط بوده.

مرد جوان گفت: پس خیلی جای تعجب است که شما شغل پدر

را دنبال نکردید و خیاط نشدید!

«شاو» لبخندی زد و نگاهی به جوان انداخت و گفت: خیلی بیخشید مگر پدر شما مردی بسیار با ادب و جتلمن نبود؟
مرد جوان با افتخار جواب داد: البته.

شاو گفت: پس برای هم جای تعجب است که شما مثل او با ادب نشدید!

کشکت را بساب

مرد کیمیاگری، گذارش به دکان پینه‌دوزی افتاد و دید پیرمردی با لباس مندرس و دست و پایی پینه بسته با زحمت زیاد مشغول پینه زدن به کفش کهنه‌ای است. دلش به حال پیرمرد خیلی سوخت و خواست برای او کاری بکند. جلو رفت و گفت: عموجان یک دقیقه درفشت را به من بده.

پیرمرد بدون این‌که به او نگاه کند درفش را به او داد و کیمیاگر بدون معطلی آن را به طلا تبدیل کرد و آن را به مرد پینه‌دوز برگرداند و متظر شد تا آثار خوشحالی را در صورت پیرمرد زحمتکش ببیند.

پیرمرد نگاهی به درفش انداخت و سریلنگ کرد و نگاه پر معنایی به کیمیاگر انداخت و با لحنی خشن گفت: درفش طلا به چه درد من می‌خورد؟ آن را مثل اولش کن.

کیمیاگر گفت: اگر این درفش طلا را ببری و بازار بفروشی برای تمام عمر از این خفت و فلاکت نجات پیدا می‌کنم!

مرد پینه‌دوز گفت: ولی من می‌خواهم حاصل دسترنج خود را بخورم و به این پول‌ها احتیاج ندارم. درفش مرا بگیر و آن را آهن کن، و آن را به من پس بده.

کیمیاگر با عجز به پیرمرد نگاه کرد و گفت: این کار از دست من ساخته نیست.

پینه‌دوز لبخند تمسخرآمیزی به او زد و درفش را از کیمیاگر گرفت و با یک نگاه آن را به حالت اول برگرداند.

کیمیاگر با خوشحالی و تحسین دست پینه‌دوز را بوسید و التماس کرد که او را به شاگردی خود قبول کند. پینه‌دوز پذیرفت و کیمیاگر تحت نظارت او به کار مشغول شد و فوت و فن کار را در کنار او فرا گرفت.

روزی پینه‌دوز هوس آش کشک کرد مقداری کشک خرید و آن را به دست شاگردش داد تا بساید.

در همان حال که هر دو مشغول کار بودند، پیرمرد به کیمیاگر گفت:

دلت می‌خواهد چه کاره بشوی؟

او گفت: دلم می‌خواهد پادشاه بشوم.

پیرمرد گفت: اگر شدی با من چه معامله‌ای می‌کنی؟

کیمیاگر گفت: تو را وزیر خود می‌کنم و هر چه داشتم نیمی از آن را به تو خواهم داد. پیرمرد آرام آرام با قدرتش شاگردش را به عالم دیگری برد. کیمیاگر خودش را دید که در کوچه‌ای راه می‌رود. ناگهان بازی که برای تعیین پادشاه جدید پرواز می‌دادند، یک راست آمد و بر شانه او نشست پس آمدند و او را با سلام و صلووات برداشتند و بر تخت پادشاهی نشاندند، و زمام امور را به دستش سپردند و چند زن زیبا و خوشگل را به عقدش درآوردند و کلید خزانه را به دستش دادند. در همین هنگام پیرمرد پنهان دوز جلوی تختش ظاهر شد و تعظیمی کرد و گفت:

قربان به عهد خود وفا کنید.

کیمیاگر پیرمرد را کنار خود نشاند و او را وزیر کرد، بعد شروع کرد همه چیز را بین خود و او تقسیم کرد. مال و ثروت که تقسیم شد، نوبت به تقسیم زن‌ها شد. پنهان دوز سوگلی او را که بسیار هم زیبا بود نشان داد و گفت: این را هم باید نصف کنیم.

کیمیاگر عصبانی شد و گفت: آدم را که نمی‌شود نصف کرد به علاوه او «سوگلی» مخصوص من است و آن را به تو نمی‌دهم. تومی توانی چندتا از زن‌های دیگر را برای خودت برداری. اما

پینه‌دوز اصرار که نه الوعده وفا همه چیز را باید باهم نصف کنیم و این زن هم باید نصف شود.

شاه (کیمیاگر) بسیار عصبانی شد و داد زد و گفت: اصلاً تو چه کارهای که به من دستور می‌دهی چه کار کنم چه کار نکنم برو بیرون پیر خرفت تو را چه به این کارها!

سپس دستور داد تا پینه‌دوز را از قصرش بیرون کنند. در همین

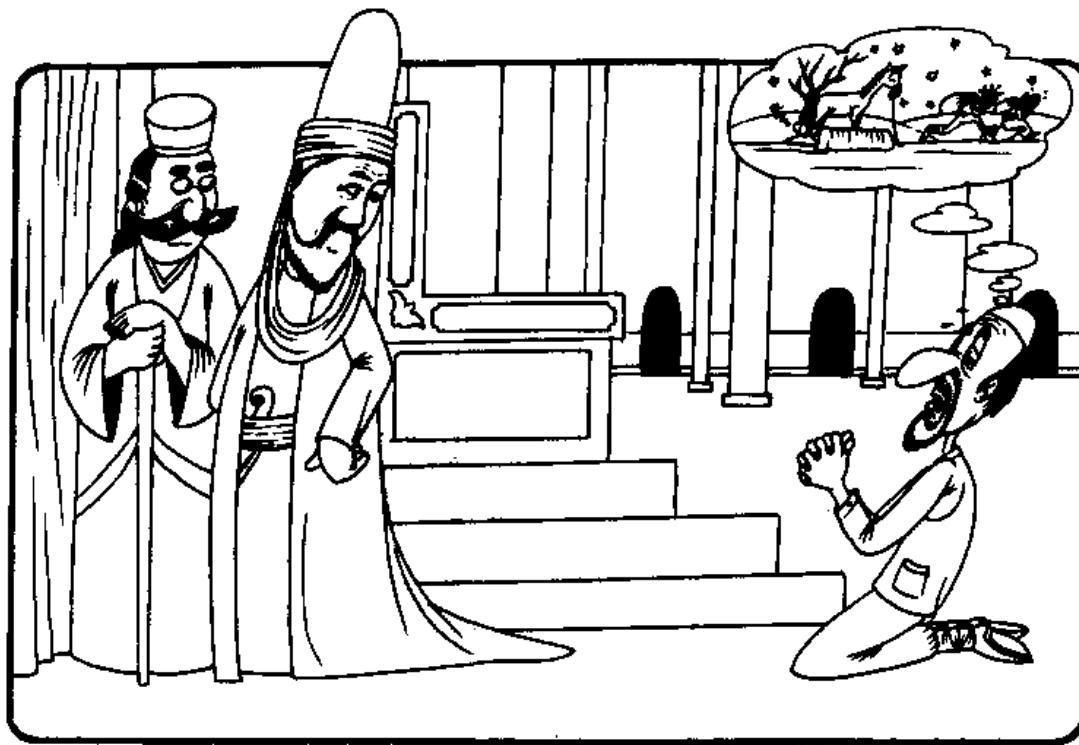

حال پیرمرد دست روی شانه کیمیاگر گذاشت و گفت:
داداش! کشکت را بساب! تو را چه به این خیال پردازی‌ها! مرد کیمیاگر به خود آمد و دید کشک به روی دستانش ماسیده است!
از آن روز معلوم شد هر کس خیال پردازی می‌کند به او می‌گویند:
برو کشکت را بساب!

بیداری پادشاه

کریم خان زند «وکیل الرعایا» همه روزه در محل حکومتش می‌نشست و مردم به حضورش می‌رسیدند و شکایت‌های خود را مستقیماً به او می‌رساندند. او نیز با کمال دقّت به حرف‌های آن‌ها گوش می‌داد و از روی عدالت و انصاف قضاؤت می‌کرد.

یکی از روزها در دیوان مظالم نشسته، و از کثرت آمد و شد و طرح دعواها خسته شده بود. و چون ظهر شد و هنگام رفتن فرا

رسید ناگهان شخصی از راه رسید و فریاد زد و از او تقاضای دادخواهی کرد. وکیل از او پرسید: تو کیستی و چه می‌خواهی؟ آن شخص گفت: من تاجر هستم و آن‌چه سرمایه و مال داشتم همه را دزدان از من دزدیدند. کریم خان که بسیار خسته بود می‌خواست

بهانه‌ای پیدا کند تا به وسیله آن شرّ شاکی را از سر خود کم کند. لذا گفت: وقتی مالت را برداشت تو چه می‌کردی؟ تاجر گفت: خوابیده بودم.

وکیل گفت: چرا خوابیده بودی تا دزدان مال تو را ببرند؟ تاجر بی‌درنگ گفت: من خوابیده بودم چون فکر می‌کردم تو بیداری! کریم‌خان از این جواب منطقی خوشش آمد و به وزیرش «شیخ علی‌خان» گفت: او راست می‌گوید، ما باید مالش را بدھیم و سپس از دزدان پس بگیریم.

کلمه یک دلاری

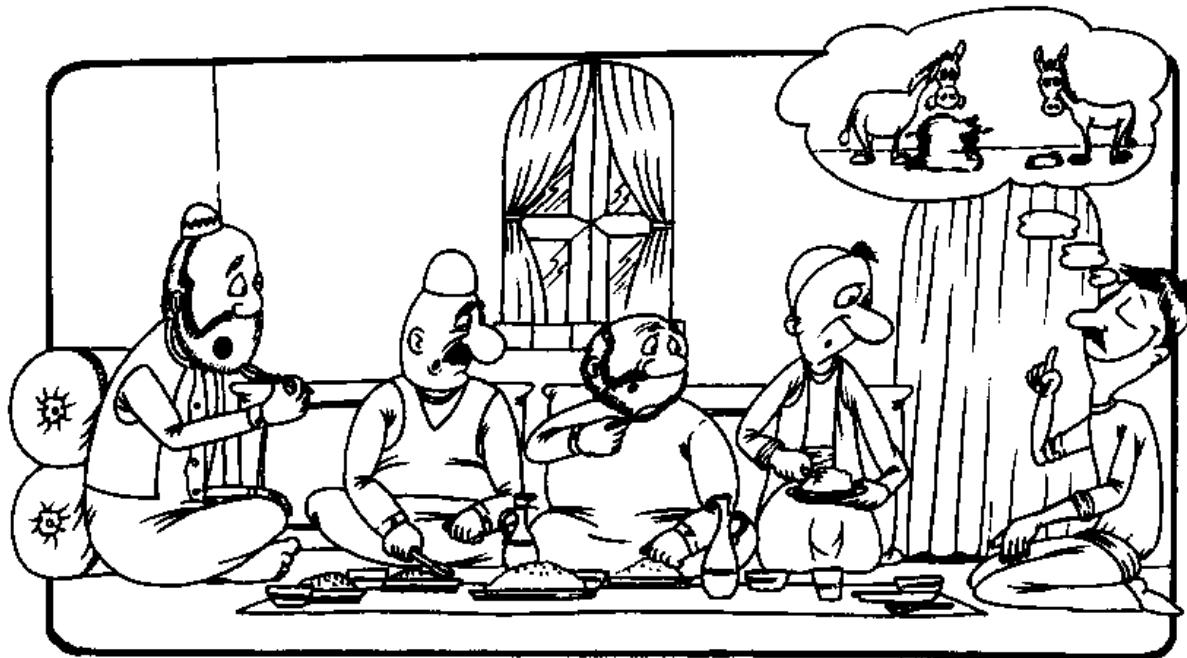
«برنارد شاو» آثارش را با قیمت بالا در اختیار مطبوعات قرار می‌داد، به طوری که او برای هر کلمه یک دلار می‌گرفت. روزی یک آمریکایی برای این که با او شوخی کند، یک دلار برای او فرستاد و درخواست کرد که یک کلمه برایش بفرستد.

شاو در جواب نوشت: «متشکرم»

حکایت‌ها و لطیفه‌های شیرین جلد ۲

داماد مودب

در یکی از روستاهای پدرزن تازه دامادی از مکه آمده بود و طبق معمول سورداده و عده‌ای را دعوت کرده بود که داماد هم جزء مدعوین بود. وقتی داماد می‌خواست به مهمانی برود، مادرش به او سفارش کرد خیلی مودب باشد و به پدرزنش احترام زیادی بگذارد. قبل از شام صدرنشینان مجلس مشغول صحبت بودند و صحبت آن‌ها در مورد خر بود، پدرزن گفت: معمولاً خر پیر بیشتر از خرجوان علف می‌خورد. سر شام داماد برای این‌که خود را آدم

شکم‌پرستی نشان ندهد، زود دست از غذا کشید، پدرزنش که متوجه او شد گفت: به این زودی سیر شدی؟

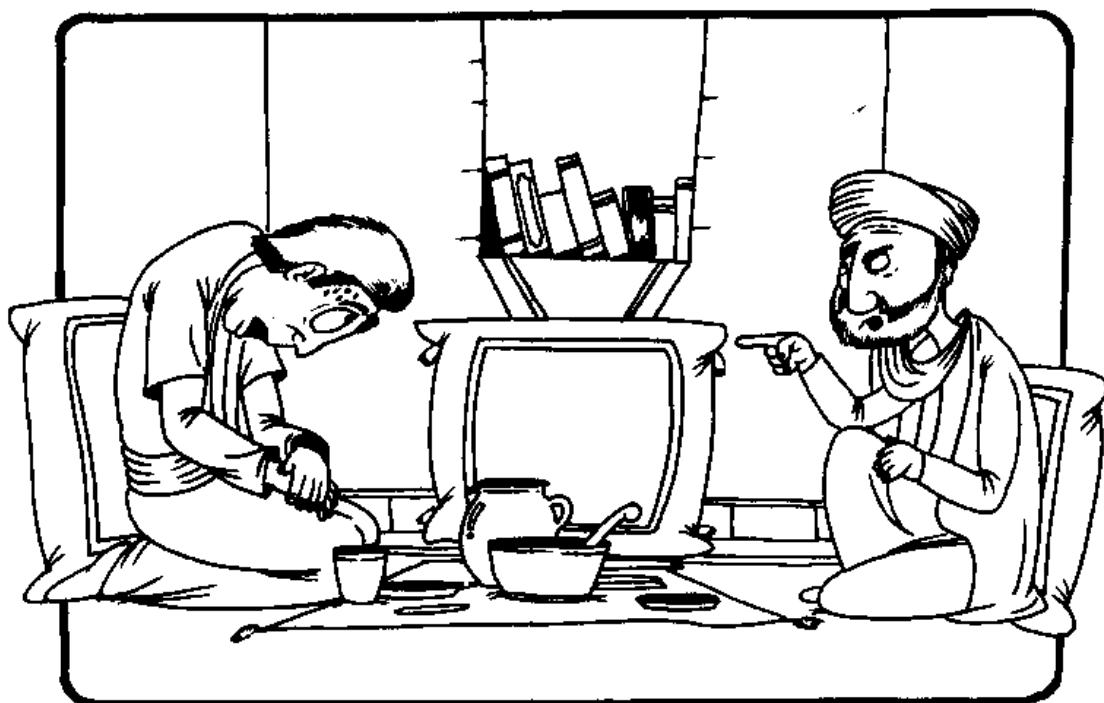
داماد گفت: بله قربان

پدرزن گفت: چرا ما که از تو پیرتر هستیم هنوز داریم می‌خوریم
تو با این‌که جوان هستی چطور سیر شدی؟
داماد خندید و گفت: قربان خودتان فرمودید خر پیر بیشتر غذا
می‌خورد.

مهمان

شخصی مهمان آخوندی شد و پس از صرف غذا از میزبان تشکر
کرد. میزبان گفت: بفرمایید میل کنید.
مهمان گفت: مشکرم زیاد خوردم.
میزبان گفت: چرا زیاد خوردم؟ بهتر بود به اندازه می‌خوردم.
مهمان گفت: اشتباه کردم به اندازه کافی خوردم.
میزبان گفت: چرا در سخن گفتن دقیق نمی‌کنی! مگر نمی‌دانی
حرف زدن در حال اشتباه دروغ محسوب می‌شد؟
مهمان گفت: آقا ببخشید توبه کردم.

میزبان گفت: برای کدامیک از گناهات توبه کردی، برای دروغ گفتن و یا برای افراط در غذاخوردن؟

مهمان گفت: برای هیچ‌کدام، برای این توبه کردم که از این به بعد مهمان آخوندی نشوم.

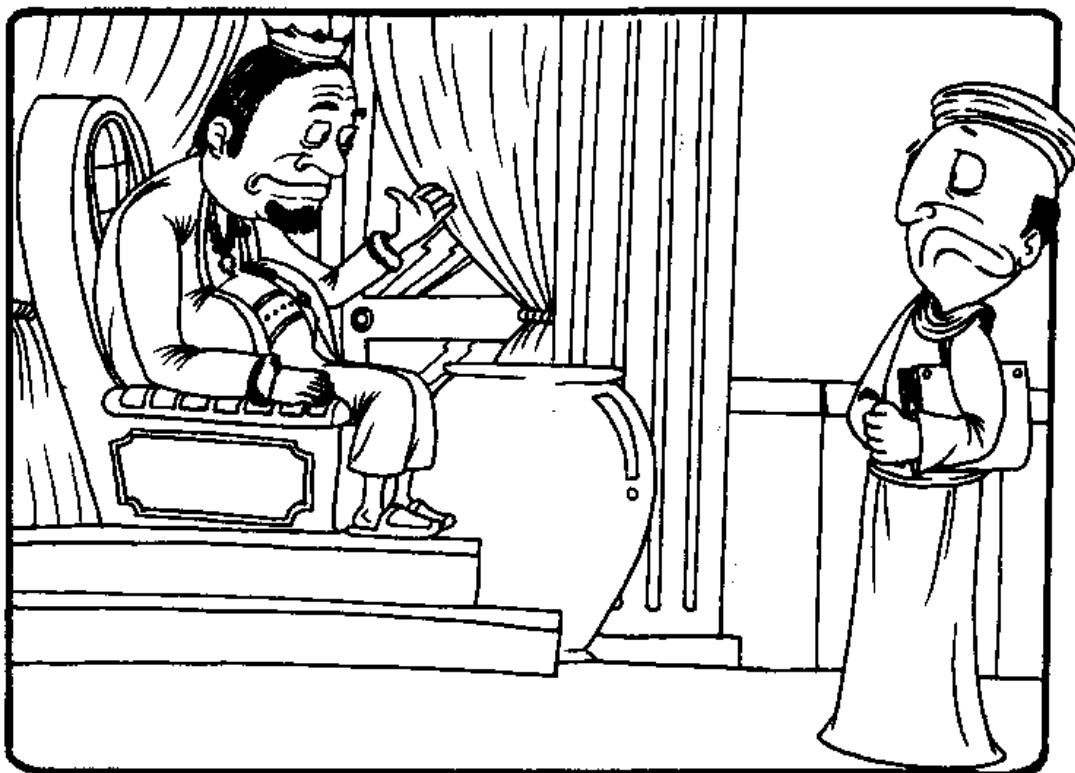
سزای دروغ

مردی که لب و دهان کجی داشت، به محضر امیری ستمکار و بذکردار وارد شد و در قصیده‌ای او را فراوان ستوده و صفات نیک او را بشمرد، به امید این‌که امیر پاداشی به او بدهد. ولی هرچه متظر شد از پاداش خبری نبود.

امیر از او پرسید: چرا دهن تو کج شده است؟

مرد گفت: شاید عقوبتنی باشد از جانب خداوند.

امیر گفت: مگر چه کردی که به چنین عقوبتنی مبتلا شده‌ای؟

مرد پاسخ داد: از بس بر او دروغ بستم، و مردمان نا اهل و ستمکاری را به نیکی و عدالت ستودم.

طعمکار

شخصی در خواب دید که تخم مرغ‌های فراوانی را به پوست خورد. صبح از معتبر تعییر خواب خود را پرسید، معتبر گفت:

تعییر خواب تو این است که بهزودی دولت فراوان نصیب تو می‌شود و پول زیادی عاید تو می‌شود. زیرا زردۀ تخم مرغ، علامت

پول طلا، و سفیده تخم مرغ پول سفید، و پوست تخم مرغ نشانه اسکناس است.

اتفاقاً پس از چند روز پول زیادی نصیب مرد شد، و او معتبر را خواست و یک کیسه پول سفید به او داد.

معتبر گفت: این بابت سفیده تخم مرغ بود، آیا بابت زرده آن چیزی نمی‌دهید؟

تعویض آب قلیان

در سال ۱۳۰۲ رضاخان نخست وزیر شده بود. نصرت‌الدوله که در آن زمان وزارت دارایی را بر عهده داشت، به منزل مدرس آمد و از آقا خواست تا با لایحه او مخالفت نکند.

مدرس در جواب به او گفت: شاهزاده! بلند شو برو آب قلیان را عوض کن.

نصرت‌الدوله برخاست و آب قلیان را عوض کرد ولی قلیان را پر از آب کرد. مدرس لبخندی زد و به او گفت: تو آب قلیان را نمی‌توانی عوض کنی می‌خواهی بودجه مملکت را تنظیم کنی!

پیشگویی

همسر لویی چهاردهم بیمار شد، از منجم خود سرنوشت او را پرسید: منجم وعده داد که به زودی بهبود خواهد یافت. ولی بر عکس پیشگویی منجم، همسر لویی جان سپرد. لویی از این ماجرا سخت خشمگین بود. به همین خاطر تصمیم گرفت منجم را بکشد. لذا او را احضار کرد و با خشم و عصبانیت از او پرسید: تو که

این قدر در پیشگویی مهارت داری بگو بیشم می‌دانی کی مرگت فرا می‌رسد؟ منجم که فهمیده بود موضوع از چه قرار است، با بی‌خيالی گفت: مرگ من سه روز قبل از مرگ پادشاه اتفاق می‌افتد. لویی چهاردهم از حرف منجم بسیار وحشت کرد و به جای کشتن او به

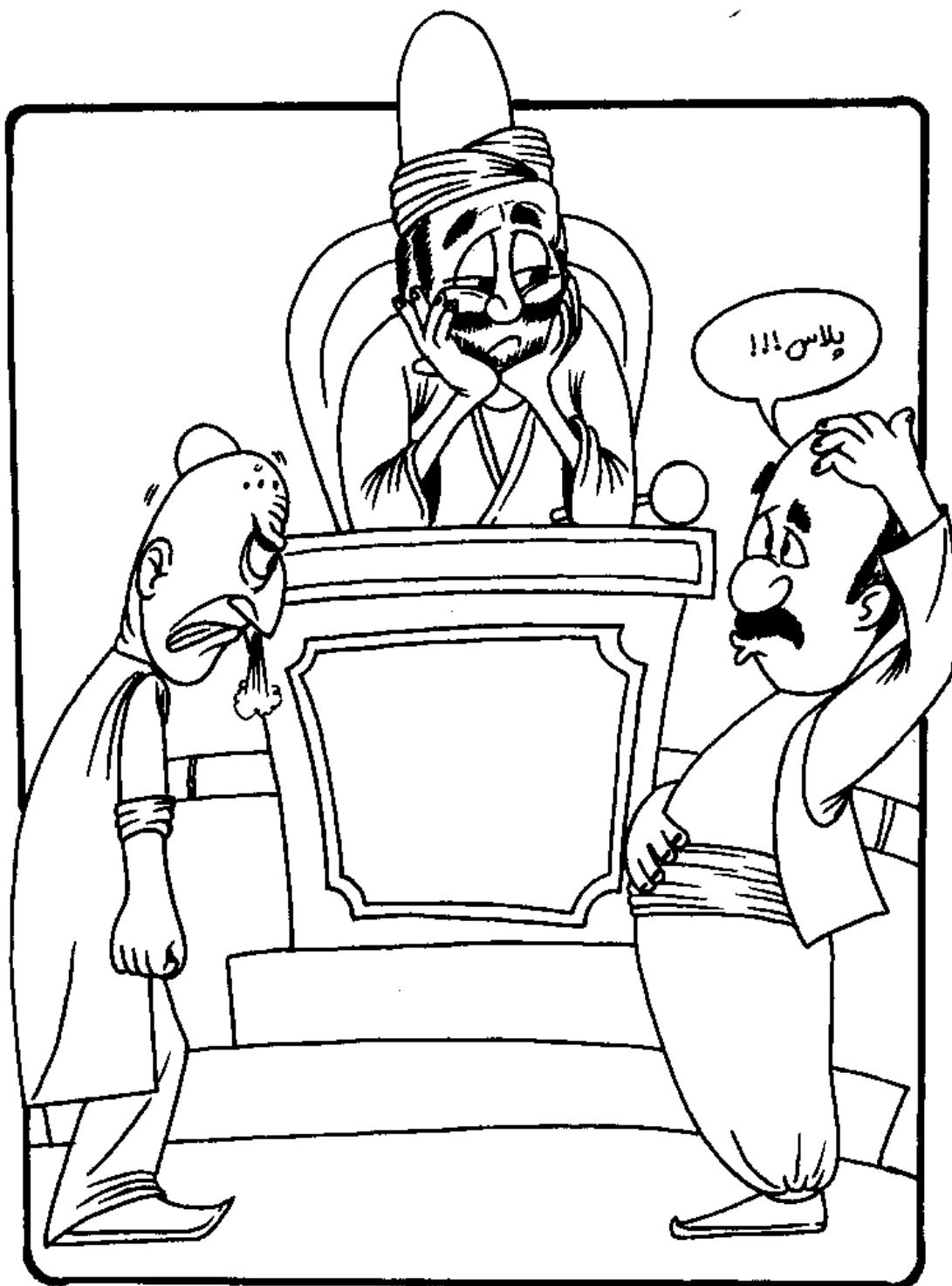
مواظیش پرداخت، او حتی پزشک مخصوص خود را در اختیارش گذاشت تا از سلامتیش اطمینان حاصل کند.

با همه بله با ما هم بله

روزی بدهکاری از دست طلبکارانش به تنگ آمده بود پیش شخصی رفت و از حال و روز خود شکایت کرد. آن مرد به او گفت: اگر من تو را از این گرفتاری برهانم به من چه پاداشی می‌دهی؟ بدهکار پاسخ داد فلان مبلغ را به تو می‌دهم. مرد گفت: اگر می‌خواهی از دست طلبکاران خلاص شوی، خود را به دیوانگی بزن و هر که هر چه به تو گفت یا از تو پرسید، فقط بگو «پلاس» و چون از تو شکایت کنند، قاضی با دیوانگان کاری ندارد و برای آن‌ها حکمی نمی‌دهد! بعد از خداحافظی از مرد یکی از طلبکاران پیش او رسید و به او گفت: سلام. بدهکار هم در جواب به او گفت: «پلاس». به همین منوال هر چه طلبکار از بدهی‌اش می‌پرسید و سوال می‌کرد، فقط به او می‌گفت: «پلاس» تا جایی که بین آن‌ها نزاع پیش آمد و آن‌ها پیش قاضی رفته‌اند. قاضی از مرد بدهکار پرسید این مرد چه می‌گوید؟ او گفت: «پلاس» از او پرسید چرا طلب او را نمی‌دهی؟ باز هم گفت: «پلاس» خلاصه قاضی هر چه از او پرسید او در جواب فقط گفت: «پلاس» تا جایی که قاضی

حکم جنون او را صادر کرد و به مرد بدهکار گفت: که چرا دیوانه
را به محکمه آوردم!

خلاصه بدهکار به واسطه گفتن این کلمه از دست کلیه بدهکارها

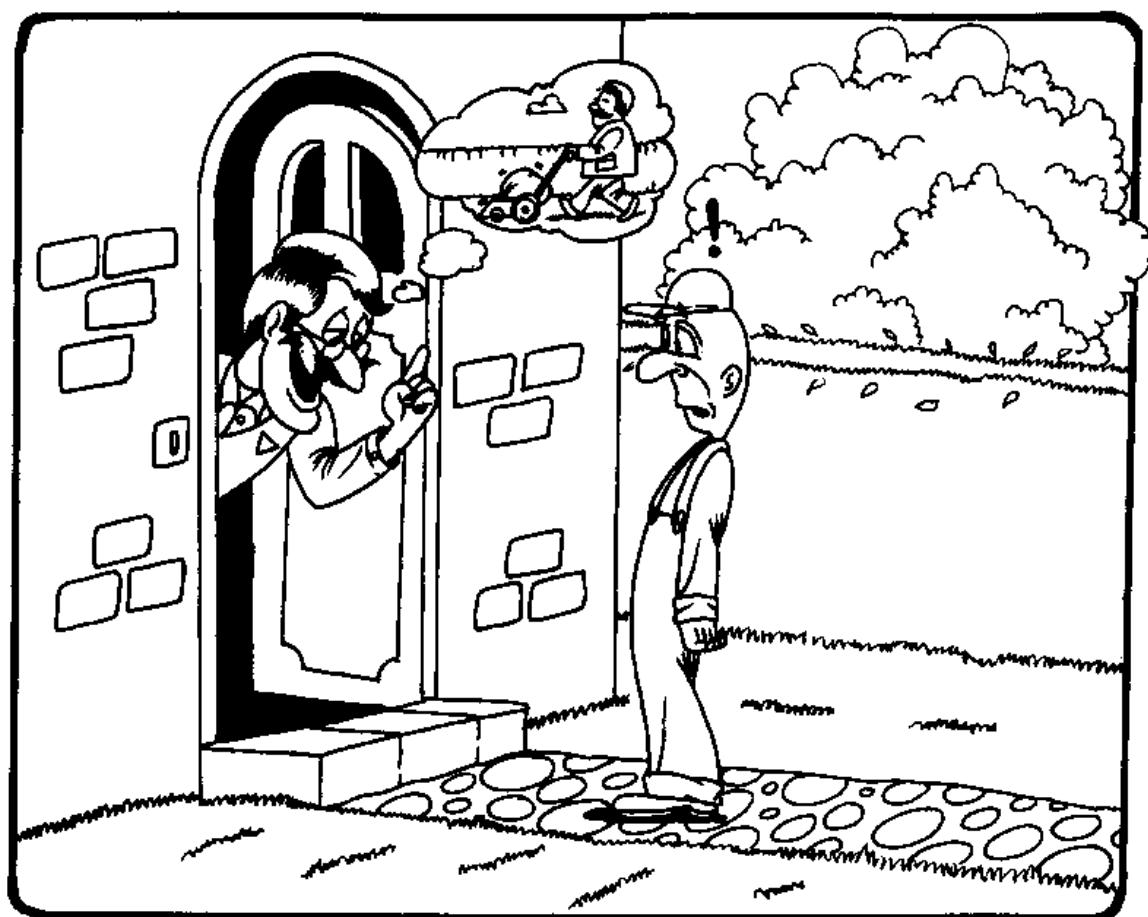
نجات پیدا کرد و دوستش چون خبر نجات او را شنید، پیش او آمد و به او گفت: حال وقت آن رسیده به وعده‌ای که به من داده‌ای عمل کنی و مبلغی که بر سر آن با هم توافق کرده‌ایم را به من پرداخت نمایی.

بدهکار در جواب گفت: «پلاس». مرد هم که بسیار ناراحت شده بود به او گفت: «با همه بله با ما هم بله؟».

انتقام مودبانه

روزی «مارک تواین» نویسنده و نقاد آمریکایی، از همسایه خود که کتابخانه مرتبی در خانه داشت، خواهش کرد به او اجازه دهد تا او از کتاب‌هایش استفاده کند. همسایه چنین پاسخ داد:

من از این‌که کتاب‌هایم مورد استفاده شما قرار بگیرد خیلی خوشحال می‌شوم. ولی چون با خودم عهد کرده‌ام که کتاب‌هایم را از خانه بیرون نفرستم، اگر مایل به مطالعه کتاب‌های من هستید،

می‌توانید به کتابخانه من تشریف بیاورید و آن‌جا از آن‌ها استفاده کنید. «مارک تواین» جوابی نداد، و سکوت اختیار کرد.

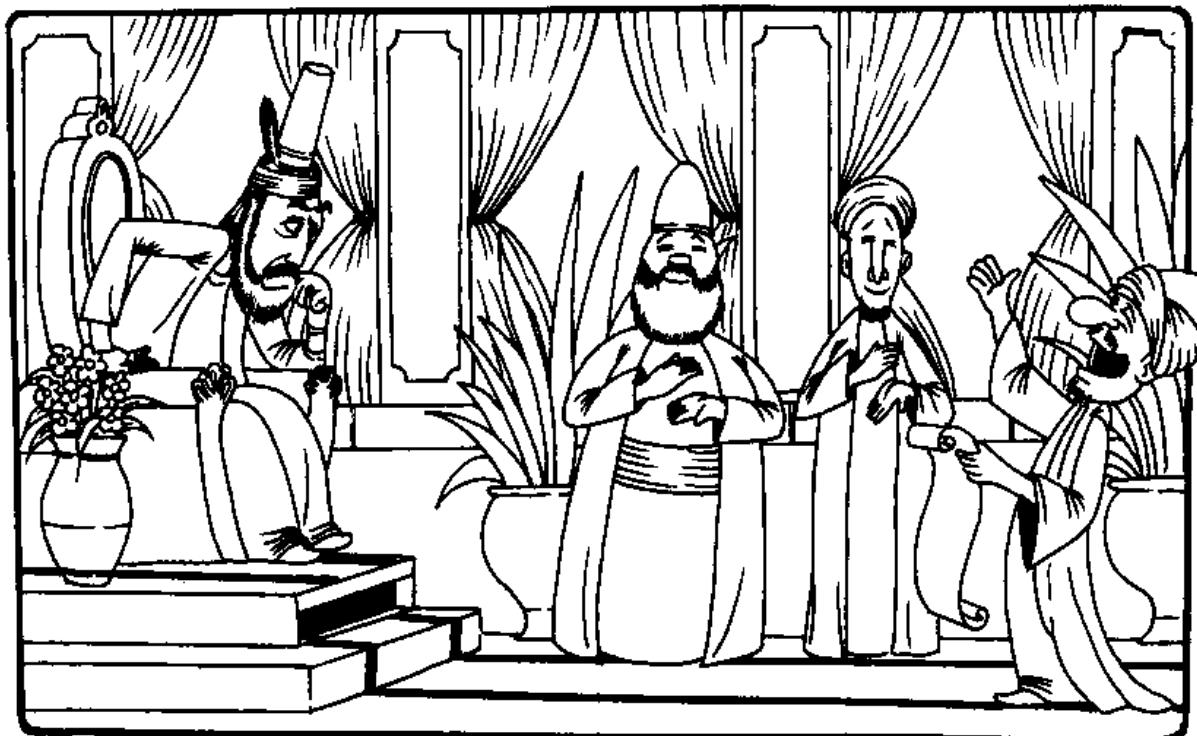
مدتی از این ماجرا گذشت و اتفاقاً همسایه به ماشین چمن‌زنی احتیاج پیدا کرد. خدمتکارش را نزد مارک فرستاد، و از او خواست تا ماشین چمن‌زنی خود را یک روز به او قرض دهد.

مارک گفت: به آقای خود سلام برسانید و بگویید از این‌که ماشین چمن‌زنی من مورد استفاده شما قرار بگیرد، خیلی خوشحال می‌شوم، ولی چون با خود عهد کرده‌ام که ماشین را بیرون از خانه نفرستم، اگر مایل باشند می‌توانند به منزل ما تشریف بیاورند و در آن‌جا از آن استفاده کنند.

شاعر چاپلوس

روزی شاعری نزد کریم‌خان زند قصیده‌ای در مدح وی خواند که بسیار اغراق‌آمیز بود. اطرافیان هم برای این‌که وظیفه تملق‌گویی را به حد اعلى برسانند، پیاپی آفرین و احسنت و ای و الله می‌گفتند. کریم‌خان به صندوقدار خود دستور داد که صد تومان پول رایج آن روز را به او بدهند. شاعر بسیار خوشحال شد و از خوشحالی در پوست خود نمی‌گنجید، چون این پول او را در ردیف ثروتمندان شیراز درمی‌آورد.

ولی صندوقدار در پرداخت صد تومان امروز و فردا می‌کرد، و در حدود یک ماه شاعر بیچاره را سردوانید. تا این‌که عاقبت روزی شاعر که از این‌همه رفت و آمد خسته شده بود، شکایت به پیش شاه برد و از این‌که صندوقدار وجه مذبور را به او نمی‌دهد، از او

پیش شاه گله کرد. کریم خان گفت: مرد حسابی برو بی کارت، کدام صد تومان؟ تو دروغی گفتی که ما خوشنام بیایید.
ما هم دروغی گفته‌یم که تو خوشت بیاید!

پسر رمال

مرد رمال و غیبگویی در دربار پادشاه مشغول به کار بود و چون در آنجا حقوق خوبی می‌گرفت، همه دانش خود را به پرسش یاد داده بود و سپرده بود که بعد از خودش این سمت را به پرسش بدهند، پادشاه چون رمال این پیشنهاد را به او داد، خواست تا پرسش را آزمایش کند، لذا انگشت‌تری در دستش گرفت و از او پرسید: در دست من چیست؟

پسر رمال گفت: آن‌چه در دست شماست، گرد است!

پادشاه گفت: بلی گرد است

پسر گفت: در میان آن سوراخی است!

پادشاه گفت: درست است. بگو ببینم آن چیست؟

پسر کمی فکر کرد و با غرور گفت: خوب معلوم است دیگرا سنگ آسیاب است.

پادشاه ناراحت و عصبانی شد و به مرد رمال گفت:

آخر این چه علمی است که به پسرت آموخته‌ای؟

مرد رمال گفت: من در آموزش دادن علم، هیچ کوتاهی نکرده‌ام. کوتاهی از عقل اوست.

باغ حکایت و لبخند «جود بیغمی»

بُخل هشام

هشام، پسر عبدالملک، بوزستانی داشت که انواع درختان میوه در آن کاشته شده بود. روزی با نریمان خود وارد باغ شد. همراهانش شروع به خوردن میوه‌ها کردند و گفتند: خداوند به امیرالمؤمنین برکت دهد. هشام گفت: این طور که شما می‌خورید، خداوند چگونه

برکت می‌دهد؟

بعد از آن باغبان را خواست و گفت: تمام درخت‌ها را قطع کن، و به جای آن درخت زیتون بکار تا دیگر کسی نتواند از آن بخورد.

آرزوی نخست وزیر

«میرزا ابراهیم خان کلانتر» نخست وزیر فتحعلی شاه با جمعی از اشراف و بزرگان در مجلس بزم حضور داشتند. شاه در حال مدهوشی رو به میرزا ابراهیم خان کرد و گفت: ای نخست وزیر! در حق ما دعایی بکن. نخست وزیر که سرش گرم خوردن بود گفت: دعا من کنم حق تعالی چیزی از طول قامت تو بکاهد و به عقلت بیفزاید.

فتحعلی شاه گفت: در آن صورت تو دیگر نخست وزیر من نخواهی بود.

طعم از سگ نجس تر است

حاکمی روزی از وزیرش پرسید: چه چیز است که از همه چیزها بدتر و نجس تر است؟

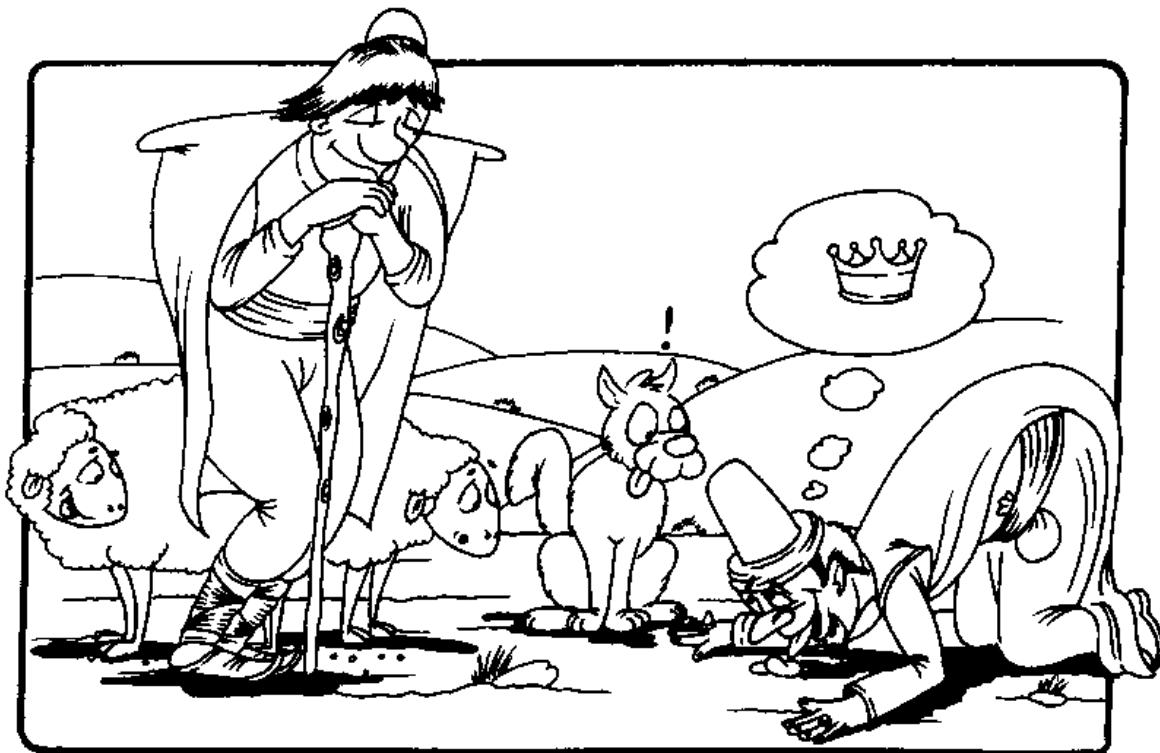
وزیر هرچه فکر کرد نتوانست به این سوال جواب دهد. بنابراین از حاکم، چندروزی مهلت خواست و از شهر بیرون رفت.

در بیابانی به چوپانی رسید که داشت گوسفندانش را به چرا می‌برد. پیش او رفت و سلام کرد و جواب سلامش را گرفت. چوپان رو به وزیر کرد و گفت: ای وزیر این طرف‌ها؟ وزیر گفت: ای چوپان! از تو سوالی دارم. اگر جواب آن را بدھی هرچه بخواهی به تو می‌دهم.

چوپان گفت: بگو ببینم.

وزیر گفت: بگو چه چیزی است که از همه چیز نجس تر است؟ چوپان گفت: ای وزیر قبل از این‌که جواب سوالت را بدهم می‌خواستم به تو مژده‌ای بدهم. من پشت این تپه گنجی پیدا کرده‌ام، با من بیا به آنجا برویم و آن گنج را تصرف کنیم و در همینجا قصری زیبا بسازیم و لشکر بزرگی جمع کنیم و به سراغ حاکم برویم و او را از تخت برداریم. آنوقت تو حاکم باش و مرا نیز وزیر خود کن.

وزیر تا این حرف را شنید، بسیار خوشحال شد و حرف چوپان را قبول کرد و گفت: عجله کن برویم و گنج را به من نشان بده. چوپان گفت: باشد فقط یک شرط دارد. وزیر گفت: شرطش را بگو. چوپان گفت: باید خم شوی و سه مرتبه صدای سگ در بیاوری تا من جای گنج را به تو نشان دهم.

وزیر چون چاره‌ای نداشت قبول کرد و پیش خود گفت: اینجا که کسی نیست مرا ببینند. اول گنج را تصرف می‌کنم و بعد چوپان را می‌کشم تا کسی تفهمد من چه کرده‌ام.
خلاصه وزیر خم شد و سه مرتبه صدای سگ را در آورد. بعد رو به چوپان کرد و گفت: حالا به من بگو گنج کجاست؟

چوپان رو به وزیر طمع کار کرد و گفت: برگرد برو! که جواب سوالت طمع است که از سگ هم نجس‌تر است!

آب بدون بادنجان

«محمد بن یحیی خالد برمکی» بر خلاف برادرانش خیلی خسیس بود، «ابوالحارث» یکی از ظریفان زمان عباسی بیشتر از هر کسی در مورد خسیس بودن محمد برمکی سخن می‌گفت، تا جایی که باعث ناراحتی او شد.

محمد برمکی برای گرفتن انتقام از او، روزی وی را به صرف ناهار به خانه‌اش دعوت کرد و چون حس کرده بود ابوالحارث از بادنجان بدش می‌آید، به آشپز خود دستور داده بود غذاهای زیادی درست کند و در همه آن‌ها از بادنجان استفاده کند. آشپز هم به دستور اریابش رفتار کرد.

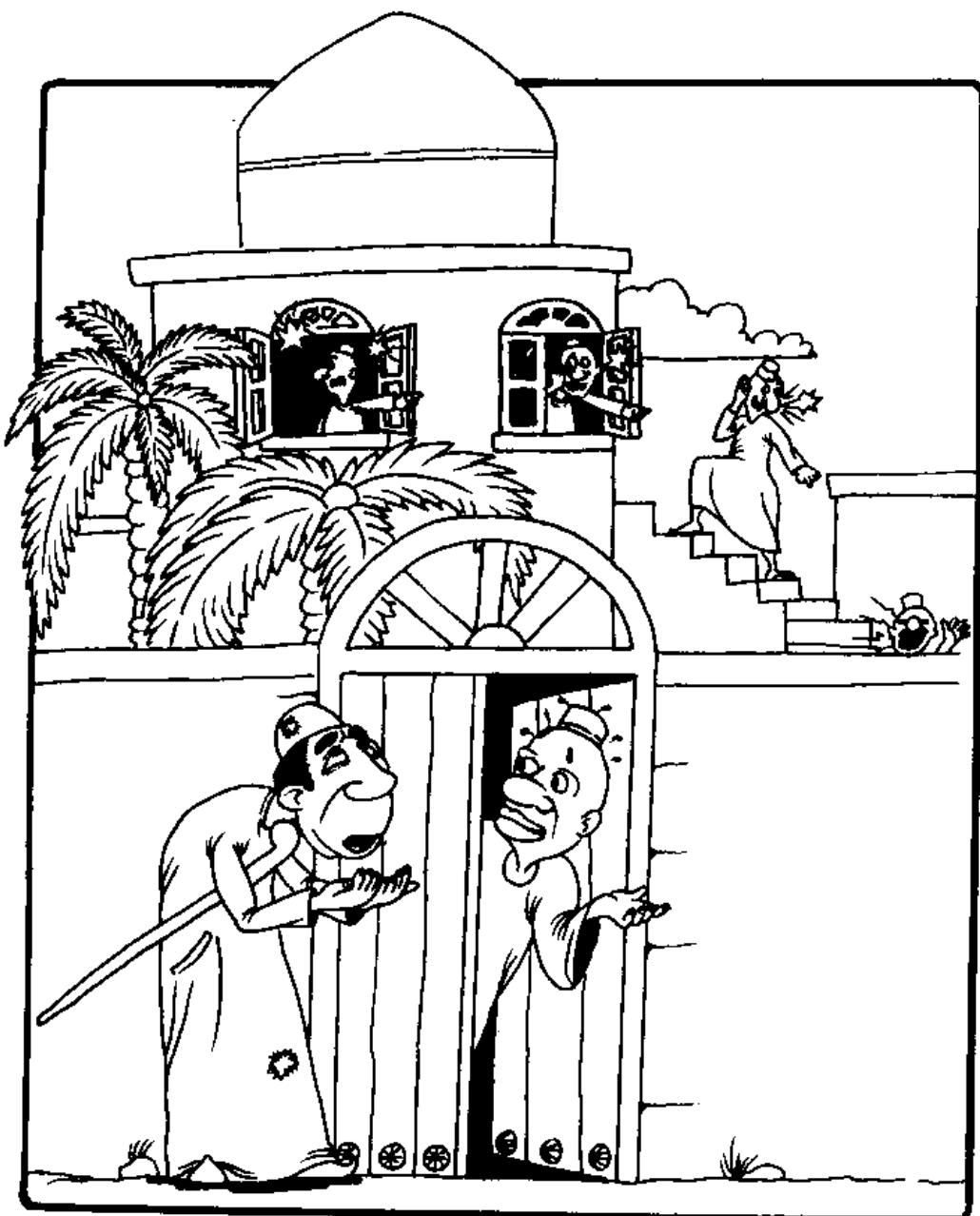
در روز موعود «ابوالحارث» به دعوت محمد برمکی به خانه او قدم گذاشت. وقتی ابوالحارث سر سفره حاضر شد، دید هر چه غذا سر سفره است، با بادنجان درست شده به ناچار به خوردن نان مشغول شد و بعد از خوردن چند لقمه تشنه شد بعد با حالت تضرع رو به «محمد برمکی» کرد و گفت:

خواهش می‌کنم اگر می‌توانید، دستور دهید یک لیوان آب بدون
بادنجان برایم بیاورند.

پاسخ با چند واسطه

مرد فقیری به خانه یکی از ثروتمندان رفت و از آن‌ها تقاضای کمک کرد. صاحب‌خانه فریاد زد: ای «مبارک» به «غلام» بگو به

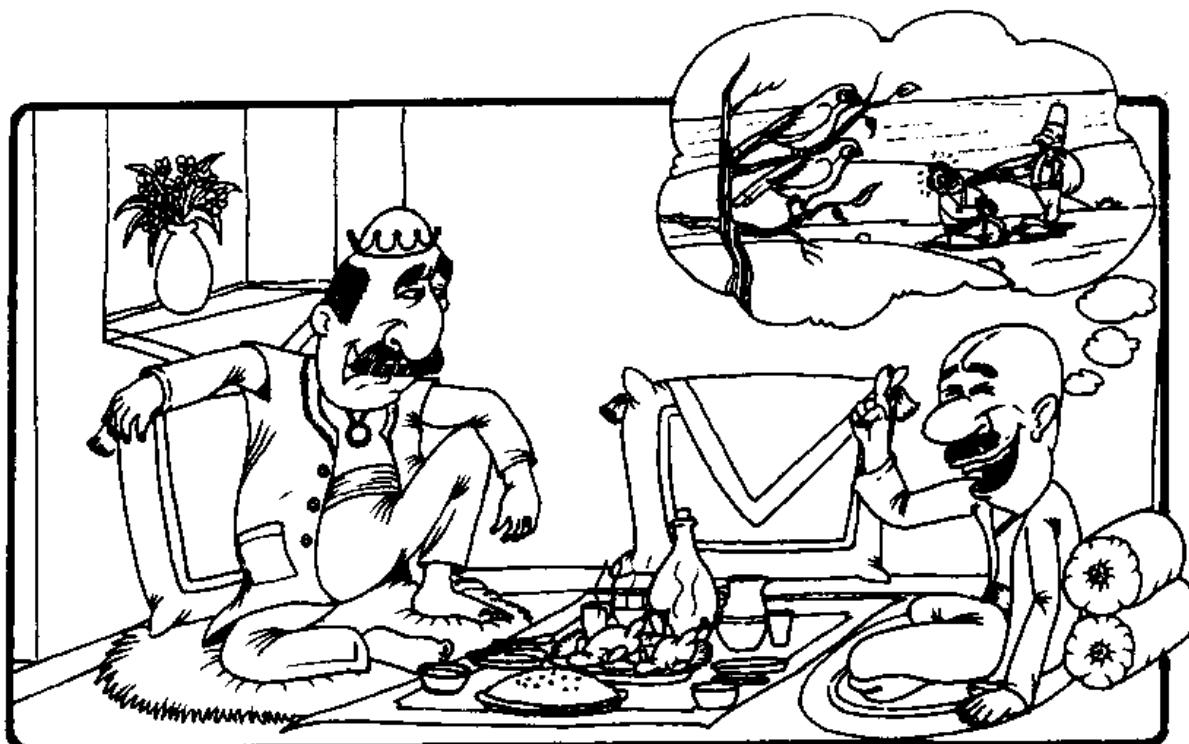
«قبر» بگوید و او به «یاقوت» بگوید و او هم به «کمال» بگوید که

به این مرد فقیر بگویید که در حال حاضر در خانه چیزی نداریم تا به او بدهیم.

مرد فقیر هم در پاسخ گفت: خداوندا به «جبرئیل» بگو که به «میکائیل» بگویید و او به «اسرافیل» بگویید و او هم به «عزرائیل» بگویید تا جان این صاحب خانه را بگیرد.

گواهی کبک

مردی بر سر سفره پادشاهی نشسته بود. در وسط سفره دو کبک بریان نهاده بودند، همین که چشم مرد به آن‌ها افتاد خندید. پادشاه

دلیل خندیدن او را پرسید:

مرد گفت: در آغاز جوانی روزی بر تاجری راه را بستم. زمانی که خواستم او را به قتل برسانم، گریه و زاری زیادی کرد که از کشتنش صرف نظر کنم ولی هیچ فایده‌ای نداشت. وقتی فهمید که حتماً می‌کشم، نگاهی به اطراف کرد. دو کبک را دید که بر درختی نشسته بودند. رو به آن‌ها کرد و گفت:

ای کبک‌ها شاهد باشید که این مرد، قاتل من است.

این شد که من هنگامی که این دو کبک را دیدم حماقت آن مرد به خاطرم آمد و به آن خندیدم.

پادشاه گفت: آن دو کبک شهادتشان را دادند. سپس دستور داد کردن آن مرد را زدند.

حیات‌الحیوان

پیروز و شغال

شغالی از خانه پیروزی مرغی را دزدید. پیروز در عقب او فریاد می‌زد و می‌گفت: «ای داد! ای بیداد! ای وای! آی مردم شغال مرغ دو منی مرا بردا.»

شغال که عصبانی شده بود در حالی که غر می‌زد به رویاهی رسید. رویاه رو به شغال کرد و گفت:
دوست من برای چه این قدر عصبانی و ناراحت هستی؟

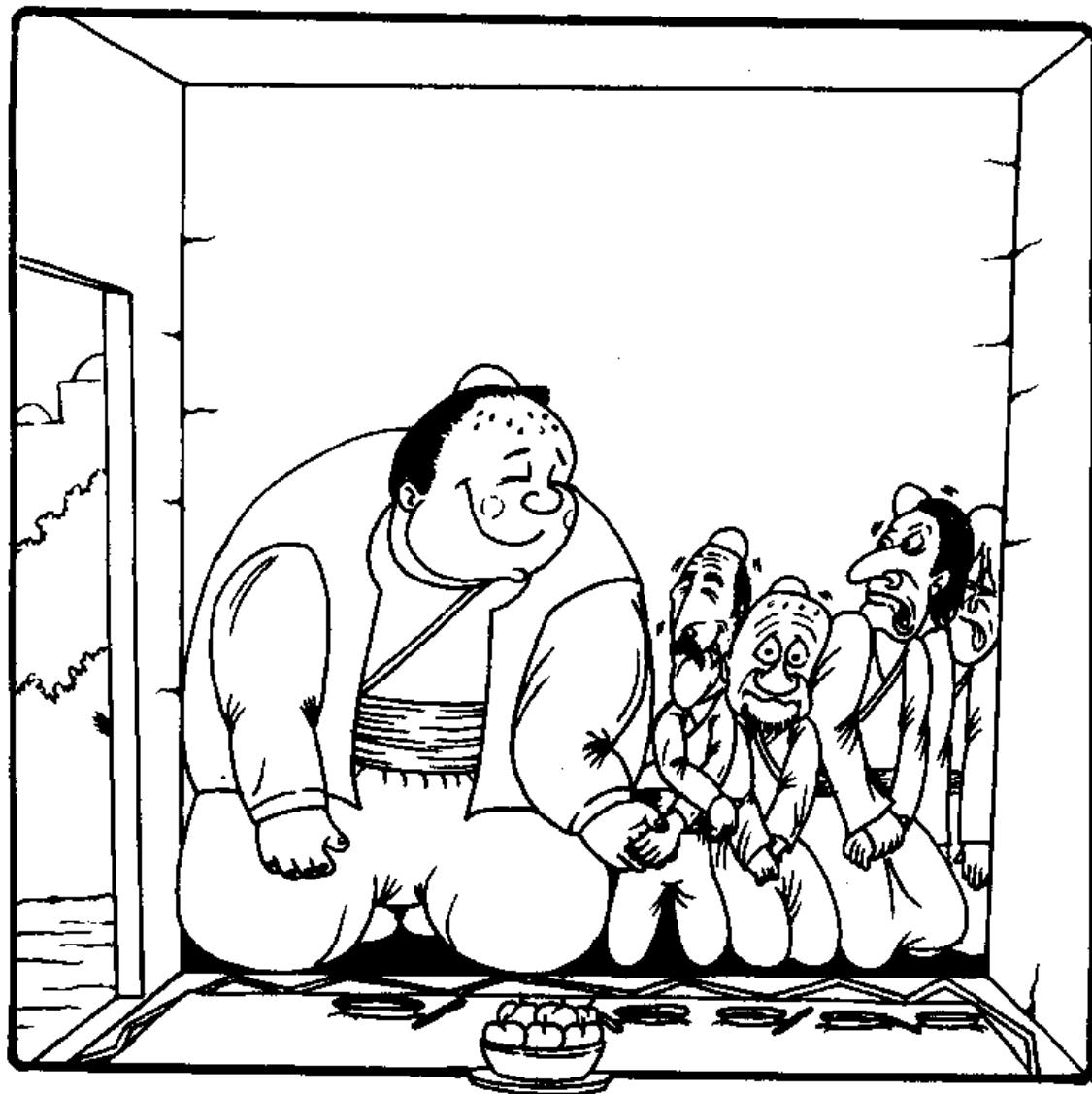
شغال گفت: از دست این پیروز دروغگو و بسی انصاف! مرغش دو کیلو هم نیست داد و فریاد به راه انداخته که شغال مرغ دو منی مرا بردا.

رویاه گفت: واقعاً! بدیه ببینم وزنش چقدر است؟ و مرغ را از شغال گرفت و در حالیکه فرار می‌کرد گفت:
«به پیروز بگو مرغ را با من چهار من حساب کندا!»

از یادداشت‌های علامه قزوینی/باغ حکایت لبخند

نصیحت پدر به پسر

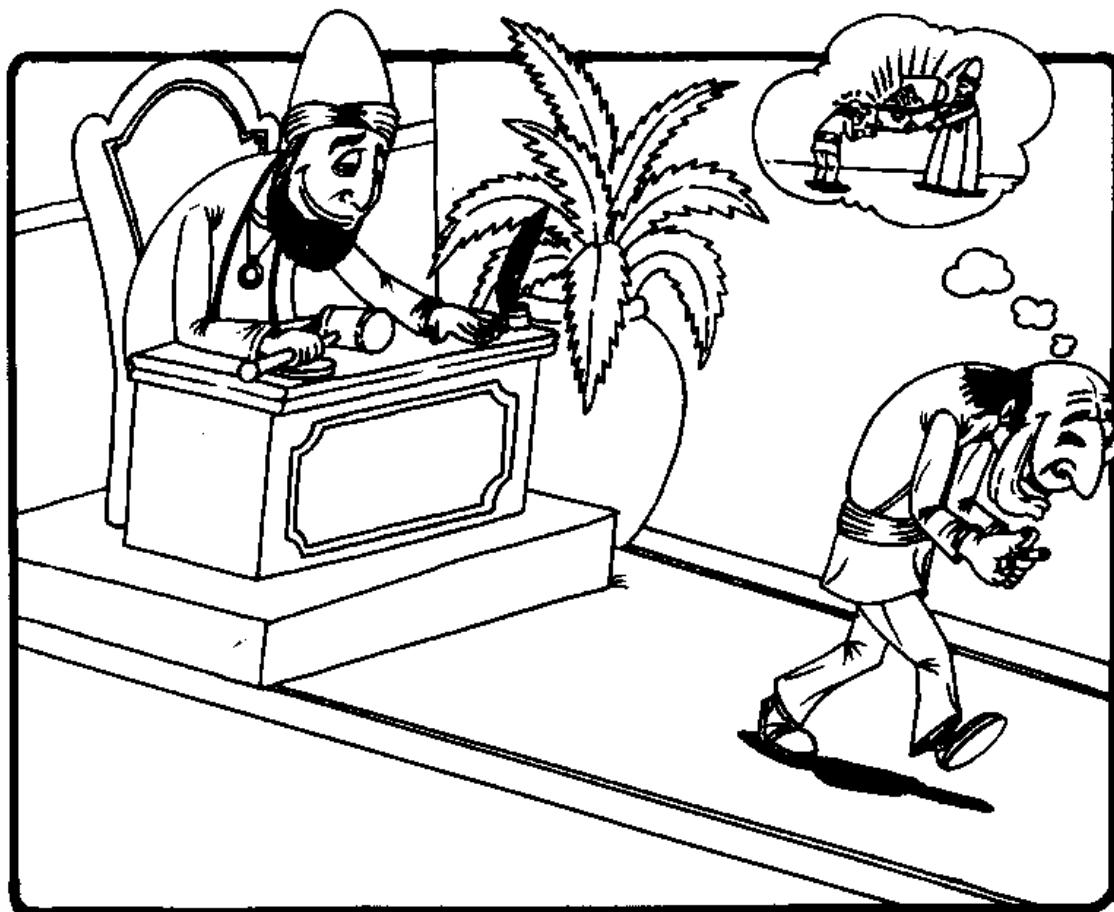
پدری به پسرش گفت: پسرم! اگر در مجلسی نشستی و جایت تنگ بود، به کسی که در کنار تو نشسته بگو: نکند جای شما را تنگ کرده باشم؟ پس او می‌جنبد و جای تو باز می‌شود.

ترفند قاضی

شخصی مالی داشت و آن را نزد کسی به امانت گذاشت. زمانی که خواست آن را پس بگیرد، آن مرد انکار کرد. وی به نزد قاضی رفت و از مرد شکایت کرد.

قاضی گفت: این موضوع را به کسی نگو تا مالت را پس بگیرم. سپس شخصی را دنبال مرد فرستاد تا او را نزدش بیاورند. زمانی که آن مرد آمد، قاضی گفت: مال شخصی نزد من است و

چون من امانتداری تو را بسیار شنیده‌ام، از تو می‌خواهم فردا به نزد من بیایی و آن مال را به دست صاحبش برسانی.

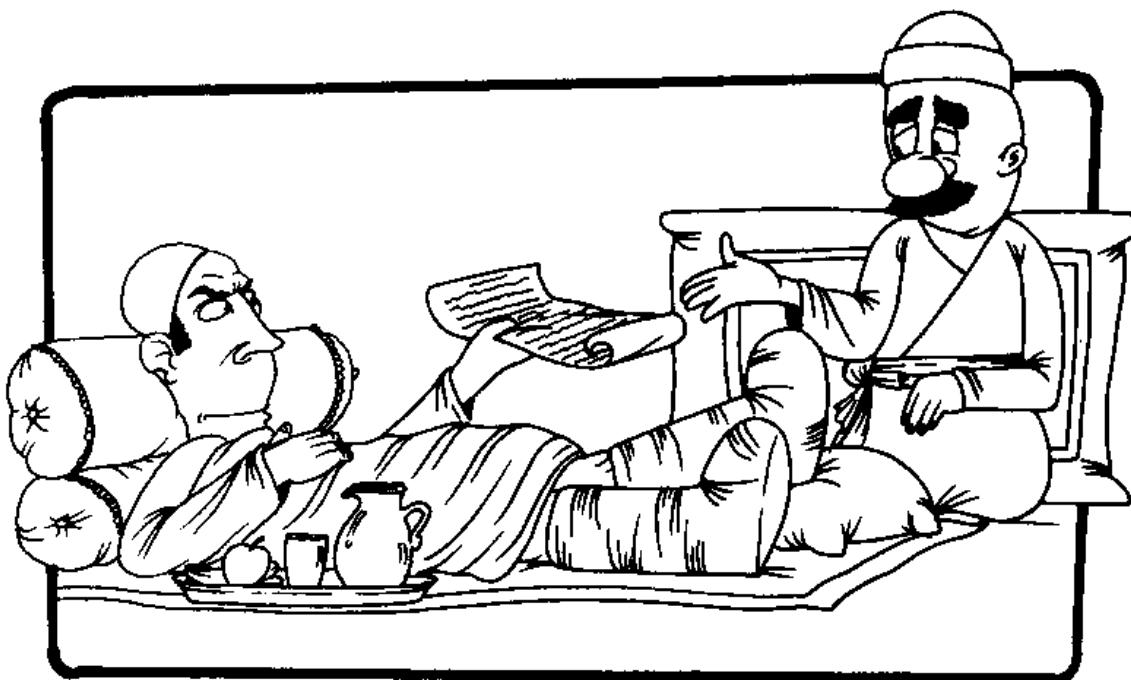
قاضی سپس صاحب مال را صدا زد و گفت: هم‌اکنون پیش امانتدار خود برو و تقاضای مال خود را بکن و به او بگو اگر مال مرا ندهی، از تو شکایت به نزد قاضی ببرم.

مرد مال باخته به نزد امانتدار خود رفت و آن‌چه قاضی به او گفته بود انجام داد. مرد هم از ترس آن‌که قاضی امانت را به او نسپارد و آن مال از دستش برود، مال او را پس داد. وقتی خبر به قاضی رسید خندید و گفت: خداوند به تو برکت دهد.

شرح حال

مردی از پشت‌بام به پایین افتاد و هر دو پایش شکست، هر روز عده‌زیادی به عیادت او می‌رفتند و بعد از سلام و احوالپرسی جریان واقعه را از او می‌پرسیدند.

او همین که دید تعداد عیادت‌کنندگان زیاد شده است و از بس جریان را تعریف کرده، خسته شده است کاغذ و قلمی خواست و

جریان را مفصل روی آن نوشت و هر شخصی می‌آمد جریان را از او سوال می‌کرد کاغذ را به دستش می‌داد.

گوش حاکم

فیلسوف مظلومی برای دادخواهی ظلمی که در حقش شده بود، به حضور پادشاه ظالم و مستبدی رفت ولی هر چه خواهش و التماس کرد در شاه اثر نکرد. در آخر به پای پادشاه افتاد و شاه از این کار او بسیار خشنود شد و دستور داد خواسته او را برآوردند.

جمعی از دوستان فیلسوف لب به ملامتش گشودند که چرا به پای پادشاه افتادی و این کار از شما که فیلسوف برجسته‌ای هستید، بعید است و شایسته نبود که تا این حد التماس کنید و....

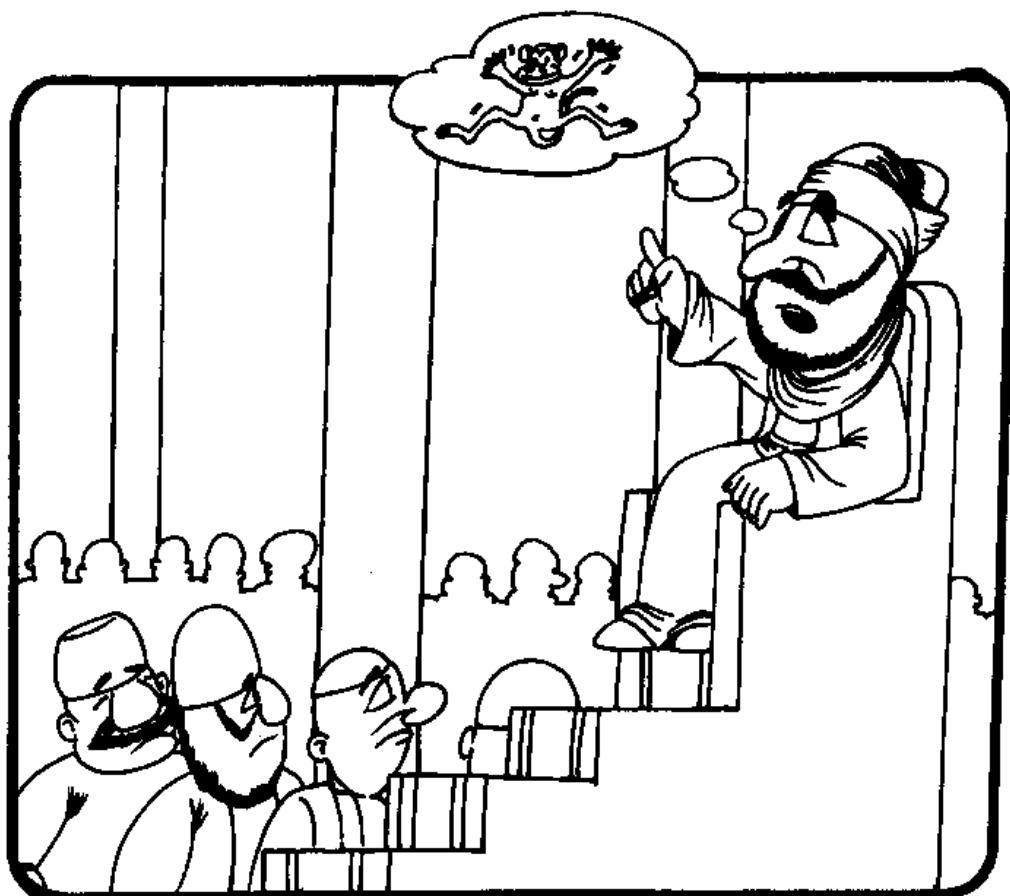
فیلسوف گفت: آخر شما که نمی‌دانید، این گونه قضاوت نکنید! چون گوش پادشاه در پاهایش بود، از آن جهت من چاره را در این دیدم و عمل کردم.

انسان دُم‌دار

قاضی اورش حیله‌گر، بالای منبر رفت و گفت: ای مردم! مدتی است در میان شما هستم و از لطف و محبت فراوان شما برخوردار می‌باشم. در مقابل، من هم برای سعادت و رستگاری شما هر کاری که بتوانم انجام می‌دهم. به همین جهت امروز می‌خواهم پرده از رازی بزرگ بردارم. رازی که یک عمر در سینه‌ام بود و تابه‌حال به کسی نکفته‌ام و امروز فقط برای عترت گرفتن شما می‌گویم. شما می‌دانید که در قوم بنی اسرائیل، گروهی از مردم، نافرمانی خدا را کردند و مسخ شدند و به شکل میمون درآمدند. من از نسل همان انسان‌های میمون شده هستم. البته ما به مرور زمان به شکل انسان

درآمدیم؛ ولی دم ما هنوز باقی مانده است. امروز من تصمیم گرفتم برای عترت گرفتن شما دم خود را نشان دهم.

قاضی اورش اینها را گفت و شروع به گریه کردن کرد. مردم هم منقلب شدند و همراه او شروع به گریه کردن کردند و از او

خواستند تا دمش را نشان دهد.

قاضی گفت: امروز با بر ملا کردن این راز آبروی من در میان شما می‌رود و دیگر نمی‌توانم در این شهر بمانم. از آنجایی که من این کار را فقط برای ارشاد و هدایت شما می‌دهم از شما می‌خواهم مبلغی را برای من جمع کنید تا پس از نشان دادن دم خود این مبلغ را خرج کنم و از این شهر بروم. مردم که آن همه دلسوزی را از او

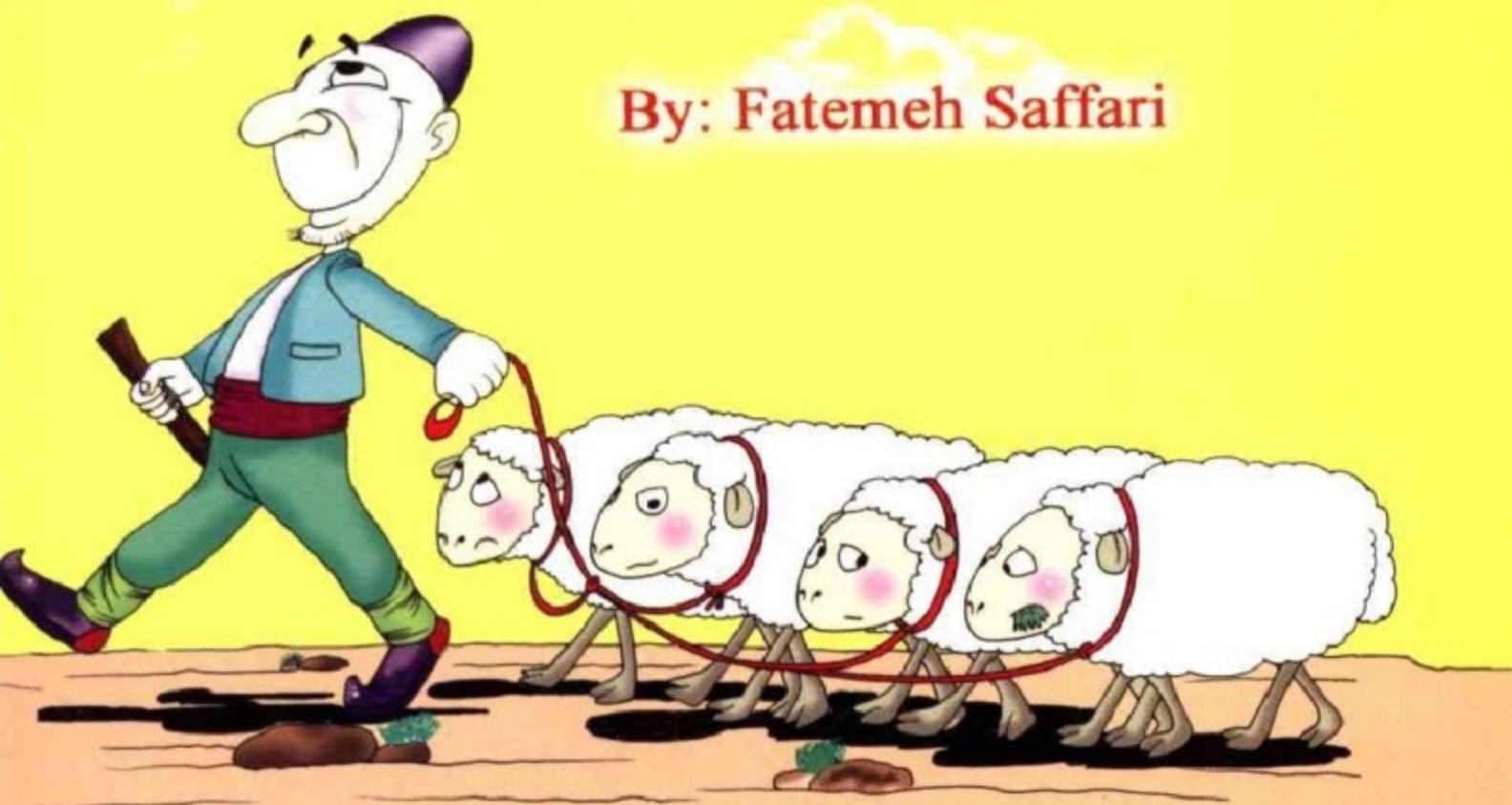
مشاهده کردند، مبلغ هنگفتی را جمع کردند به او دادند. قاضی بعد از این که پولها را گرفت، در حق مردم دعا کرد و گفت: ای مردم! در آن لحظه‌هایی که داشتم پرده از این راز بزرگ بر می‌داشتم، بسیار خجالتزده شدم و فشار روحی فراوانی بر من وارد شد که بر اثر آن، دم من محو شد و.... حالا هر کس باور ندارد، می‌تواند بباید و از نزدیک ببیند.

لطائف الطوائف ص ۳۷۳

The best stories For 1

The best kids

By: Fatemeh Saffari

فرید اینترنتی www.yasebehesht.ir

روبروی دانشگاه تهران - خیابان فخر رازی - کوچه شهید فاتحی داریان
بلک ۱۴ واحد ۵ و ۶ تلفن: ۰۹۱۲۳۲۰۳۲۲۵ - ۶۶۴۸۱۴۵۸ همراه:

